867

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 16 07 03 04 020 1

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BL
71
M87
1871

Mustafa, 'Abdullah ibn Destan
Izah ul-meram

2945

12/68

ایضاح المرام
فی کشف الظلام

مؤلفی
حاجی عبدی بک

تورات واناجیل اربعه‌نك تحقیقی ایله آداب
وارکان اسلامیه‌نك تبیین وتشریحی ضمننده
تألیف قلنمشدر

Muṣṭafá, ʿAbdullāh ibn Destān

İżāḥ ül-merām

LIBRARY
JUL 27 1972
UNIVERSITY OF TORONTO
BL 71 M87 1871

ایضاح المرام فی کشف الظلام

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی رسوله محمد المصطفی الامین وعلی آله وصحبه اجمعین

بعد ذا بو اوراقك منقشی الحاج عبد الله بن الحاج دستان مصطفی بو وجهله قلمجنبان بیان اولور که تعریفدن مستغنی اولدیغی اوزره بر وقتدنبرو وقتا که فرق نصارادن پروتستانتلر * انجیل * وتورات * نامیله برطاقم کتابلر نشر واعلان ایتمکده بولنمشلر و بونلر هرنقدر منسوخ ومحرف اولدقلری عند المسلمین مواد معلومه دن ایسه ده ینه جابجا عوام وجهالدن بعضلرینك تشویش خاطرلرینه و بین الناس قال وقیله باعث اولدقلرندن بونلرك کنه وحقیقتلرینی بیان ودین نصارانك اساس وقواعدینی اعلان ضمننده بررسالهٔ مختصره قلمه النمسی مناسب کورلمش بعدالاتمام * ایضاح المرام فی کشف الظلام * اسمیله دخی بنام اولمشدر * والله المستعان وعلیه التکلان *

معلوم اوله که الآن طوائف نصاری یدلرنده بولنوب

(اساس)

اساس دین اتخاذ ایلدکلری و (اناجیل) اربعه تسمیه ایدرك
بین الناس نشر واعلان ایتمکده بولندقلری (درت) عدد
کتابلر (قرآن عظیم الشانده) ذکر اولنان و (جبریل امین)
واسطه سیله {عیسی علیه السلام} حضرتلرینه کوکدن
نازل اولان اصل انجیل شریف دکلدر * زیرا بو کتابلری
(حضرت عیسی) سمایه عروج ایتدکدنصکره درت نفر آدملر
تاریخ وسیرده یه رك تألیف ایتمشلردر که برینك آدینه (متی) دیرلر
علی روایة النصاری بوآدم حواریوندن ایمش و (حضرت
عیسی) نك احوال و شانی وکیفیت ولادتنی بیلمکه راغب
اولان بعض احباب ویارانك طلب والتماسلریله (حضرت
عیسی) نك سمایه عروجندن بر روایتده * سکز * و بر روایتده
* اون ایکی * سنه صکره بر کتاب تألیف ایلیوب ابتداسنده
یازدیغی اوزره آدینی دخی (میلاد عیسی) قومشدر که
حضرت عیسی نك ولادتنی مبین بر تاریخ دیمك اولدیغی
ظاهردر * وایکنجیسی (مرقس) دیدکلری کسه اولوب علی
روایة النصاری بوآدم حضرت عیسی یی اصلا کورمش
ولکن حواریون ایله کوریشوب انلردن ایشتدیکی
سوزلری وحکایه لری کذلك بعض احباب واصحابنك طلب
والتماسلریله تاریخ عروجدن (یکرمی سکز) سنه قدر صکره بویله
بر کتابه یازمش * اوچنجیسی دخی (لوقا) دیدکلری آدمدر که
بودخی حضرت (عیسی) یی اصلا کورمامش فقط علی روایتهم
حواریون ایله کوریشوب انلردن ایشیدوب اوکرندیکی
اوزره (حضرت مسیحك) اوصاف وکلاملرینی کتابنك
اولنده کندوسی دخی تحریر ایتدیکی وجهله اسکندریه ده
* ثاوفیلا * نامنده بر دوستنك طلب والتماسیله تاریخ عروجدن

اوتوز بر یاخود اوتوز ایکی سنه صکره یازوب بویله
برتاریخ یازمش * وورد نجیسی (یوحنا) درکه بودخی
نصارانك كندی زعم ورواتلرنجه حواریوندن اولهرق
سابقا تحریر اولندیغی وجهله (حضرت مسیحك)
سماءیه عروجندن بر روایتده * قرق بش * وروایة
اخراده * التمش بش * سنه صکره (حضرت عیسی)نك
احوال وشانی وسویلدیکی سوزلردن بعضیسنی بویله برکتابه
یازمش (اشته) بونلرك ترجمۀ حاللری نصارانك كندی
کنیسه تاریخلرنده بویله جه مسطوردرکه بو تقدیرجه
بوکتابلر اهل اسلامك ایمان وتصدیق ایلدکاری اصل
کلام الله اولان (انجیل) شریف اولمدقلری ظاهردر
(چونکه) اصل * انجیل * شریف دنیلان فی الحقیقه برعدد
کتابدرکه حق تعالی حضرتلری طرفندن وحی ایله
(عیسی) علیه السلامه تنزیل قلنمش (وقرأن) عظیم الشانده
دخی انجیل دیو لفظ مفرد ایله ذکر بیورلمشدر یوقسه بویله
درت عدد انسان تألیفی تاریخلر اولمیوب صیغۀ جمع ایله
اناجیل اربعه دیو وارد اولمامشدر * وانده کلام الله اولدیغی
حیثیتله اختلاف وتناقض وتکاذب وتعارض دخی
یوقدر زیرا کتاب الهده بومقوله شیلرك اولمسی
عقلا ونقلا اصلا جائز ومتصور دکلدر * نتکم (قرأن) کریم
حقنده جناب واجب الوجود {افلا یتدبرون القرأن
ولوکان من عند غیرالله لوجدوا فیه اختلافا کثیرا}
بیورمش وارباب دقته خفی اولمدیغی اوزره کویا بو آیت
کریمه کتب مذکوره یه تعریض صددنده نازل اولمشدر
(زیرا) کتب مرقومه ده برچوق اختلاف وتناقضلر

(وتکا)

وتكاذب وتعارضلر موجود اولدیغی کونش کبی ظاهردر *
(وكذا) قرآن عظیم الشانده جناب (مسیح) صلب وقتل
اولنمدیغی {وماقتلوه وماصلبوه} نص جلیلی ایله اخبار
بیورلمشدر * حالبوکه تواریخ مذکوره ده آنك عکس
وخلافنه اوله‌رق صلب وقتل اولندیغی مصرحاً یازلمش
اولمغله اکر بالفرض قرآن کریمده ذکر بیوریلان انجیلدن
اشبو اناجیل اربعه مراد اولسیدی اولوقت کتب الهیه
وکلمات ربانیه آره‌لرنده حاشا وکلا صراحةً اختلاف
وتناقض بولنمق لازمکلوردی بوایسه بروجهله جائز
ومتصور اولمدیغی معلومدر
(وبردخی) بوکتابلرده برطاقم سوزلر وحکایه‌لر
یازلمشدر که هر قوم مؤلفلر آنلری اصلا (حضرت عیسی) دن
ایشتمدکلری واول شیلردن برطاقی دخی کندوسی سمایه
عروج ایتدککدنصکره کتابه یازلدیغی هم بالنفس
بوکتابلردن آکلاشیلور * وهم نصاری کندولری دخی اقرار
ایدرلر (مثلا) حضرت (عیسی) دن مجوبس ایکن نقل
وروایت ایتدکلری سوزلر وصلب وقتلنه دائر یازیلان
لاقردیلر کبی (پس) بوصورتده اول سوزلره وجهله
اصل انجیل شریفدن اوله بیلور ونصل آنلره کلام الله
دنیلور * انجیل شریفده اولان کلاملر ایسه الله تعالی
حضرتلری طرفندن (جبریل امین) واسطه‌سیله (عیسی)
علیه السلامه وحی وانزال بیورلمش اولان کلاملردر *
یوقسه کلام بشر دکلدر * وعلی کل حال اشبو اناجیل
اربعه دنیلان کتابلر اصل (انجیل) شریف اولمیوب تاریخ
وسیر نوعندن اوله‌رق اصلا اعتماده شایان اولمدقلرینی

امام قرطبی کتاب الاعلام فی بیان ما فی دین النصاری
من البدع والاوهام نام تألیفنده * وابن القیم الجوزیه هدایة
الحیاری فی اجوبة الیهود والنصاری آدلو کتابنده * وسعودی
حضرتلری تخجیل من حرف الانجیل نام کتابده * وطاش
کوپری احمد افندی وکاتب چلبی مرحوملر اسامی
کتبلرنده علم الانجیل بحثلرنده یازمشلردر * تحقیق مراد
ایدنلر کتب مذکوره یه مراجعت بیورهلر
(واکر) سؤال اولنورسه که اصل انجیل شریف
قنده‌در * (جواب) مفقود وضایعدر * زیرا اکر
مفقود وضایع اولمسیدی لابد یا آنلر عندنده ویاخود بزم
قتمزده بولنمق لازم کلوردی * حالبوکه فریقین عندنده
موجود اولمدیغی معلوم ومجزوم اولدیغندن ماعدا
نصاری بالکلیه نزولنی بیله منکرلردر * نتکم آتیده بیان
اولنه جقدر * (واکر) دنیلورسه که نه وجهله ونه
زمانده ضایع اولدی * (جواب) بونده برقاچ احتمال
واردر * شویله که حضرت (عیسی) یی یهودیلر طوتوب
صلب وقتل ایلمك قصد ایتدکلرنده انجیل شریفیدخی
آلوب یا آتشه یاقدیلر * ویاخود پاره‌لیوب اضاعه واتلاف
قلدیلر * (حالبوکه) هنوز دخی انجیل شریف عالمه منتشر
اولمامش ودین وشریعتی دخی کرکی کبی قرار وتمکن
ایتمامش ایدی * (چونکه) عیسی علیه السلامك مجموع
مدت دعوتی ایکی بچق اوچ سنه قدر اولوب اصحاب
واتباعی دخی پك آز اولدیغندن ماعدا اکثریسی اوقیوب
یازمقدن بی بهره امی آدملر ایدی اشته بو سبباره نظرا متعدد
نسخه‌لریدخی بولنه میه جغی درکاردر * وبردخی انجیل

شریفك نزولی قریب العهد اولدیغندن و بلکه هنوز دخی نزول ایتمکده بولندیغندن بو اثنالرده تدوین وتحریر اولنمیوب یالکز حضرت عیسی نك حفظ واز برنده اولمغله ینه کندولریله برابرجه سمایه رفع بیورلمش اولمسیدخی احتمال قریبدر * انجق مقدما یعنی تاریخ میلادك اوچ یوز یکرمی بش سنه‌لری اثناسنده ابطال ایلدکاری انجیللر ایله برابر آنیدخی ساخته وباطل ظن ایده‌رك نصاری کندولری سهوا ترك وابطال ایلش اولملری دخی احتمال اقربدر * چونکه اول زمانلرده اشبو اناجیل اربعه‌دن بشقه اوله‌رق و بعینها بونلر مثلو تألیف وتصنیفلری حواریونه نسبت اولنه‌رق دها قرق اللی قدر انجیل اسمیله مسما کتابلری اولدیغی وبعده حواریونه نسبت واسنادلرنده شك وشبهه اولندیغندن ماعدا روایات مختلفه‌لری سبیله عقاید ومذاهب خصوصنده بین النصاری اختلاف ونزاعه باعث اولدقلرندن آتی الذکر * آریوسك * محاکمه‌سی اثنالرنده آنلردن اشبو دردینی انتخاب ایله باقیلرینی بوسبتون ترك وابطال وقرائت وکتابتلرینی منع وتحریم ایلدکلرینی کنیسه تاریخلرنده یازمشلردر * حتی کتب مذکوره‌دن بعضیلری ینه کوشه‌ده بوجاقده قالمش اولدیغندن انکلیزلولردن بریسی آنلری مهما امکن بریره جمع وترجمه ایلمش * وموجود اولمیانلرینك دخی یالکز اسملرینی تعداد وبیان ایده‌رك بیك سکز یوز یکرمی سنه‌سنده لوندره‌ده طبع ایتدرمشدر * وکتاب مذکور احبامزدن لسان مرقومه آشنا{٧} برذاتك یدنده الیوم موجود اولمغله بعد الترجمه دفتر اسامیسی بعینها رسالهٔ الصمصامیه تسمیه قلنان عربی

{٧} بوذات الجوائب تسمیه قلنان عربی جریده سنك کاتبی احمد فارسی افندیدر که الیوم درعلیه ده موجود وتقویم خانهٔ عامره ده مصححدر

العباره رديه مزده ضم وعلاوه قلنمشدر * والعلم بحقيقة الحال عندالملك المتعال

(واكر) سؤال اولنورسه كه بوصورتده ينه نصارايه اهل كتاب دنيلورمى دنيلزمى * جواب مادامكه يدلرنده بويله برقاچ عدد كتابلرى واردر * وعلى الخصوص * تورات * و* زبور * وسائر كتب سماويه يه دخى ايمان دعواسنده درلر * ينه آنلره اهل كتاب دنيلور * وانبياى عظام ورسل كرام حضراتنى وآنلره نازل اولان كتابلرى بالكليه انكار ايدن كافرلردن بووجهله بينلرى فرق وتميز اولنور * وبردخى فى الاصل كتاب لفظى يالكز وحى الهى يى مشتمل اولان كتابلره مخصوص براسم اولميوب سائر كتابلره دخى اطلاق اولنديغندن وجه تسميه ده هرحالده مناسبت دركار اولديغنى اسمعيل حقى قدس سره حضرتلرى روح البيان تفسيرنده سورهٔ آل عمرانده {قل ياهل الكتاب لم تكفرون بايات الله والله شهيد على ماتعملون} آيت كريمه سنى تفسير اثناسنده تقرير وبيان بيورمشدر * وبو صرالرده آيات واحاديثه متعلق دها براز سؤال وجوابلر وارايسه ده تركچه لايقيله افاده سى عسرتلو اولمغله آنلر سابق الذكر عربى رديه مزده برتفصيل يازلمش اولديغندن تحقيق مراد ايدنلر رسالهٔ مذكوره يه مراجعت ايليه لر * والله هو الهادى للرشاد

(بعد ذا) اكر سؤال اولنورسه كه بوكتابلرده (حضرت عيسى) دن برطاقم سوزلر نقل وروايت اولنمشدر آنلره اعتبار اولنوب حجت وسند طوتيلورمى (جواب) اول روايتلرك جمله سى مشكوك ومبهم اولان خبرواحد قسمندن

اولوب (متواتر) اولمدقلرندن اصلا حجت وسند اتخاذ اولنه مازلر (چونکه) تواترك جملهٔ شروطندن (اولا) بریسی بودرکه (مثلا) برآدمی ویاخود خاصة بومقامده (حضرت عیسی) یی برسوزی سویلرایکن ویاخود برایشی ایشلرایکن ایشیدوب وکوروب ده آخره نقل وروایت ایدن آدملرك عددی معین اولمیه یعنی درت بش اون دیوصایی یه کلمیه (ثانیا) بو وصف ایله موصوف اولان جماعت کثیره کندی حقنده شهادت ایتدکلری ذاتی بالفعل کورمش اولملیدرلر واکرکورممشلر ایسه وجه محرر اوزره کورمش اولان وعددی معین اولمیان جماعت کثیره دن نقل و روایت ایتملودرلر (ثالثا) کرك چوقلقلرندن وکرك صلاح وعفتلرندن اولقدر آدم بریره کلوب وبربرلریله اتفاق ایدوب اویله بریلان سوز سویلیه جکلرینی عقل تجویز ایتمیوب محال عد ایلیه وکندولرده امارهٔ کذب بولنمیه (رابعا) بونلرایله برابر خبر ویردکلری شیلرده ونقل وروایتلرنده اختلاف وتناقضلری بولنمیوب جملهسی بربرینه موافق ومطابق اولملیدر (اشته) بووجهله ثابت اولان خبره (خبرمتواتر) دینلورکه ایشیدنلره جزم ویقین افاده ایتمکله حجت وسند اولور * بوکتابلرده یازیلان سوزلر ایسه بووجهله اولمیوب مشکوك ومبهم اوله رق خبرواحد قبیلندن اولدقلری ظاهردر زیرا (اولا) نقل وروایت ایدن آدملروجه محرر اوزره جماعت کثیره اولمیوب عددی معلوم ومعین درت کیسهدن عبارتدر * (ثانیا) نصارانك ینه کندی کنیسه تاریخلرنده یازلدیغی ومعلوم

ومسلملری اولدیغی اوزره انلردن ایکی نفری که (مرقس)
ایله (لوقا) در ذکری آتی (پاولوسك) شاکردلری
اوله‌رق حضرت (عیسی) نك اصلا یاننده ومجلس عالیلرنده
بولنمیوب یوزینی بیله کورممشلر واستادلری اولان * پاولوس *
دخی کذلك حضرت (عیسی) یی کورمدیکنی وسمایه
عروجندن برمدت صکره بکا سمادن تجلی ایلدی دیه‌رك
ادعا ایتدیکنی اناجیل اربعه‌نك الت یاننده یازیلان
ورسوللرك اعمالی تسمیه قلنان کتابك طقوزنجی فصلنده
مرقوم *لوقا* تفصیلا یازمشدر (پس) بوصورتده مختلف
الاقوال اولان یالکز (متی) ایله (یوحنا) نك روایتلرینه
نه وجهله متواتر دنیلور

(وبالفرض) نصارانك زعم وادعالری کبی سائر
حواریونه دخی ملاقی اولدقلری فرض وتسلیم اولنسه
بیله کندولره اول حکایه‌لری وسوزلری خبر ویرن راویلرك
اسم وشهرتلرینی تحریر وبیان ایلمامشلر وهمان بالذات
حضرت (عیسی) یی کورمش وکندوسندن ایشتمش کبی
یازمشلردر * بوایسه عند المحققین برنوع تدلیس
وتلبیس دیمك اولدیغندن اول روایتلرك بنه هیچ بریسی
مقبول ومعتبر اولمیه‌جغی درکاردر * (وثالثا) کذب
اوزرینه اتفاقلرینی نه وجهله عقل تجویز ایتسون
حالبوکه کتابلرنده برطاقم اموری یازمشلردرکه انلری اصلا
کوزلریله کورمدکلرینی وقولاقلریله ایشتمدکلرینی بنه
بالنفس کندولری اقرار ایلمشلردر * (مثلا) جمله‌دن
بریسی حضرت (عیسی) یی یهودیلر طوتمغه کلدکلری کیجه
یاننده بولنان اون برنفر حواریونی جمله‌تا فرار ایدوب

كندوسنى ياپه يالكز صاغ وسالم اوله رق يهوديلرك النده براقدقلرينى وفقط رئيس الحواريين ديدكلرى (بطرس) اوزاقدن كوزه ده رك ارقه‌لرينه دوشوب خاخام باشينك خانه سنه قدر كتدكده خانهٔ مذكورك قپوسى يانىنده قالوب حضرت (عيسى) يى تك وتنها ايچرويه ادخال ايتدكارندنصكره اولدخى خوف وخشيتندن انى انكار ايده‌رك اورادن فرارايتديكنى وبعده حضرت (عيسى) ايله يهوديلر آره سنده نه حال وكيفيت ونه سؤال وجواب وقوعبولديغنه انلردن هيچ بريسنك وقوف ومعلوماتى اولمديغنى (متى) يكرمى التنجى و(مرقس) اون دردنجى بابلرنده اوزمان جمله تلاميذ آنى براقوب قاچديلر ديومصرحا يازمشلرايكن ينه دونوب بتكرار درديبردن كوياكوزلريله كورمشلر وقولاقلريله آغزندن ايشتمشلركبى يهوديلر حضرت (عيسى) يى طوتوب شويله بويله ياپديلر واكا شويله شويله ديديلر اولدخى انلره بويله بويله جواب ويردى ديه‌رك على العمياء برطاقم سوزلر نقل وروايت ايتمشلر وآخر الامر يهوديلر آنى خاچه چيقاروب صلب وقتل ايلديلر * ومصلوب ايكن شويله بويله سوزلر سويلدى ديو يهوديلردن ايشتدكلرى كذب وبهتانلرى بالاتفاق كتابلرينه يازوب طولدرمشلردر (امدى) طائفهٔ يهود جناب (مسيحه) بغض وعداوت ايتمشلر ايكن نه وجهله انلرك روايت وشهادتلرينه اعتبار اولنور

(واكر) ديرلرسه كه حضرت (عيسى) اوچكوندنصكره مزاردن قالقوب حواريونه كورنمش وباشنه كلان حاللرى اولوقت كندوسى آنلره نقل

وحكايه ايتمشدر (جواب) اولا جناب (مسيح) صلب وقتل اولنديغي مسلم دكلدر . زيرا وجه مشروح اوزره بوني حكايه ايدن بنه كندولريدر . انجق بو بابده قول صحيح (قرآن) عظيم الشانده بيان بيورلديغي وجهله آمنا وسلما كندولري سمايه رفع بيوريلوب طائفهٔ يهود اكا بكزه دلمش بر شخصي صلب وقتل ايتمشلر و مزاره قونيلديغي اثنارده (حضرت عيسى) اولمديغني و كندولري مكور ومخذول اولدقلريني سز دكارنده رسوا يلقلري ميدانه چيقمسون ديو مقتول مذكورك جسديني قالديروب بشقه برمحله دفن ايله كزلمشلر * وصكره تلاميذي كلوب جسديني مزاردن چالديلر ديو حوار يونه بهتان وافترا ايتمشلردر (ثانيا) اشبو مزاردن قالقدي لاقرديسي بوسبتون اوهام وخيالاتدن عبارت اولديغني و بو بابده جمله سي شك وشبهه ده قالوب تصديق ايده مدكريني اناجيل اربعه مؤلفلري كندولريدخي اقرار و بيان ايتمشلر و كتابلرنده يازمشلردر (اشته) ازجمله (مرقس) كتابنك آخركي بابنده پس (حضرت عيسى) احيا اولندقدنصكره هفته باشينك صباحنده ابتداء (مريم مجدليه) يه كورنديكه انك ايچندن يدي جن قوودي ايدي اولدخي واروب اوتدن انكله بيله اولانلره خبرويرديكه انلر ياس چكوب اغلارلر ايدي وانك صاغ اولديغني وهم اكا كورنديكني ايشيدوب اينانمديلر . ديو الى آخرها نقل وروايت ايتمش (وكذا) في الاصل راويهٔ وقعهٔ قيام اولان مذكوره مريمدخي ابتدا اني كورديكني تخيل ايتدكده تميز وتشخيص ايده ميوب بوستان بكجيسي ظن ايتديكني (يوحنا) يكرمنجي بابنده

یازمشدر * وعلی کل حال خاتون مرقومه مجذوبه صفت اولدیغی وحواریون عندلرنده دخی کلام وروایاتی شایان قبول اولمدیغی مؤلفین مرقومینك سوزلرندن کونش کبی ظاهر وآشکاردر * انجق بوروایتلری اوقیوب دکلیان آدملرك عجبا خاطرلرینه بویله برشبهه کلمزمی که صاقین طائفهٔ یهودك جناب (مسیح) حقنده سویلدکلری کذب وبهتانلرینی سائرلره دخی تصدیق وقبول ایتدیرمك وخلقی اضلال ایدوب عقایدلرینی بوزمق ایچون ابلیس برتلبیس اویله برصورته کیرمش و بن حضرت (عیسی) یم دیه رك مرقوملره کورونمش اولمسون * انلر ایسه ساده دللکلرندن وعلی الخصوص برطرفدن مقدما حضرت (عیسی) دن مشاهده ایتدکلری معجزات غریبه مطالعه سندن و برجهتدن دخی صحبت علیالرندن مفارقتله مستغرق حزن وکدر اولدقلرندن ازهرجهت بومقوله سوزلری قبوله مهیا بولندقلری وبوانناده دکل دیو هزار ریو بلکه هرنه صورتله اولورسه اولسون طائفهٔ یهوددن بریسی دامدن آشوب اوزرلرینه چیقه کلسه واشته بن صلب اولنان مسیحم سزه کلدم دیسه تمییز وتشخیصه مقتدر اوله میوب آنی دخی تصدیقه حاضر وآماده اولدقلری ناصیهٔ حاللرندن ظاهر وهویدادر (نعم) اکرچه انبیای کرام ورسل عظام حضراتنك سیمای سنیه لریله شیطان تمثل ایده میه جکی نزد اهل ایمانده مستغنئ بیان ایسه ده بشقه برصورته کیروب بن اویم دیه رك ادعا واغفال ایتمسی جائز وممکندر (اشته) بوراده مرقوملرك شك وشبهه لری قرینه سیله بویله اولدیغی مجزوم ومحققدر (زیرا) بونجه وقت سیمای سنیه لرینی

مشاهده ایتمش اولان آدملرك اوچ كون صكره انی كوردكلرنده شك وشبهه ایتمرلرنده بشقه نه معنی واردر * واما (نصاری) اعتقادنجه شیطانك هر صورتده كورنمسی جائز اولدیغی (پاولوسك) قورنطوسلولره یازدیغی رسالهٔ ثانیه سنك اون برنجی بابنده وعجب دكل زیرا شیطان دخی نورملكنك شكلنه كیرر دیدیكی سوزلرندن ظاهردر

واكر دیرلرسه كه (حضرت عیسی) صلب وقتل اولنه جغنی واوچ كوندنصكره مزاردن قالقه جغنی دها اولدن حواریونه خبر ویردیكنی (متی) اون ایكنجی بابنده شریر وزناكار نسلی آیت استرلر اما اكا یونانك یعنی (یونس) علیه السلامك آیتندن غیری آیت ویرلمیه زیرا یونان اوچ كون واوچ كیجه اطه بالغنك قارننده طوردیغی كبی آدم اوغلی دخی اوچ كون واوچ كیجه یرك درونده طوراجقدر دیو نقل وروایت ایتمش وآدم اوغلندن مراد (مسیح) اولدیغی عند النصاری اجماعا ثابت اولمشدر (جواب) كلام مذكور محضا بهتان وافترا اولدیغی برقاچ وجهله ظاهردر شویلكه (اولا) بو سوز واقع الحاله مطابق اولمدیغی كندی (انجیللرندن) معلومدر * زیرا شخص مصلوب علی روایتهم جمعه كونی اویله وقتنه قریب صلب اولنوب سبت كیجه سی غروب شمسدن صكره خاچدن ایندیریلوب مزاره قونلمش و پازار كیجه سی طلوع شمسدن اول جسدی مزارده بولنمدیغی وعلی زعمهم قیام ایتدیكنی (مرقس) اون بشنجی (ولوقا) یكرمی اوچنجی بابلرنده مصرحا یازمشلردر كه بو حسابده (میت) مذكورك جسدی فقط ایكی كیجهٔ ناقص ایله تام بر كون مزارده

(قالمش)

قالمش اولدیغی بلا خلاف (نصارانك) دخی معلوم ومسلملریدر (امدی) بویله واقعه مطابق اولمیان سوزك (حضرت عیسی) دن صدوری عقلا ونقلا محال وممتنع اولدیغی بدیهیدر (ثانیا) اکر (حضرت عیسی) مرقومله عقد ما بویله بر سوز سویلمش اولسیدی بازار صباحی مزبوره (مریم) مجدلیه کلوب قیامنی انلره خبر ویردکده اینانمیوب شك وشبهه ایدرلرمیدی وبو سوز مقتضاسنجه جمله سی مزار باشنه کلوب انك قیامنه منتظر اولمازلرمیدی (اشته) بکله مك شویله طورسون کرك مزبورهیی وکرك سائر قیامنی خبر ویرنلری وهلهٔ اولیده حواریون جملهٔ تکذیب ایتدکلرینی واصلا قیامنه اینانمدقلرینی مصرحا (انجیلرنده) کندولری دخی یازمشلردر (ثالثا) بو جمله دن قطع نظرله کلام مذکورده یرك درونندهٔ آدم اوغلی طوراجقدر دینلمشدر* بوقسه بن کندم طوراجغم دینلمامشدر آدم اوغلی عباره سی ایسه هربر انسانه شامل اولمغله بو سوزینه اثبات مدعایه کافی بر دلیل اوله میه جغی وبو محذورات ایله برابر (نصاری) ینه بو سوزلر (مسیحدن) صادر اولمشدر وآدم اوغلی دیمکدن غرضی دخی کندوسیدر دیو عناد واصرار ایدرلرسه اولوقت اکا ابن الله دیمکدن وازکچوب ابن البشر اولدیغنی اقرار ایلمك لازمکله جکی نزد اهل انصافده امر آشکاردر

بو دخی معلوم اوله که (نصاری) عهدعتیق تعبیر اولنان کتابلردن وعلی الخصوص (مزامیر) (داود) ایله (اشعیا) علیه السلامه نسبت اولنان کتابدن زعم واوهاملرینه مشابه بر طاقم سوزلر بولوب جناب مسیحك صلب وقتل

اولند يغنى انلر ايله اثبـاته چبالارلر ايسه ده اول عباره لرده (حضرت عيسى) نك اصلا نام ونشانى ذكر اولنمديغى وسياق وسباقلرندن ظـاهر اولديغى اوزره بشقه آدملر حقنده سويلنمش ايدوكى كتب مذكوره يى مطـالعه ايدنلرك معلوملريدر * واكرچه اول عبـاره لرك بعضيسنده مسيح لفظى ذكر اولنمش ايسـه ده اندن مراد ينه (عيسى) عليه السلام دكلدر * چونكه بو عنوان يالكز اكا مخصوص اولمديغى وعموما بنى اسرائيل پادشاهلرينه مسيح اطلاق اولنـديغى زبورك يوز بشنجى مزمورنده مسيحلريمه دكمك و پيغمبرلريمه كمك ايتمك كلامندن وعلى الخصوص (اشعيـا) عليه السلامه نسبت اولنان كتابك قرق بشنجى بابنده (قورش ملك) حقنده سويلنان سوزلردن ظاهردر * وبو بحثك دها زياده تفصيلاتى وار ايسه ده بوراده لاجل الاختصار تحريرلرندن صرف نظر قلندى

(فاما) كلهلم (تواتر) ك (شرط) رابعنه كه كلام وروايتلرى بيننده اختلاف وتنـاقض وتكاذب وتعـارض بولنمامق ايدى اشته كتب مذكوره يى بربرلرينه تطبيق ومقابله ايله دقتلوجه مطـالعه ايدن ذوات عندلرنده كندولرده بو محذور دخى موجود اولديغى كونش كبى آشكار ايسـه ده اثبات مدعا ايچون بز دخى بوراده برقاچ (مسئله) يازهلم (امدى) جمله دن بريسى (متى) ايله (لوقا) كتابلرينك ابتداسنده حضرت (عيسى) نك بابالغى يوسفك نسبنى تعداد وبيان ايتدكلرنده (متى) مرقوم يوسفدن حضرت ابراهيمه وارنجه قرق ايكى اسم تعداد ايتمش (لوقا) ايسـه كندى روايتنجه اللى بش اسم

تعداد ایتدیکندن ماعدا چوغنی بشقه دورلو یازوب بو
وجهله بربرلرینی روایتلرنده تکذیب ایتمشلردر * (مرقس)
ایله (یوحنا) دخی بو کادائر اصلا برنسنه کتابلرینه
یازمامشلردر *

(وجه۴) تکاذبلرندن بریسی دخی دردنجی
مؤلف (یوحنا) اولکی بابنده (یحیی بن زکریا) علیهما السلام
حضرت (عیسی) علیه السلام حقنده شهادت ایتدیکنی
وخلقی دعوته شروع ایتمزدن اول علی زعمهم دها
(واپتیز) ایلدیکی زمان اوزرینه کوکرجن شکلنده روح
القدس ایندیکنی کوروب اشته اللهك قوزیسی که عالمك
کاهنی رفع ایدر * اودر اول کمسه که بن انك ایچون دیدمکه
عقبمجه برآدم کلیور که بندن اول اولمشدر * زیرا بندن
مقدم ایدی دیدیکنی وغیریلره دخی تعریف ایلدیکنی
یازمشدر * (حالبوکه) اولکی مؤلف (متی) مرقومك
بو روایتنی تکذیب مقامنده کتابنك اون برنجی بابنده بوکز
یوحنا یعنی (حضرت یحیی بن زکریا) علیهما السلام (مسیحك)
افعالنی زندانده ایشتمش ایکن مریدلرندن ایکیسنی
کوندردیکه اکا یعنی (مسیحه) دیه لرکه کله جك سن میسن
یوقسه برغیری یه می منتظر اوله لم دیو حضرت (یحیی)
ابتدادن حضرت (عیسی) نك احوالنی بیلمدیکنی وصکره دن
سؤال ضمننده آدملر کوندردیکنی یازمش وبو وجهله
احدهما آخری تکذیب ایتمشدر (تنبیه) بو دخی جای دقتدرکه
عبارهٔ سابقه ده عقبمجه برآدم کلیور دیمشدر * یوقسه
نصارانك زعم وتوهملری کبی اله ویاخود ابن الله کلیور
دیمامشدر

وجملهٔ تکاذبلرندن بریدخی (متی) کتابنك
اون برنجی بابنده حضرت (عیسی) دن حکایه
جمله انبیا وناموس یوحنایه دك یعنی (حضرت یحیی) علیه
السلامه کلنجیه دك طوردیلر واکر آنی قبول ایتمك استرسکز
کله جك (ایلیا) اودر * دیو یهودیلره سویلدیکنی روایت
ایلمش ایسه ده دردنجی مؤلف (یوحنا) اولکی بابنده
یهودیلر (یحیی) علیه السلامه آدملر کوندروب سن کیمسن
(ایلیا) میسن دیو صوردقلرنده اولدخی دکلم دیدی
پیغمبرمیسن یوق دیدی دیو (ایلیا) اولدیغنی انکار ایتدیکنی
یازمشدر که مرقوملرك بو روایتلری مقتضاسنجه
(حضرت یحیی) ایله (حضرت عیسی) حاشا وکلا
بر برلرینی تکذیب ایلمش اولملری لازم کله جکندن ماعدا
(حضرت یحیی) کندی نبوتنی دخی انکار ایتمش اوله جغی
وبودخی بتکرار جناب (مسیحی) تکذیب ایتمکی نتیجه
ویره جکی آشکاردر * زیرا مقدما جناب (مسیح) آنك
پیغمبرلکنه ورسالتنه واز هرجهت شرف قدر ومنزلتنه
شهادت بیورمش اولدیغنی ینه مرقوم (متی) باب
مذکورده واشبو یازیلان سوزلرك برقاچ سطر اوست
یانده حضرت (عیسی) جمعیتلره یوحنانك خصوصنده
سویلمکه باشلدیکه (بریه) یه نه یی کورمکه واردکز
بر پیغمبری می * سزه تحقیقا دیرمکه پیغمبردن دخی بیوك
زیرا اولدر که آنك حقنده یازلمشدر * اشته بن سنك یوزکك
اوکنده رسولمی ارسال ایدرمکه یولکی دوزه دیو
سویلدیکنی روایت ایتمشدر * (پس) انبیای عظام
حضراتندن اولمقوله تکاذب فاحشك صدوری عقلا ونقلا

(محال)

محال وممتنع ايدوكی ومرسوملرك روايتلری بيننده اختلاف عظيم وخطای جسيم اولديغی حيثيله شايان تصديق وقبول اولمديغی نزد اهل بصائرده مستغنیٔ بياندر

ومرقوملردن امنيتی سلب ايتديرن سوزلردن بريسی دخی اولكی مؤلف (متی) ايكنجی بابنده حضرت (عيسی) يی والدهسی (مريم) آلوب مصره فرار ايتدكلرينی نقل وحكايه اثناسنده وتا (هيرودس) اولنجيه دك اوراده يعنی مصرده طوردی تاكه ربك نبی آغزيله سويلديكی سوز اتمام اولنه چون ديديكه بن اوغلمی مصردن چاغردم ديو (هوشع) پيغمبره منسوب اولان صحفك اون برنجی بابنك ابتداسنده (اسرائيل) يعنی (يعقوب) عليه السلام حقنده وحی وتنزيل قلنان كلام الهی يی آلوب واوندن اسرائيل لفظنی حذف ايدوب كندی روايتنی تأكيد ايچون حضرت (عيسی) حقنده صرف ايله شاهد كتورمش ومن جهة اللفظ والمعنی تحريف ايلمش اولديغی كتاب مذكوری مطالعه ايدنلرك معلوميدر (چونكه) اوراده يازيلان اصل عباره و (اسرائيل) اوغلانجق ايكن آنی سوردم واوغلمی مصردن چاغردم ديو الی آخرها بو يله جه يازلمشدر * كه عبارهٔ مذكوره اسرائيل يعنی (يعقوب) عليه السلام حقنده اولديغی وحضرت (عيسی) يه متعلق اولمديغی كونش كبی ظاهردر (پس) كلام الهی يی وكتب انبيايی بو وجهله تحريف وتبديله جسارت ايدن آدملرك سوزلرينه وسائر روايتلرينه نصل اعتماد اولنه بيلور (بوراسی) عجيب وغريبدر كه حضرت (عيسی) كندی كبی بر انسان ومخلوقك شرندن مصره فرار ايتديكنی

وسائر احوالده دخی جنس بشردن هیچ برفرقی اولمدیغی انجیللرنده صراحة یازمشلر ایکن نه وجهله نصاری آنی اله ومعبود اتخاذ ایلمشلردر * «فسبحان من اضل عقولهم واظلم سبیلهم واعمی قلوبهم والحمدلله علی نعمة الاسلام والهدایة الی دین سید الانام» * (فاما) (یعقوب) علیه السلام حقنده اوغلم دنیلدیکی اصطلاح قدما اوزره کزیده ومقبول قولم دیمك ایدوکی توراتدن وسائر کتابلردن ظاهر ویهود ونصارانك دخی معلوم ومسلملریدر * وهر نقدر اناجیل اربعه ده حضرت (عیسی) حقنده دخی چوق یرلرده سویلنمش ایسه ده ینه بومعنایه اولدیغی کتب مذکوره دن مستباندر * چونکه بوعنوان یالکز اکا تخصیص قلنمیوب سائر انبیا وصلحایه عموما اطلاق اولنمشدر (وکذا) ابن الله عنوانی دخی اکا مخصوص اولمدیغی واصطلاح اهل کتاب اوزره ولی الله ومقبول درکاه اله معنالرینه اولدیغی (متی) نك بشنجی بابنده مسیحدن نقل ایله نه موتلو بارشقه چالشانلره آنلره اللهك اوغللریدر یعنی خاص قوللریدر دنیلسه کرك دیو یازدیغی سوزلردن ظاهردر

وجمله تکاذبلرندن بریدخی علی زعمهم جناب (مسیحی) یهودیلر صلب ایتکه کوتوروررلر ایکن خاچی قرینالو * سمعون * نامنده برکیسه نك جبرا صرتنه یوکلتدیلر دیو (متی) یکرمی یدنجی و (مرقس) اون بشنجی و (لوقا) دخی یکرمی اوچنجی بابلرنده اختلافات کثیره ایله یازمشلر ایسه ده دردنجی مورخ (یوحنا) مرقوملری بوسبتون تکذیب ایله مذکور خاچی بالذات حضرت (عیسی)

کندوسی آلوب کوتوردی دیو اون طقوزنجی بابنده یازمش و بو وجهله هیچ بریسنك روایتی واقعه مطابق اولمدیغنی اعلان و بیان ایلمشدر

(وکذلك) علی زعمهم (مسیحی) صلب ایتدکلرنده صاغنده وصولنده ایکی خرسز دخی صلب ایتدکارینی ومذکور خرسزلر ایکیسی بردن مصلوب ایکن اکا سب وطعن ایتدکارینی (متی) یکرمی یدنجی (ومرقس) اون بشنجی بابلرنده مع اختلافات فی العباره یازمشلر* حالبوکه (لوقا) مرقوملری تکذیب ایله خرسزك بریسی اول اثناده مسیحه ایمان ایتدیکنی واندن شفاعت دیلیوب حتی دیکر خرسزی سب ودشنامدن منع ایله آزار اتدیغنی واول دخی کندویه ایمان ایدن خرسزه جنتده رفیق اوله جغنی وعد وتبشیر ایتدیکنی یکرمی اوچنجی بابنده یازمشدرکه بوسوزلر نه درجه‌لرده تکاذب فاحش اولدیغی یکنظرده معلومدر

(وکذلك) روایتلری بیننده اختلاف ومغایرتی اثبات ایدن وباعث شك وارتیاب اولان دها برچوق سوزلری وارایسه ده بوراده علی طریق التمثیل مختصرجه بردانه‌سنی دخی یازه‌لم (مثلا) جمله‌دن بریسی (مرقس) اونجی بابنده حضرت (عیسی) دن حکایة حقاسزه دیرمکه هیچ کیمسه یوقدرکه بنم ایچون وانجیل ایچون اوی یاقرنداشلری یاقیز قرنداشلری یاآنایی یابابایی یاعورتی یااولادی یااملاکی ترك ایتمش اولا وحالا بوزمانده یوز اوقدر اولز وقرنداشلر الی آخرها هم کله‌جك دهرده حیات مؤبده‌یی آلمیه دیو روایت ایلمش (متی) ایسه

اون طقوزنجی بابنده هرکیم بنم اسمم ایچون اوی یاقرنداشلری الی اخرها دیه رك یازمش (لوقا) دخی اون سکزنجی بابنده حقا سزه دیرمکه ملکوت الله ایچون بوشیلری ترك ایدك دیو یازمشدر (اشته) بوراده (مرقس) بنم ایچون وانجیل ایچون دیه رك روایت ایدوب (متی) ایله (لوقا) اصلا انجیل لفظنی یازمدقلرندن ماعدا بریسی بنم اسمم ایچون دیوب دیکریدخی ملکوت الله ایچون دیمشدرکه بوسوزلر بربرینه مغایر ومخالف اولدیغی بالبداهه مشاهد اولدغندن ماعدا سیاق وسباقلرنده والفاظ وعباره لرنده برچوق دخی اختلافات ومحذوفات بولندیغی کتب مذکوره یی مطالعه وبربرینه تطبیق ایدنلرك معلوملریدر * ودردنجی * مؤلف (یوحنا) ایسه بوسوزلردن هیچ برنسنه کتابنه یازمامشدر واکرچه * انجیل * لفظنی بویله حذف ایتمك وهلهٔ اولاده برشیئ دکل کبی کورینورسه ده ولکن جزئیجه تأمل ومطالعه قلندقده ارارده بواسمك مسماسی اولان بر کتاب غائب اولمق لازمکلیور و بودخی بوسبتون دین (مسیحیك) اختلال وفسادنی موجب اولیور (اشته) سائر روایتلریدخی بویله جه بربرلرینه تطبیق ومقابله قلندقده جمله سی یکدیکره مخالف ومباین اولدقلری اکلاشیلور *

(واکر) بوراده نصاری جانبندن بویله براعتراض اولنورسه که اهل اسلام قتنده دخی بعض احادیث شریفه روایتلری بیننده اختلاف ومغایرت بولنمق ممکندر * (جواب) اولا احادیث شریفلر اقسام عدیده یه تقسیم قلندقدنصکره (متواتر) اولنلری حجت وسند اتخاذ

قلنمشدر * (ثانيًا) متواتر اولميا نلريدخی شروط معتبره ايله تصحيح وتمييز قلنديغندن ماعدا بعض روايات بيننده اختلاف بولنسه بيله انلری اصل اساس دين عد اولنان وبالاجماع اختلاف وشبهه‌دن سالم اولان (قرأن) عظيم الشانه من جهة المفهوم عرض وتطبيق ايله تصحيح وتمييز ايلمك دخی ممكندر * چونكه (قرأن) عظيم الشان برميزان مستقيم ومعيار عظيمدركه دين مبين (سيد الانام) وعقايد متين اهل اسلام آنك اوزرينه بنا قلنمش واول اساس محكمده اصلا وقطعا تزلزل واضطراب بولنمامشدر * (نصارا)نك ايسه بويله بر اساس ومميز انلری قنده واردر كه حضرت (عيسى)دن نقل اولنان سوزلری اكا تطبيق ايله صحيحنی سقيمندن فرق وتمييز ايده‌لر وعلى الخصوص باب عقايدده (قرأن) ايله احاديث متواتره‌دن غيريسی اهل اسلام عندنده حجت عد اولنمديغی (ومن) القديم علماء اسلام حضراتی احاديث شريفهٔ نبويه‌لری ضبط وروايت بابنده جهد بليغ ايدوب اصول وقوانين وضعيله * صحيحنی * ضعيفندن * ومتواترينی * مشهورندن * فرق وتمييز بيوردقلری وهر برلرينی عنعنه‌لريله واسانيد صحيحه ومعتبره‌لريله يازوب وفنابفم تقرير ايدوب احوال * رواتی * دخی ازهر جهت تحقيق وتفحصدن غافل بولنمدقلری علم اصوله آشنا اولان ذواتك معلوم ومسلملريدر *

(قالديكه) دردنجی مؤلف (يوحنا) كتابنك ابتداسنده كندی عندندن اوله‌رق برطاقم سوزلر يازمشدر كه انلری حضرت (عيسى) دن نقل وروايت ايتمامش وديكر مؤلفلر دخی انلری اصلا كتابلرينه يازمامشلردر

ومع هذا كلمات مذكوره نك از هر جهت فساد وبطلانلری دخی كونش كبی ظاهر در (جمله دن) بریسی ابتداء كلام وار ایدی * و كلام * الله تعالی نك قاتنده ایدی والله كلام ایدی اول فی الابتداء الله قاتنده ایدی دیدیكی سوزیدر * كه بو سوز نه درجه لرده فاسد المعنی اولدیغی یك نظرده ظاهر ومعلومدر (چونكه) بو سوزك مثالی بعینه بركمسه دیسه كه ابتداء یاغ وار ایدی و یاغ بقال قاتنده ایدی و بقال یاغ ایدی اول فی الابتداء بقال قاتنده ایدی (پس) بویله برمعناسز سوزك مجنون ایله معتوه جاهلك غیریدن صدوری تصور اولنه ماز مكر كه مرقومك اتباعی زمره سندن اوله (وبعده) دونوب كلام جسد اولدی وارامزده مكان طوتدی وبزانك جلالی بابانك بریجق اوغلنك جلالی كبی كوردك دیمشدر * كه بو سوزلر دخی عقلا ونقلا نه مرتبه لرده فاسد ومزیف اولدیغی ارباب علم ودانشك معلوم ومسلمی یدر * زیرا صفت موصوفندن مفارقت ایدوب بذاتها قائم اولمق ویاخود آخره اتصال ایلمك وتجسد ایتمك محال وممتنع اولدیغی واویله اولمسی فرض اولنسه شریك باری اولمق وبرقاچ ذوات قدیمه اثبات ایتمك لازم كلمسیله برابر دها برچوق محذوراتی موجب اوله جغی كافهٔ علما وحكما وفلاسفه عندلرنده ادلهٔ عقلیه ونقلیه سیله مثبت ومبرهن برقضیه در * انجق مرقوم بو سوزلری عقیدهٔ (نصاری) اوزره سویلمامشدر ظن اولنور * زیرا كندی كتابنده رسالت وبشریت (مسیحی) مشعر برچوق سوزلر یازوب روایت ایتدیكندن ماعدا بالعكس اكر الوهیت (مسیحی) اعتقاد ایده رك سویلمشدر دنیلورسه اولوقت وهلهٔ

اولىده بو سوزيله هم حضرت (عيسى) يى تكذيب وهمدخى كنديسى تناقض ايلمش اولور * زيرا بوندن بش التى سطر صكره حضرت (عيسى) دن نقل ايله والله تعالى يى هيچ كيمسه كورمشدر بابانك قوينده اولان بريجق اوغلى انى بيان ايلدى ديمشدر (پس) بزانك جلا انى كوردك ديمكله اولا حضرت (عيسى) يى بلكه على زعم (النصارى) بالذات جناب حق تكذيب ايلمش اولور (ثانيًا) كورولمديكنى ينه اندن نقل ايله كندى كلام وروايتنى رد وتكذيب وهمدخى تناقض ايلمش اوله جغى ظاهر در * چونكه كندى زعمنجه كلام ذات باريتك عينى اولديغنى مقدما ادعا ايتمشيدى * بناء عليه بو صورتده بزانى كوردك ديمك اولوركه اولكى روايتك خلافنى ادعا ايتمش اوله جغى آشكار در (وكذلك) اوخاصلر ينه كلدى وخاصلرى انى قبول ايتمديلر ديمشدر * كه بو دخى صاچمه برسوز اولديغى ظاهر در (چونكه) خاصلرى آنى قبول ايتمدكلرى حالده عوام ناس نه وجهله قبول ايده بيلسونلر ديومر قومه سؤال اولنسه نجبا نه جواب ويرردى (بعده) اما اللهك اوغللرى اولمغه قدرتنى انلرك جمله سنه ويردى كه آنى قبول ايدوب اسمنه ايمان كتوره لر كه انلر ونه قاندن ونه نفس آرزوسندن ونه ارك شهوتندن بلكه اللهدن طوغمشلردر * ديمشدر كه بونلردن مرادى حواريونلر ومسيحه ايمان ايتمش اولان آدملردر * حالبوكه مر قوملر سائر ناس كبى جنس بشردن اولدقلرى حسبيله بهر حال ارك وعورتك شهوتندن ولحم ودمدن حاصل اولدقلرى ومر قومك بو سوزلرى خلاف

واقع ایدوکی ظاهر در * و بردخی مرقوم بو سوزیله (مسیح) ایچون انلر اوزرینه برمزیت وفضیلت براقمشدر * شوندن اوتریکه بونلر دخی (مسیح) کبی علی زعمهم آللهدن طوغمشلر وآنك اوز برادرلری اوله رق الوهیتده شریك ونظیرلری اولمشلردر * چونکه علی زعمهم مسیحه الوهیتك اسنادی محضا اللهدن طوغدیغنه و (ابن الله) اعتقاد اولندیغنه مبنیدر * پس بوسوزلر مقتضاسنجه (نصاری) انلر یدخی (مسیح) کبی اله اتخاذ ایلمك لازمکله جکی درکاردر * وبو راده دها برطاقم سؤال وجوابلر وار ایسه ده لاجل الاختصار انلر حذف واهمال قلندیلر

ودخی مرقوم (حضرت مسیحدن) نقل ایله دها برطاقم سوزلر یازمشدر که باقی اوچ نفر مؤلفلر انلردن اصلا بر نسنه کتابلرینه یازمامشلردر (مثلا) باباده در وبن باباده ایم وبن بابا برایز وبنی کورن بابایی کورور * مثللو روایت ایتدیکی سوزلری وعلی الخصوص لسان یونانیده (پاراقلیطوس) دنیلان روح القدس مسئله سی وضمننده اولان کلاملر که انلردن هیچ بریسنی باقیلری کتابلرینه یازمامشلردر (اشته) بوسوزلری یالکز (یوحنا) یازوبده دیکرلری یازمامقده درت احتمال واردر * شویلکه (متی) و (مرقس) و (لوقا) بوسوزلر یا حضرت (عیسی) نك کلاملری وانجیلدن اولمدیغنی و کندویه افترا اولندیغنی بیلدکلرندن کتابلرینه یازمدیلر (ویاخود) انك کلاملری اولدیغنی بیله رك ترك ایدوب یازمدیلر * ویاخود بو کلاملری اولدن ایشیده میوب خبراله مدقلرندن یازمدیلر * ویاخود اقدمجه ایشیدوب خبرالمشلر ایدی ولکن صکره دن اونودوب

خاطرلرندن چیقدیغندن یازمدیلر (پس) اکر انجیلدن ودخی انك سوزلری اولمدیغی جزما بیلدکلرندن یازمدیلر ایسه بوصورتده انلر یوحنانك کذب وافترا ایتدیکنه شهادت ایلمش اولورلر (واکر) انجیلدن وانك کلاملری اولدیغی بیله رك عن قصد ترك ایتدیلرسه بوصورتده دخی (متی) و(مرقس) و(لوقا) دین مسیحه وانجیله خیانتلك ایتمش اولورلر * و (اکر) ایشتمیوب خبرلری اولمدیغندن یازمدیلر ایسه بوصورتده دخی جهللری ولایقیله احکام دین مسیحی بیلمدکلری تبین ایدر (واکر) ایشیدوب خبرالدقلرندنصکره غفلت ونسیان سببیله یازمدیلر ایسه بوندن دخی امور دیانته اعتنا ودقتلری اولمدیغنه وحماقتله روایته عدم اهلیتلرینه استدلال اولنور * فعلی کل حال بو روشده اولان کتابلره نه وجهله اصل انجیل شریفدر دنیله بیلور * ونه کیفیتله بواوصاف ایله متصف اولان آدملرك روایتلرینه متواتر دنیلوبده حجت وسند اتخاذ اولنور

(واکر) دیرلرسه که (یوحنا) بوسوزلری کتابنه یازدیغی بیلدکلرندن دیکرلری تکرار وعبث اولمسون دیو یازمدیلر (جواب) اولا (یوحنا) نك تاریخ تألیفی جمله سندنصکره در (ثانیا) چوق شیلر واردر که انلری هم (یوحنا) وهم دیکرلری دخی مکررا کتابلرینه یازمشلردر ومع هذا اشبو سوزلر اصل دین (نصارا) نك مبنی علیهی وعلی الخصوص (روح القدس) مسئله سی * اقانیم ثلثه * نك بریسی اولمغله عندلرنده نه مرتبه مهم ومعتنابه اولدیغی جمله نك معلومیدر * پس بویله برمسئلهٔ مهمه یی ترك واهمال ایتدکلری حالده ماعداسنی نه یازمق لازمکله جکی دخی بوندن قیاس اولنه

واكر بو راده نصارى جانبندن بو يله بر اعتراض اولنوب دنيلورسه كه اشبو (يوحنا) نك اون دردنجى واون بشنجى واون التنجى بابلرنده يازيلان مذكور (پاراقليطوس) دن يعنى روح القدسدن مراد محمد عليه السلام حضرتلرى اولديغنه علماء اسلامدن بعضيلرى ذاهب اولمشلر * وحتى اولسوزلرى نصارى اوزرينه حجت وسند ابراز ايتمشلردر * پس بوكاقياسا روايات سائره سنى دخى تصديق ايلمك لازم كلمزمى (جواب) برروايتى تصديق ايتمكدن ماعداسنى دخى تصديق ايتمك لازم كلمديكى وبرشخص برقاچ سوزنده صادق اولمغله جميع اقوالنك صدقنى اقتضا ايتمديكى كافۀ عقلا وحكمانك معلوم ومسلمرى اولديغندن فضله علماى اسلام حضراتى اول سوزلرى مجرد (يوحنانك) نقل وروايتنه مبنى سند اتخاذ ايلمامشلردر * بلكه محضا اول سوزلرك مفهومى (قرأن) كريمده لسان مسيحدن ترجمه طريقيله جناب حقك بزه نقل وحكايه بيورمش اولديغى * {ومبشرا برسول يأتى من بعدى اسمه احمد} آيت جليله سنك مفهومنه مطابق وآنك مألنه مشابه وموافق كلديكندن مجرد نصارايى الزام بابنده آنلرى حجت ابراز ايتمشلردر * وهرنقدر من جهة المفهوم اولسوزلرك آيت كريمه يه مشابهتى وار ايسه ده ينه آيت كريمه دن مراد بعينها رواية مذكوره اولديغنه قطعيا حكم اولنه ماز * زيرا بونى تعيين وتخصيص ايده جك برنص قاطع يوقدر * والله اعلم بمراده

(اشته) بو قارودن بورايه كانجيه دكين بسط وبيان قلنان مقالاته امعان نظر ودقت اولندقده كتب مذكوره ده

یازیلان سوزلردن هیچ بریسی (متواتر) اولمدیغی وجهت اتخاذ اولنمغه کندولرده صلاحیت بولنمدیغی ظاهردر * واکرچه برچوق وقتدنبرو نصاری عندنده اول سوزلر حضرت (عیسی) نك کلاملریدر دیو اشتهار بولمش ایسه ده راویٔ اوللرینه نظرا جمله سی خبر واحد قبیلندندر * خبر واحد ایسه حجت وسند اوله ماز زیرا صدق وکذب وروایتده راوینك خطاسی احتماللری واردر (نعم) بعض کره خبر واحده یعنی یالکز بریاخود ایکی آدمك روایتنه وسوزلرینه خارجدن قراین صادقهٔ اخری منضم اولمسی سببیله غلبهٔ ظن افاده ایتمسی ملحوظ ایسه ده بومقامده اختلاف وتناقضلری وسائر احواللری کورینوب طورورایکن اولدخی اصلا ملاحظه اولنه میه جغی وبلکه بالعکس کتب مذکوره جانبنه یکلحظه امالهٔ نظریله جائز اولمدیغی مستغنیٔ بیاندر

(قالدیکه) بوکتابلرده یازیلان سوزلر هرحالده محرف ومبدل اولدقلری ظاهر اولدیغندن ماعدا من الابتدا حضرت (عیسی) نك لسان شریفلرندن صادر اولدقلری (لغت) اوزره دخی نقل وروایت اولنمیوب بونجه مدتدنبرو نصاری آنلری لساندن لسانه ترجمه ایتدکلرندن بتکرار ترجمه اثنالرنده آنلری تحریف وتبدیل ایلمیه رك یازدقلری دخی شك وشبهه دن خالی دکلدر * چونکه بوکتابلر السنهٔ سائره یه قنغی زمانده وکیملرك ید ومعرفتلریله ونه کیفیتله ترجمه اولندقلری کندولرینك دخی لایقیله معلوملری اولمدیغی کنیسه تاریخلرنده مصرحا یازلمشدر و (بوجمله)دن قطع نظرله کتب

مذکوره فی الاصل قنغی لغت اوزره تألیف وتحریر اولندقلری دخی قطعاً وقاطبة مجهول ومبهملریدر * حتی الی زماننا هذا طوائف نصاری بوبابده بربرلریله اختلاف ونزاعدن خالی اولمیوب کیمیسی فی الاصل (یونانی) لسانی اوزره وکیمیسی (عبرانی) وکیمیسی دخی (سریانی) لغتلری اوزره تألیف اولندقلرینی ادعا ایدرلر حالبوکه (عیسی) علیه السلام بنی اسرائیلدن اولمغله خاصة کندولری عبرانی لسانیله تکلم بیورمق اقتضا ایده‌جکی جای اشتباه دکلدر (فاما) سابق الذکر مؤلفلرك کتابلری قنغی لغت اوزره تألیف اولندقلری هر حالده مجهولدر * زیرا مؤلفین مرقومینك کندی حال وشانلری دخی علی وجه التفصیل بیلنه‌مامشدر * حتی نصاری بونلرك کنه وحقیقتلرینی ادراك وتحقیقده حیرتده قالمش اولدقلری وتاریخ میلادك ایکیوز اللی واوچیوز سنه لری خلالنده بوکتابلرك صحت وسقامتلری وحقیقة اشخاص مرقومه‌یه منسوب اولوب اولمدقلری بابنده رهبانلر وپاپاسلر بیننده پك چوق اختلاف ونزاعلر وقوعبولدیغی واقدمجه بیان اولندیغی وجهله (اشبو) اناجیل اربعه‌دن بشقه‌ینه حواریونه نسبت اولنان وبونلر مثللو (انجیل) اسمیله تسمیه قلنمش اولان دها برطاقم کتابلر اولزمانلرده موجود وبین الکنائس مقبول ومتداول اوله‌رق ادی التحقیق کذب وافترا اولدقلری عندلرنده تبین ایتدکله انلری بوسبتون رد وابطال ایلیوب ایچلرندن فقط بونلری انتخاب ایله ابقالرینه قرار ویردیکی وبوندن اقدم اشبو کتب ورسائلدن هر بردرلری براقلیم ومملکتده داغنق

وپریشان قالمش اولمغله همان اولعصرلرده بویله بریره
جمع وتحریر اولندقلری دخی کندی تاریخلرنده مسطور
ومقیددر * وبوسوزلردن هیچ بر ینی انکاره مجاللری
یوقدر * وبونلرك آلت یانـنده یازیلان ورسوللرك
اعمالی دینلان بشنجی کتابده حواریوندن
بعضیلرینك احوالی یازلمشدرکه انك مؤلفی دخی سابق
الذکر (لوقا) در ومرقوم ذکری آتی (ساوول) وبنام
دیکر (پاولوس) دینلان کمسه نك شاکردی ورفیق اواق
حسبیله خاصة انده استادنك حال وشاننی وکیفیت تنصرنی
طقوزنجی بابنده یازمشدر* که مرقوم ساوول حد ذاتنده
عالم وفیلسوف بریهودی اولهرق دوستلق صورتنده دین
نصارایی افساد وبرباد ایتك وعقایدلرینی بوزەرق آرەلرینه
فتنه وفسادلر براقمق ایچون حیله سندن ناشی صورتا
تنصرایدوب اسمنی دخی پاولوس لفظنه تبدیل ایتمش *وبعده
قدس شریفدن شامه کیدرکن یولده حضرت (عیسی)
بکا سمادن تجلی ایلدی وبنی ارشاد وهدایت ایتدیکندن
ماعدا سزه دخی دینی تعلیم وتلقین ایتمکه کوندردی*
دیه رك بو مثللو بر طاقم سوزلر ایله مسیحیلری کندویه
اینا ندردقدنصکره هر برلرینه بر نوع عقیده ومذاهب
مختلفه تعلیم ایدوب (کمیسنه) مسیح ابن الله اولدیغنی
(کمیسنه) رسول الله اولدیغنی اعتقاد ایتدرمش وکندولره
جمیع مأکولات ومشروباتی مباح قیلوب (ختان) وامثالی
احکام شرعیه یی دخی بوسبتون ترك ایتدیره رك بهایم
کبی مرعای شهواتلرینه صالدرمش* وایستدیکی کبی
کندولردن انتقام آلمشدر* نصاری ایسه الی الآن مرسومك

حیله لرندن غافل و بی خبر اوله رق آنی فی الحقیقه خلیفهٔ مسیح اعتقاد ایدوب (پاولوس رسول) تسمیه ایدرلر * ورسائل ومکتوباتنده یازمش اولدیغی سوزلرینی بلافرق انجیل حکمنده طوتارلر * حالبوکه کندوزینك دخی مسلملری اولدیغی اوزره مرسوم حضرت (عیسا) یی عالم دنیاده اصلا کورممش * وصحبت عالیلریله دیار مشرف اولمامشدر ووجه محرر اوزره احکام شرعیه یی وختانی مسیحیلره ترك وابطال ایتدیرن مرقوم اولدیغی (قورنطوسلولره) کوندردیکی رسالهٔ اولیسنك یدنجی واونجی بابلرندن و(قولوص) اهالیسنه یازدیغی رسالهسنك ایکنجی بابندن ظاهردر * واولوقتلرده هرنقدر مسیحیلردن بعضیلری بوبابده مرقومه مخالفت قصدنده بولنمشلر ایسهده جربزهٔ نطقیه وسفسطهٔ واهیهسیله اول آدمیان وسادهدلانی خبط واسکات وعاقبة الامر کندی رأی وحکمنی آنلره قبول ایتدیرهرك مطیع ومنقاد قیلدیغنی (غلاطیه) لولره یازدیغی رسالهسنك ایکنجی بابندهبوکز (بطرس) انطاکیهیه کلدیکی زمان آکا بالمواجهه مقاومت ایتدم دیو بالافتخار کندوسی نقل وحکایه ایلمش و(ختان) خصوصنده وقوعبولان اختلافلرینی دخی اشبو ذکری صددنده اولدیغمز کتابك اون بشنجی بابنده (لوقا) یازمشدر * ومرقوم (لوقا) بوکتابده هرنقدر کرك استادندن وکرك سائرلرندن برطاقم خارق العاده شیلر صدورینی نقل وحکایه ایلمش ایسهده آنلردن هیچ بریسی متواتر اولمامق حسبیله یقین افاده ایتمیه جکلری درکاردر

وبو كتابدن صكره يازيلان رساله لرعلى رواية النصارى حواريونك اطراف واكنافده اولان شاكردانه يازوب كوندردكارى مكتوبلريدر كه آنلر كدخى اون دردى مرسوم (پاولوسه) منسوب ايسه ده اون دردنجى رساله فى الحقيقه آنك اولوب اولمديغنده اوائلده كنايس نصارى بيننده اختلاف اولنديغى تاريخلرنده يازمشلردر (وبريدخى) على رواتهم حواريوندن (يعقوب) نام كيمسنه يه نسبت اولنه رق ايكيسيدخى رئيس الحواريين ديدكارى (بطرسه) منسوب اولديغى اعتقاد ايدرلر ايسه ده ايكنجيسى نك كندويه نسبتنده اختلاف اولنديغى دخى كنيسه تاريخلرنده يازمشلردر * ورسائل مذكوره دن اوچى دخى دردنجى انجيل مؤلفى (يوحنا) يه نسبت اولنمقده ايسه ده كذلك ايكنجيسى ايله اوچنجيسى مختلف فيها اولدقلرينى روايت ايتمشلردر (و) بريسيدخى (يهودا) نام كيمسنه يه نسبت اولنه رق شخص مرقوم سابق الذكر يعقوبك قرنداشى و حواريون زمره سندن اولديغى ادعا ايتمكده ايسه لرده كندويه نسبت اولنان رساله ده اختلاف اولنديغى دخى يازمشلردر * وبوجمله دن صكره مذكور يوحنانك (آپوغالبسيس) دنيلان رؤيا رساله سيدر كه برطاقم اوهام وخيالاتى محتوى اولديغى مثللو مرقومه نسبتى دخى مشكوك وموهوم اولديغى وبوبابده تاريخ (ميلادك) ايكيوزاللى واوچيوز سنه لرى اثنالرنده كنايس نصارى بيننده برچوق اختلاف ونزاعلر وقوعندن صكره ديكرلريله بويله برجلدده يازلديغى عهد قريبده عربى العباره اوله رق بيروتده طبع اولنمش

اولان (مرشد الطالبين الى الكتاب المقدس الثمين) آدلو كتابك
اون سكزنجى صحيفه سنده پروتستانلر دخی علی الاجمال
يازمش اولدقلرندن تحقيق مراد ايدنلر كتاب مذكوری
مطالعه قيله لر (اشته) بونلرك مجموعی يكرمی يدی عدد
كتب و رسايلدن عبارت اولوب علی الاطلاق جمله سنه
انجيل وعهد جديد تسميه ايده رك پروتستانلر و ساير
فرق (نصاری) عقايد و مذاهبنی بونلردن استنباط
ايدرلر ومع هذا عقايدلرنده برچوق شيلر دخی واردر كه
انجيللرنده حضرت (عيسی) دن نقل اولنان كلاملره
بوسبتون ضد ومخالفدر (مثلا) جمله دن بريسی (متی)
اون طقوزنجی و (مرقس) اوننجی و (لوقا) اون سكزنجی
بابلرنده (ويوله چقار ايكن بركيمسه اكا سكرتدی واوكنده
دیزچوكوب اكا ای ايو معلم نه ايليه يم كه ابدی حياتی تملك
ايده يم) ديو سؤال ايتدی حضرت (عيسی) دخی اكا ديديكه
نيچون بكا ايو ديرسن برالهدن غيری ايو كيمسه يوقدر
(وكذلك) كندودن باش وصيت ندر ديو سؤال ايدن
آدمه دكه (يا اسرائيل) رب الهمز رب واحددر ديديكنی
وكندويه ايو دينلمكه بيله راضی اولميوب ساير انبيای
ذيشان و رسل عظام كبی خلقی توحيده دعوت ايتديكنی
نقل وحكايه ايتمشلر ايكن نصاری بوسوزلرك بوسبتون
ضد وخلافنه اوله رق جادۀ توحيددن عدول ايله شركه
صاپمشلر واقانيم ثلثه يه قائل اولوب انی الها تخاذ ايلمشلردر*
وكذلك (استاروس) چقارمق وصورتلره طاپمق
وبنی آدمی شيطانك اسيرلكندن قورتارمق ايچون (مسيح)
كندوبی فدا و يرمك كبی نسنه لردر كه بونلرهرنقدر (دين

نصارا ده اليوم اعتقاد وعمل اولنمقده ايسه ده بو كتابلر ده
اصلا يوقلری يوقدر انجق تواريخ كتابنده مسطور اولديغی
اوزره بو فساداتی تاريخ ميلادك ايكيوز اللی واوچيوزسنه لری
ظرفنده پاپاسلر كندی عندلرندن ايجاد واختراع ايلمشلر *
ومرسوملرك اكثريسی فی الاصل بت پرستلكدن كلدكلرندن
دين (نصارا)يی دخی اولدقجه اكا بكزه ده رك ايكيسی
اورتاسی بر شی ياپمشلردر (وعوائد) مذكوره دن
بعضیلرينی پروتستانتلر دخی رفض وترك ايتدكلرندن رد
وتقبيحلری بابنده السنهٔ مختلفه اوزره كتابلر تأليف ايدوب
نشر ايتمكده بولنمشلر وعلی الخصوص عربی العباره اوله رق
بيروتده طبع اولنان * (ريحانة النفوس فی اصل الاعتقادات
والطقوس) * ذيلان رساله ده بدعت مذكوره لرك كيفيت
حدوث وتاريخلرينی خلاصة بر بر يازمشلردر * كاشكی
مرقوملر بقيهٔ ضلالتلرينی دخی ديكرلری مثللو فهم وادراك
ايتمش وانلردن دخی تبری ايله توحيده قائل اوله رق دين
اسلامه تمسك ايلمش اولسه لر ايدی * قال سبحانه وتعالی
{فمن يرد الله ان يهديه يشرح صدره للاسلام ومن يرد ان
يضله يجعل صدره ضيقا حرجا كانما يصعد فی السماء}
آمنا وصدقنا (بو) دخی خفی اولميه كه اشبو كتب
ورسائل فی الاصل بويله ابواب وفصوله منقسم اوله رق
تأليف اولنميوب انجق بيك ايكيوز قرق سنهٔ ميلاديه سی
اثنالرنده دانشمندان نصارادن * كردينال هوجو * نامنده
بر پاپاس برای سهولت قرائت ومطالعه بويله جه تقسيم
ايلديكنی وبوندن اقدم دها بشقه لر يدخی ديكر وجهله
تقسيم ايتمش اولدقلرينی تواريخ كتابنده يازمشلردر *

وبو كتابلره انجيل اسمنی وضع ایدن دخی اصل مؤلفلری دکلدر * مرقوملر بونلری فی الابتداء تواریخ وسیر دیه‌رك تألیف ایتمشلر وصکره‌دن نصاری بونلره انجیل آدینی طاقمشلردر * نتکم (متی)نك ابتدای کتابنده ابراهیم اوغلی داودك اوغلی (عیسی) المسیحك میلادینك کتابیدر دیدیکی سوزلرندن دخی ظاهردر

(بعد ذا) معلوم اوله که (نصاری) من طرف الله (جبریل امین) واسطه‌سیله حضرت (عیسی) علیه السلامه انجیل شریف نامیله برکتاب نازل اولدیغنی بالکلیه انکار ایلیوب انجیل دیمکدن مراد اشبو اناجیل اربعه تسمیه اولنان درت عدد تاریخلردر * واهل اسلامك اعتقاد ایتدکلری مثللو الله تعالی حضرتلری طرفندن (جبریل امین واسطه‌سیله (عیسی) علیه السلامه انجیل نامنده اویله برکتاب وحی وانزال اولندیغی یوقدردیرلر * حالبوکه حضرت (عیسی) یه انجیل شریف وحی وانزال بیورلدیغی نقلا وعقلا ثابتدر * (امانقلا) ثابت اولدیغی (قرآن) کریمك شهادتی وخاتم النبیین (محمد) علیه السلامك اخبار بیورمسیدر * (و) بوندن فضله اشبو اناجیل اربعه دنیلان تاریخلرده دخی انك نزولنه دلالت ایدر سوزلر واردر * (نتکم) ایکنجی مؤلف (مرقس) اولکی بابنده بوکز یوحنا زندانه براقلدقدنصکره حضرت (عیسی) جلیله کلوب ملکوت اللهك انجیلنی تبشیر ایدردی * وقت تمام اولدی * وملکوت الله یقیندر * توبه ایدك وانجیله ایمان کتورك دیرایدی دیو روایت ایتدیکی سوزلر اولوقتلرده انجیل شریف

(حضرت)

حضرت (عیسی) نك معیت نبـویلرنده بولندیغنـه صراحة دلالت ایدر * زیرا وجه محرر اوزره اکر انجیل شریف موجود اولمسیدی انجیله ایمان کتورك دیمه نك برمعناسی اولمازدی (و) کذلك سکزنجی واونجی بابلرنده دخی بومثللو دها برطاقم سوزلریازمشدر * که اول سوزلرك جمله سی انجیل شریفك نزولنه دلالت ایتدکاری ظاهردر

(فاما عقلا) ثبوتی شو وجهله درکه حضرت (عیسی)دن مقدم کلان وصاحب شریعت اولان انبیـا ومرسلین حضراتنك دخی قوانین دینیه لرینی مبین بردعدد کتابلری وارایدی واول کتابلر آنلرك خلفاسی مقامنده اولمغله آخرته انتقال بیوره جقلری اثنالرده کندولردنصکره کافهٔ امور دینیه واحکام شرعیه لرینی انلردن اوکرنمك اوزره امتلرینه تنبیه ووصیت بیورمشـلر ایدی * نتکیم (موسی) علیه السـلام حین ارتحالنده امتنه بویله جه تنبیه ووصیت بیوردیغی (تورات المثنی) نك آخرطرفلرنده برتفصـیل مسـطوردر (پس) عیسی علیه السـلام حضرتلریدخی انلرکبی اولی العزم برپیغمبر ذیشان اولدیغی بی ریب وکمان اولمغـله آنك دخی امور دینـیه واحکام شرعیه سنی مبین بویله برکتابی اولمق لازمه دن ایدوکی عقلا وقیاسًا درکاردر * (چونکه) امور دینیه واحکام شرعیه دنیلان شیلر عقل مجرد ایله بیلنور شیلراولمیوب بهرحال انبیا ورسل عظامك تعیین وبیانلرینه محتاجدر وانلر دخی فی الاصـل جنس بشردن اولدقلری حسبیله وحی وتعـلیم ربانی یه احتیاج وضرورتلری اوله جغی

اشكار اولديغندن فضله انبياى عظام حضراتنك معيتلرنده بولنان وبو مقوله اصول دينيه واحكام شرعيه يى حاوى اولان كتابلرده كمال اعتدال بولنمق واصلا شك وشبهه ملاحظه اولنميوب قبول عامه يه وسيله اولمق ايچون دخى من طرف الله اولمسى مقتضاى حكمت ولازمهٔ مصلحتدر (اشته) جناب مسيحك معيت عاليلرنده بولنان اصل انجيل پرتبجيل دخى بو قبيلدن اولديغى نصوص قاطعه ايله مجزوم ومحقق اولديغندن ماعدا همعصرلرى بولنان ومصدق نبوت ورسالتلرى اولان (يحيى) بن (زكريا) عليهما السلام حضرتلريدخى كندولره وحى اولنان كلاملر كلام الله ايدوكنه ونصارانك زعم واوهامى كبى اله وابن الله اولميوب بلكه سائر انبياى عظام ورسل كرام حضراتى كبى محضا جناب حقك قولى ورسولى اولديغنه زيرا اللهك رسولى اللهك كلامنى سويلر ديه رك شهادت بيورمش اولديغى دردنجى مؤلف (يوحنا) كتابنك اوچنجى بابنده نقل وحكايه ايتمش وبالذات حضرت (عيسى) دخى تعليم بنم دكلدر لكن بنى كوندرنكدر * بر كيمسه آنك مرادنى ايتمك استرسه بو تعليم اللهدنميدر يوقسه كندو مدنمى سويلرم بيله جكدر * ديديكنى ينه مرقوم (يوحنا) يدنجى بابنده يازمشدر (اشته) بورواتلر هرنقدر بزه كوره حجت وسند اوله ميه جغى معلوم ايسه ده نصارانك ازهر جهت مقبول ومسلملرى اولديغندن آنلرى الزام واسكات بابنده حجت اوله جقلرى دركاردر

(فاما) ينه انكارلرنده عناد واصرار ايدرلرسه اولوقت كندولره بويله بر (سؤال) واعتراض اولنمق

(دخى)

دخی لازمکلور که سزلر دیرسکزکه (آدم) علیه السلامدن حضرت مسیحه کلنجه جمیع انبیا ومرسلین آنک خدام ونوابی منزله سنده در * وخلاصهٔ عالم ومکمل شرایع امم ومخلص بنی آدم انجق اودر * (پس) کندی زعمکزجه آنك خدام ونوابی اولان ذوات کرام امتلرینه بر عددکتاب یازوب آلیقومغی ادراك ایلدیلرده مسیح بو قدرجه برشی یاپمغی تعقل ایدهمدیمی * تاکه بویله سزلری کتابسز آلیقویوب کتدی و بالضرور اشبو بربرینه مغایر ومخالف اولان تواریخ اربعه یی اساس دین اتخاذ ایلمککه محتاج ایدوب عمای جهالتده براقدی

(واکر) جواب مقامنده دیرلرسه که اشبو اناجیل اربعه مؤلفلری آنك رسوللری اولمق حسبیله کتاب مذکورك تألیفنی ودیننك احکامنی بیان ایلمکی مرقوملره سپارش ایلمش وبوخدمتلری آنلره کوردرمشدر (جواب) سابقا تحریر اولندیغی اوزره (اولا) مرقوملرك ایکیسی اصلا حضرت (عیسی) نك یوزینی بیله کورممشلر وصحبت عالیلریله مشرف اولمامشلردر پس نرهدن مأمور قلنمشلردر (ثانیا) آنلردن هیچ بریسی بویله بردعوای فاسد اتمامشلر * وحضرت (عیسی) بزی بویله بر کتاب تألیف ایلمکه ودیننك احکامنی وضع وتعیین قیلمغه طرفندن وکیل نصب ایلمشدر دیممشلردر * بلکه بالعکس هر برلری احباب ویارانلرینك طلب والتماسلریله کتابلرینی تألیف ایلمش اولدقلری عندلرنده مشهور وکتب تواریخده مسطوردر (ثالثا) مسیح طرفندن مأمور قلنمش اولسهلر ایدی بویله هر برلری بشقه بشقه کتابلر تألیف

ایتمکه نه حاجت وار ایدی بلکه جمله سی برآرایه کلوب مقتضای مأموریتلری اوزره برکتاب یازدقدنصکره آدینی دخی انجیل تسمیه ایدرلر * وانجیل دیمکدن غرض دخی بودردیرلر ایدی *

(وبردخی) کتب مذکوره‌یی مطالعه ایدنلرك معلوملری اولدیغی اوزره انجیلرنده احکام شرعیه یه وعبادات وطاعاتك کم وکیفیتلرینه دائر حضرت (عیسی) دن هیچ برسوز نقل وروایت اولنمامش ویالکز طائفهٔ یهودایله وقوعبولان محاوره ومشاجره‌لری یازلمشدر * (اشته) بورادہ دخی خاطره بویله بر (مسئله) کلرمی که (مثلا) بر پاپاس اشخاصدن برشخصی نه حال ایسه قندیروب نصرانی اولمغه راضی قیلسه و بعد التنصر شخص مرقوم پاپاسه خطاب ایدوب شمدی حضرت (عیسی) نك دیننده نه احکام واردر * بکا اوکرت که عمل ایده‌یم دیسه عجبا کانه یی اوکره‌در ایدی * اشته یدلرنده اولان انجیللرنده حضرت (عیسی) دن برحکم وقانون بیلدیرلمامش و * صوم و * صلات و * سائر اصول عباداتك کم وکیفیتلرینه دائر برسوز یازلمامش و * نکاح و * طلاق و * انساب و * قرابتك و * تقسیم میراث و * بیع وشرا و * حرام وحلالك * و * قصاص و * جنایاتك * وسائر حقوق عبادك احکامی اصلا وقطعا بیان اولنمامشدر * حالبوکه دین دنیلان شی بونسنه‌لرك جمله سندن عبارتدر * وبنی آدم بالضرور بونلرك احکامنی بیلمکه محتاجدر * هیچ ممکن ومتصور اولورمیکه بردین بوشیلردن خالی اوله وکندی اصحاب واتباعنی بهایم کبی

هوا وهوسلرینه براقوب صاله (واکر) یالکز (قرستوسه) (واقانیم ثلثه) یه ایمان ایتمك و بر کره (واپتیز) اولمق کافی اولدیغنی وبونلردن بشقه برشی ایله مکلف اولمدقلرینی ادعا ایدرلرسه بوزعم وادعالری دخی هرحالده مردود ومزیف اولدیغندن ماعدا کندی کتابلرنده حضرت (عیسی) دن نقل اولنان کلاملر دندخی ظاهردر * نتکم اولکی مؤلف (متی) یدنجی بابنده حضرت (عیسی) دن نقل ایله * بکایارب یارب یعنی یامعلم دین هر بری ملکوت السمواته کیرمز الاسمواتده اولان بابامك مرادنی ایدن کیرر * دیوالی آخره یازمش وبونك امثالی دها برطاقم سوزلر بوکتابلرده روایت اولنمشدر * که انلرك جملـه سی تکلیفات شرعیه ایله مکلف اولدقلرینه وزعم واوهاملری کبی یالکز مسیحه واقانیم ثلثه یه ایمان ایتمك کافی اولمدیغنه صراحة دلالت ایدرلر * انجق اشـبو تکلیفات واول اوامر ومنهیات نه دن عبـارت اولدیغنی مرقوملر بیان وتحریر ایتمامشـلر * و بو بابده حضرت (عیسی) دن برسوز نقل وروایت قلمامشلردر

(واکر) زمان اوائلده کچن پاپاسلر ورهبانلرینك کندی عقول وافکارلرندن استنباط ایله وضع وتعیین ایتدکلری کنیسـه قانونلرینی اکا سویلیه جك اولورسـه انلره اصلا اعتبار اولنماز * زیرا واضع دین وشریعت انلر دکلدر * انجق دین (عیسی) وشریعت (عیسی) دنیلان شی باوحی ربانی (عیسی) علیه السلامك بالذات کندوسنی وضع وتشریع وتعیـین وتخصیص بیوردیغی احکام وقوانین دن عبارتدر * یوقسه پاپاسـلرك عقلی وعندی قانونلرینه دین (عیسی) وشرع (عیسی) دنیلماز * واکر

فی الحقیقه بو یله اولسیدی هر کس کندی عندندن هوا وهوسنه اویغون بر دین وشریعت دوزوب انبیادن برینه اسناد ایلدکده اونسنه‌لره اول پیغمبرك دین وشریعتی دنیلك لازمکلوردی (ودخی) الله تعالی حضرتلری طرفندن قوللری ارشاد وهدایت ایچون بویله پیغمبرلر بعث اولنمغه اصلا بر احتیاج وضرورت قالمازدی * بوایسه هر حالده باطل ومزیف بر دعوای فاسد اولدیغی جمله‌نك معلوم ومسلملریدر *

(واکر) توراتك منسوخ اولمدیغنی ادعا ایله انده یازیلان احکامی اکا کوستره‌جك اولورسه اولوقت کندولره یوم سبتی دخی شروطیله کوزتمك و* سنت اولمق و* خنزیر اتی یمك و* سائر احکام توراتك کلیسنی تماميله اجرا ایده‌رك یهودیتی التزام ایتمك ونصرانیتدن بوسبتون وازکچمك لازمکلور * (فاما) اکر دیرلرسه که حضرت (عیسی) احکام تواراتدن بومقوله بعض شیلری اعمال روحانیه وقلبیه‌یه نسخ وتبدیل ایلمش وبرطاقمنی دخی علی حالها ابقا وتقریر قیلمشدر * (بو) صورتده دخی وقوع نسخی اقرار ایله کلام سابقی نقض ایلمش اوله‌جقلرندن ماعدا قنغی حکمی نسخ والغا وقنغیلرینی ابقا ایتدوکنه حجت وسند ابراز ایتمك وبربر اول احکامی بالذات جناب مسیحك کلاملریله تعیین وبیان ایلمك اوزرلرینه لازمدر * (حالبوکه) بونلری تعیین وتخصیص بابنده انجیللرنده حضرت (عیسی) دن برسوز نقل وروایت اولنمامش وهمان علی حالها مجهول ومبهم براقلمش ایدوکی اهل وقوفك معلوم ومجزوملریدر

(بودخی)

(بودخی) معلوم اوله كه فی الاصل انجیل شریف
ایله تورات شریف وسائر كتب انبیا لازم ملزوم قبیلندندر *
چونكه (قرآن) عظیم الشانده {ولاحل لكم بعض
الذی حرّم علیكم} آیهٔ جلیله سندن منفهم اولدیغی
اوزره انجیل شریف نزولیله هر نقدر حضرت
(عیسی) علیه السلام احكام توراتدن بعضیلرینی نسخ
بیورمش ایسه ده بنه اكثر احكامنی كما كان ابقا
وتقریر بیورمش ایدی * پس نسخ اولنان قنغیسیدر
وابقا وتقریر بیوردقلری قنغیلریدر بیلمك ولا یقسیله
بینهملری تفریق اولنمق بهر حال اصل انجیل شریفك
وجودینه موقوفدر * امدی اصل انجیل شریف موجود
اولمدیغی حالده بالفرض اصل تورات شریف موجود
اولسه دخی برایشه یرامیه جغی دركاردر * زیرا احدهمانك
حكمنی بیلمك آخره موقوفدر * بنا برین لازم وملزوم
قبیلندن اولدقلری ظاهردر * و بوسوزیمز یهود ونصارایه
كوره در * یوقسه اهل اسلام سلمهم السلام بوكلفتلردن
جملهٔ مبرا (وقرآن) عظیم الشان وفرقان جلیل البرهان
هر حالده كندولره دلیل ورهنمادر * (خلاصهٔ) مقال
بوقاریدن بورایه كلنجیه دكین بسط وبیان قلنان سوزلره
امعان نظر ودقت اولندقده علی كل حال شرع مسیحینك
كتابی مفقود واحكامی دخی بالكلیه مجهول اولدیغی تبین
وتحقق ایلدیكندن فرضا الیوم بركمسه انك منسوخیتندن
قطع نظر ایله هر نقدر انكله عامل اولمغه سعی واقدام
ایلسه دخی كندویه اصلا ممكن ومیسر اوله میه جغی وهر
حالده شرعشریف خاتم المرسلینه تمسك ایتمدكجه سمت

حقه وصلته بر يول بوله ميه جنى بديهى وآشكار اولمشدر (بودخى) معلوم اوله كه آلان يهود ونصارا يدلرنده بولنان وعهد عتيق تعبير اولنان (تورات) و (زبور) وسائر (صحفلر) دخى اصلا اعتماده شايان دكلردر* زيرا كتب مذكوره يه دخى پك چوق تحريف وتبديللر داخل اولمش ايدوكى اهل تحقيق عندلرنده مجزوم ومحققدر* (شوندن) اوتريكه حالا كندى يدلرنده بولنان كتابلرنده وتاريخلرنده دخى صراحةً يازلديغى اوزره حضرت (موسى) وحضرت (داود) عليهما السلامدن صكره طائفهٔ يهود تكرار بتكرار مرتد وبى دين اولمشلر* ودين موسى يى وتورات شريفى ترك وانكار ايدوب پتلره عبادت ايتمشلردر* (پس) بواثنالرده تورات وزبورك وسائر صحفلرك چوق يرلرى تحريف وتبديل قلندقلرى مجزوم اولديغندن ماعدا (ميلاد) مسيحدن يوز التمش سنه قدر اقدم ظهور ايدن وممالك يهودى تماما اخذ وضبط ايدوب نيجه يوز بيك نفوس قتل واهلاك ايدن صكره قدس شريفده كائن بيت المقدسى دخى پتخانه ايليان (انطيخوس ايپفانوس) نام قرال بدمآل دخى يدلرنده بولنان كتابلرى تماما جمع ايليوب احراق بالنار ايتمش وكندولرينى جبرا وقهرا پت پرست آيننه صوقمشدر* وعلى الخصوص طائفهٔ يهود من القديم خاتم النبيين ﴿محمد المصطفى﴾ نامنده بر ذات عاليقدر كله جكنى كتب مذكوره ده كوردكلرندن واوكلدكده ازهر جهت رفاه حاله نائل اوله جقلرينى اميد ايتمكده بولندقلرندن وبو اميد دخى ارالق كندولرى غيرته كتوروب

زیر حکمنده بولندقلری قراللره عصیان وطغیانه کندولره جسارت ویردیکندن اختلال وفتنه یی دفع وتسکین ایچون اسم سامیٔ مذکوری مرقوم قراللر جبرا و قهرا کتب مذکوره دن حك وحذف ایتدیروب من بعد اسانه دخی کتور ولمامسنی کندولره اکیدا یساق ایتمشلر * وبو وجهله دخی کتب مذکوره یی خواه وناخواه تحریف وتغییره مجبور اولمشلردر * وحتی بوسببلردن طولایی (میلاد مسیح) اثنالرنده ممالك یهودده حکمران اولان (هیرودس) نام ظالم وغدار دخی فرعون کبی بو نججه اطفال صغاری (مسیح) اولمق امیدیله قتل واهلاك اجسار ایلادیکنی اوّلکی انجیل مؤلفی (متی) ایکنجی بابنده یازمشدر * والیوم یهود ونصاری یدلرنده بولنان اشبو تورات اصل حضرت (موسی) نك یازوب براقدیغی اولمدیغی (تورات المثنی) نك الك آخرکی فصلنده حضرت (موسی) نك وفاتنه ومحل دفننه دائر یازیلان سوزلردن و دها سائر عباره لرندن ظاهردر * وبوندن ماعدا کتاب مذکورك بعض سوزلرنده دخی تناقض واختلاف واردر چونکه (سفر الخروجك) یکرمی دردنجی فصلنده حضرت (موسی) و (هارون) علیهما السلام واسرائیل شیخلرندن دخی یتمش کیمسه جناب حقی کوردیلر و یدیلر ایچدیلر دیو یازلمش * وینه سفر مذکورك اوتوز اوچنجی فصلنده حضرت (موسی) رؤیتی طلب ایتدیکنی حکایه عقبنده بالذات جناب واجب الوجود کندویه خطابا و دخی دیدیکه یوزیمی کوره مزسن زیرا آدم بنی کورمکه قادر دکلدر که اولمیه دیو اولکی سوزك عکس و خلافی یازلمشدر * وبونلر امثالی دها

برچوق شبهه ایراث ایده جك شیلروار در که انلرك تفصیلنی امام باجی (اسئلة التوراية) آدلو کتابنده شرح وبیان بیورمشدر (اشته) بووجهله اول اثنالرده کتب مذکوره نك چوق یرلری تحریف وتغییر اولندیغندن فضله کل یوم انلری لساندن لسانه ترجمه اثنالرنده دخی هر برلری کندی مذهب ومشربنه کوره ترجمه ایده‌رك بتکرار لفظا ومعنی تحریف وتغییر ایتمکده بولندقلری الحالة هذه نصارانك طبع ونشر ایتمکده اولدقلری عربی وفارسی وترکی نسخه‌لری کلمه بکلمه بربرلرینه تطبیق ومقابله اولندقلرنده کونش کبی ظاهر وآشکار اولور * (انجق) کتب مذکوره ده جابجا کلمات خدا واقوال انبیا بولندیغندن انلری بالکلیه انکار وتکذیب ایلمك وبالتمام تصدیق دخی ایتمك جائز دکلدر * زیرا اکر فی الحقیقه نقل اولندیغی کبی انلرك بعضیلری کلام خدا واقوال انبیا ایسه تکذیب وانکار سببیله خطای عظیم لازم کلور * (واکر) اویله اولمیوبده تصدیق اولنورسه بوصورتده دخی افترا علی الله وافترا علی الرسل اولور * (پس) بوایکی امرك بینلری فرق وتمیز ایلمك وصحیحنی سقیمندن آیرمق غایتله مشکل ومتعذر اولدیغندن ❊ {لا تصدقوا اهل الکتاب ولا تکذبوهم وقولوا آمنا بالله وما انزل الینا والیکم الی آخر الآیة} حدیث شریفنده وارد اولدیغی اوزره {آمنا بالله وما انزل الینا والیکم} قول شریفیله جواب ویریلور * یعنی الله تعالی حضرتلری طرفندن کرك حضرت (عیسی) یه وکرك سائر انبیای عظام حضراتنه وحی وانزال بیورلمش اولان کتابلره

(وانلرك)

وانلرك فم شريفلرندن صدور ايدن وتحريف وتغيير اولنميان كلاملره ايمان ايدرز دنيلور * وآندنصكره شان الوهيتده شين وناموس رسالته خلل ويره جك برسوز اولمدقجه سكوت وتوقف اولنوب العهدة على الراوى دنيلور * فاما كرشان الوهيته شين وناموس رسالته خلل ويره جك وكفره مؤدى اوله جق برسوزايسه رد وابطال اولنمق هرحالده واجبهٔ ديانت ومقتضاى حميت ولازمهٔ غيرت اسلاميه در * والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

ودخى معلوم اوله كه نصارانك اشبو عهد جديد تسميه ايتدكلرى انجيللرى برقاچ مسئله ده علناً وصراحة عهدعتيق تعبيرايتدكلرى توراته وسائر متعلقاتى اولان تاريخلره مخالفتله تعارض ايتمشلردر (مثلا) جمله دن بريسى آنفا تحرير اولندىغى اوزره توراتده سفرالخروجك يكرمى دردنجى فصلنده معلوم الاسامى يتمش كيمسه اسرائيل آلاهنى كورديلر ويديلر ايچديلر ديو يازلمشدر * حالبوكه (يوحنا) نك انجيلنك ابتداكى بابنده والله تعالى يى هيچ كمسه كورممشدر بابانك قوينده اولان بريجق اوغلى انى بيان ايلدى ديه رك حضرت مسيحدن نقل ايتمشدر * (وكذا) مرقوم (يوحنا) اوچنجى بابنده كوكه كمسه صعود ايتمدى الا كوكدن نازل اولان ابن الانسان يعنى حضرت (عيسى) كه اوكوكده در ديمشدر * حالبوكه (الياس) عليه السلام آتشدن عربه ايله كوكه صعود ايتديكى (سفرالملوك الرابع) دنيلان كتابك ايكنجى فصلنده يازلمشدر * وعلى الخصوص (اخنوخ) دنيلان (ادريس) عليه السلام سمايه عروج ايتديكى كافهٔ اهل كتاب عندلرنده معلوم ومشهوردر *

(وكذا) مسيحك جهت ناسوتی سمادن نازل اولمامش ایکن ینه سمایه عروج ایتدیکی معلومدر * وقس علیهما البواقی

(اشته وقتاکه (تورات وانجیل) بووجهله تحریف وافساد واضاعه واتلاف قلندیلر * وموصل رضاء حق اولان طریق مستقیم مختل ونقصان پذیر اوله رق خلق عالم عمای جهالتده ووادیٔ ضلالتده هایم وحیران قالدیلر ایسه جناب واجب الوجود کمال لطف وجودندن رحمة للعالمین وشفقة للخلق اجمعین * حبیب اکرم ونبی معظم ومحترم (محمد المصطفی) علیه صلوات الله وسلامه الاتم افندمز حضرتلرینی بشیر ونذیر وسراج منیر اولمق اوزره بعث وارسال ایدوب انواع حکم ومواعظی شامل وکافهٔ امور دینیه یی تبیین وایضاحه کافل اوله رق (قرآن) کریم وذکر حکیمی دخی کندویه وحی وتنزیل ایلیوب انس وجندن ارباب هدایت ومظهر رشد وقابلیت اولان خواص عبادینی مستغرق انوار بی پایان بیورمش * ومنهج رضا وفلاحی تشیید وتسویه ایله جناب وحدانیتنه وصلتهٔ قوللری ایچون مجددا ردروازهٔ رحمت آچمش * ومقتضای دأب عدالت سبحانیه سی {وماکنا معذبین حتی نبعث رسولا} فحوای منیفنجه بوبابده هیچ برعذر وبهانه یه یول براقامشدر * (واکرچه شواهد نبوت ودلائل صدق رسالتلری عد واحصادن افزون وحوصلهٔ عقل وادراکدن بیرون ایسه ده انلری علمای اعلام حضراتی علی الاجمال درت نوعه تقسیم ایلمشلردر * که (نوع اول) انبیای عظام ورسل کرام حضراتنک مقدمجه کندی

امتلرینه قدوم و بعثت سید الانبیایی یعنی ﴿ محمد المصطفی ﴾ خاتم النبیین افندمز حضرتلری عالمی تشریف بیوره جغنی اعلان و تبشیر ایلمریدر * نتکم الیوم هر نقدر یهود ونصاری یدلرنده بولنان کتب انبیانك وجه محرر اوزره چوق یرلری تحریف وتغییر قلنمش ایسه ده ینه جابجا سید الانبیانك اوصاف سنیه لرینه دلالت صریحه ایله دلالت ایدر* و بو معنانی اثبات وایضاح ایدرك چوق عباره لر موجود اولدیغی علم تورات وانجیلده توغل وآشنالغی اولان ذواتك معلوم و مجزوملریدر * از جمله (تورات المثنی) نك اون سکزنجی فصلنده (موسی) علیه السلام ه واقع اولان خطاب الهیه یی نقل صدنده (ورب بکا دیدیکه سویلدکلری معقولدر انلره قرنداشلرینك اره سندن سنك کبی بر پیغمبری قالدیره یم وسوزلریمی اغزینه قویایم وانلره امر ایده جکلریمی انلره سویلیه واولا که هر کیم بنم آدم ایله سویلیه جکی سوزلریمی دکلیه جك اولورسه بن اندن طلب ایده جکم) دیو یازیلان پیغمبر ذیشاندن خاتم النبیین ﴿ محمد المصطفی ﴾ علیه الصلوة والسلام حضرتلری مراد اولدیغی کونش کبی آشکاردر (واکرچه) طائفهٔ یهود بوندن مراد (یوشع) علیه السلام اولدیغنی زعم وادعا ایدرلر ایسه ده بو زعم وادعالری خلاف واقع اولدیغی برقاچ وجهله ظاهردر* شویله که (اولا) کلام مذکورده قرنداشلرینك آره سندن دینلمشدر یوقسه نفس بنی اسرائیلدن دینلمامشدر * بنی اسرائیلك قرنداشلری ایسه قارشولرنده ساکن اولان بنی اسمعیل یعنی قوم عرب اولدیغی توراتده (سفر التکوینك) اون

التنجی فصلنده مذکور وجمله نك دخی معلوم ومسلملریدر (یوشع) علیه السلام ایسه نفس بنی اسرائیلدندر واولوقت کندوسی دخی بنی اسرائیل ایچنده بولنمغله بو خطاب ایله مخاطب اولمشدر * بوقسه بنی اسرائیلك قرنداشاری اولان بنی اسماعیلدن دکلدر (ثانیا) سنك کبی بر پیغمبری قالدرایم دینلمشدرکه معناسی سنك کبی مظهر آیات ومعجزات ومستقلا صاحب کتاب وواضع دین وشریعت اوله جق وبوخصوصلرده سکا تقلید ایله تابع اولمیه جقدر دیمکدر * بواوصاف ایسه انجق خاتم النبیین ﴿محمد﴾ علیه السلامك اوصاف جلیله سندن ایدوکی اظهر من الشمسدر * شوندن اوتریکه کرك (یوشع) علیه السلام وکرك بنی اسرائیلدن اولان سائر انبیای عظام حضراتی هرنقدر (موسی) علیه السلام کبی صاحب نبوت ورسالت ومظهر آیات ومعجزات اولدقلری مجزوم ومحقق ایسه ده وضع دین وشریعت بابنده استقلاللری اولمیوب بوبابده جمله سی اکا تقلید وتبعیت ایله شرع شریفنی تأیید واحکام توراتی تأکید صددنده بعث وارسال بیورلمشلردر * فلهذا بوبابده (موسی) علیه السلام کبی اوله میه جقلری درکاردر * (قال) سبحانه وتعالی فی التنزیل {لا نفرق بین احد من رسله} (وقال) جل وعلا {ولقد فضلنا بعض النبیین علی بعض} (فاما) کلام مذکورده واقع اولان مثلیت یعنی سنك کبی دنیلان کلامنك معناسی بووجهله تفسیر اولنمیوبده (یوشع) علیه السلام حضرتلریدخی ازهرجهت (موسی) علیه السلام کبی ایدی دنیلورسه اولوقت سفر مذکورك یعنی (توراة المثنی) نك

کلام وروایتلری بیننده بر اختلاف عظیم وتناقض
جسیم پیدا اوله جغی درکاردر چونکه (موسی) علیه
السلامدن صکره بنی اسرائیلده بردخی آنك کبی بر پیغمبر
ظهور ایتمدیکی سفر مذکورك آخرکی فصلنده * وارتق
اسرائیلده (موسی) کبی پیغمبر قالقمدی که رب آنی
رو برو بیلمش اولا دیو مصرحا یازلمشدر * (واکر) اشبو
اختلاف وتناقض دفع وکلامین بینلرینی توفیق صددنده
یالکز وحی ومکالمه ده وآیات ومعجزات اظهاری بابنده
(موسی) علیه السلام کبی بر پیغمبر دخی ظهور ایتمدی
دینلورسه اولوقت بوتوجیه بوسبتون واقع الحاله مخالف
اولور * زیرا خاصة (یوشع) علیه السلام ایله دخی جناب
حق مکالمه بیوردیغی وکندوسندن بونجه آیات ومعجزات
صادر اولدیغی (سفر یوشع) دنیلان کتابده برتفصیل یازلمش
واندن صکره کلان انبیای بنی اسرائیلدن دخی بومثلو
شیلر صدور ایتدیکی انلك ذیلنده اولان تاریخلرده بر بر
تسطیر قلنمشدرکه بوخصوصلرده انلکه انلر بیننده
برفرق اولمدیغی ویالکز ماسبقده یازیلان استقلال کتاب
وشریعت خصوصنده اکا مشابه ومماثل اولمدقلری
درکاردر * (اشته) بوتناقضك دفعنه وکلامین بینلرینی
جمع وتوفیقه بزم تفسیرمزدن غیری چاره اولمدیغی ظاهر
اولدیغندن ماعدا کلام سابقك الت یاننده (وسوزلریمی
اغزینه قویایم واکا هر امر ایدجکلریمی انلره سویلیه) دیو
یازلمش اولان سوزلر دخی بومعنالره شاهد عادلدر *
زیرا بوسوزلر هرحالده برحکم جدیدك وقوعنی واستقلالی
اقتضا ایدر * وبوصورتده کلمات مذکوره وقوع نسخه

دخی صراحة دلالت ایتمش اولورکه بو اوصاف بزم
سیدمز * خاتم النبیین * وامام المرسلین * ونور العالمین *
﴿ محمد المصطفی الامین ﴾ حضرتلرینک غیریده
بولنه میه جغنی ارباب بصیرت واهل انصاف قتنده امر مسلمدر

فاما اگرچه نصاری دخی بوندن مراد حضرت
(عیسی) علیه السلام اولدیغنی زعم وادعا ایدرلر ایسه ده
کذلك آنلرندخی زعم وادعاری نفس الامره مخالف ایدوکی
برقاچ وجهله ظاهردر * شویلکه (اولا) جناب
(مسیح) دخی من جهة الام (یوشع) علیه السلام
کبی نفس بنی اسرائیلدندر یوقسه آنلرك قرنداشلرندن
دکلدر (ثانیا) من جهة الاب نه بنی اسرائیلدن ونه دخی
آنلرك قرنداشلرندندر * بلکه سبب وجودی کلمهٔ کن
ومادهٔ خلقتی نفخهٔ (جبریل امین) اولدیغی وحی
بوسببلردن طولایی تشریفاً له * کلمة الله * وروح الله * تسمیه
قلندیغی جمله نك معلومیدر * توراتده وعد بیوریلان
نبی ذیشان حضرتلری ایسه بنی اسرائیلك قرنداشلری
آراسندن ظهور ایده جکی عبارهٔ مذکوره ده تعیین
وتخصیص قلنمشدر * (ثالثا) عبارهٔ مذکوره ده (موسی)
علیه السلامه خطاباً سنك کبی دینلمشدر که شو لرق دیمکدر
حالبوکه نصاری (مسیحك) الوهیتنه ذاهبلردر (پس)
بو بشارت آنك حقنده اولدیغنی ادعا ایدرلر سه اسناد
الوهیتدن وازگچوب بیاغی (موسی) علیه السلام کبی
مخلوق وبشر اوله رق جناب حقك قولی ورسولی اولدیغنی
تصدیق واقرار ایتملك کندولره لازمگلور

(وکذ)

وكذلك (اشعیا) علیه السلامه نسبت اولنان صحفك طقوزنجی بابنده برنجی سوزدن یدنجی سوزه کلنجه واوتوزبشنجی بابك اولندن آخرینه قدر وقرق ایکنجی بابنده برنجی سوزدن اون دردنجی سوزه کلنجه وقرق اوچنجی بابنده اون سکزنجی سوزدن یکرمی برنجی سوزه دك یازیلان عباره لردخی خاتم النبیین افندمز حضرتلری حقنده اولان بشارات جمله سندن اولدیغی وبونلردن ماعدا کرك توراتده وکرك صحف سائره ده دها برچوق بشارتلر بولندیغی علماء اسلام حضراتی تحقیق وبیان بیورمشلردر که آنلرك شرح وتحریرینه بورسالهٔ مختصره نك تحملی یوقدر

واکرچه طائفهٔ نصاری آنلردن برطاقمی جناب (مسیح) حقنده اولدیغی زعم وادعا ایدرلر ایسه ده بوزعم وادعالری نفس الامره مخالف اولدیغی جزئیجه تأمل ایله ظاهردر* شویله که عبارهٔ معهوده لرده شجاعت وحماست وغزا وجهاد ومحل ولادت وظهورلری اولان بلاد احوالی یازلمشدر که اول اوصافدن هیچ بریسیله جناب (مسیح) متصف دکلدر وعلی الخصوص (اشعیا) علیه السلامه منسوب اولان صحفك قرق ایکنجی بابنده یازیلان بشارتده (وقیدار ساکن اولدیغی کویلر* وقیاده تمکنلر ایلاسونلر* وطاغلرك باشندن هایقرسونلر* دینلمشدر که بلاد عرب ایله موقف حجاج ومحل تکبیر وتهلیل اولان جبل عرفات اولدیغی بی اشتباهدر زیرا (قیدار) حضرت (اسماعیلك) اوغلی وعربك جد اعلاسی ومسکنی (فاران) بریه سیدر که بلاد حجازدر* نتکیم توراتده (سفر التکوینك) یکرمی برنجی ویکرمی

بشنجی فصللرنده مصرحاً مذکور و بخصوصه صحف مذکورک دخی یکرمی برنجی بابنک آخرنده بلاد عربه (قیدار)ك ممالکی دینلدیکی مسطوردر (و) کذلك صحف مذکورك اوتوز بشنجی بابنده (چول وقیریری سوینه‌وبریه ابتهاج ایدوب کل کبی چیچکلنه) دینلمشدر که سید الانبیانك ظهور و بعثتی سببیله بلاد عربك معمورینتدن کنایه‌در* وعلی الخصوص (انده براولو یول و برسبیل اوله جقدر که اکا مقدس یول دینله اوزادن ناپاکار یعنی کافرلر بجمیه‌لر کندولری ایچون اولا یولجیلر اباهلر دخی صاپمیه‌لر) دیو محرردرکه طریق حج شریف اولدیغی واندن بجمك یالکز اهل اسلامه مخصوص ایدوکی وظهور دین اسلامدنبرو اول بریه‌لرده صوبرکه‌لری وحوضلر احداث اولنه‌رق ازهرجهت معموریت کسب ایلدیکی معلومدر* جناب (مسیحك) ظهور ایتدیکی ممالك ایسه من القدیم معمور اولدیغی واوصاف مذکوره‌لر اوراده بولنمدیغی جمله عندنده معلوم ومشهوردر (و) کذا صحف مذکورك طقوزنجی بابی ابتداسنده ظلمتده کزن قوم عظیم نور کوره جکلر دینلمشدرکه ظهور نور (محمد) یدن اقدم اولان قوم عربك احوال جهالت اشتمالرینه ناظردر* زیرا حضرت اسماعیلدن صکره ونور الانوار صلی الله تعالی علیه وسلم سیداکرم افندمز حضرتلرندن اقدم کندوزه برچراغ نبوت پرتواندازاولمامش وجمله ظلمت جهالتده مستغرق قالمشلر ایدی قال الله تعالی {لتنذر قوما ماانذر آباؤهم فهم غافلون} فاماجناب (مسیحك) بعث اولندیغی بلاد من لدن (موسی) الی عصره علیهما السلام پیاپی

انوار انبیا ایله منور واهالی وسکنه سنه بربرینی
متعاقب نیجه نیجه رسل عظام مرشد ورهبرلر ایدی
(بودخی) معلوم اوله که اشبو طقوزنجی بابده
مذکور اولان بشارتی نصاری حضرت (عیسی)
حقنه اخذ وغصب ایتدکد نصکره انده یازلمش اولان
اسملری * عجیب * ناصح * جبار * الله * رب الابدیة
* وسلام سلطانی * دیه‌رك ترجمه ایدوب یازمشلردر *
حالبو که اصل عبرانی نسخه‌لرنده (الله) لفظی یرنده (ال)
لفظی محرردرکه الفاظ مشترکه‌دن اولمغله هم قوی
وهمدخی اله معنالرینه کلدیکنی یهود ونصارادن لسان
مزبوره آشنا اولان کسانك معرفتلریله کتب لغتدن تحقیق
وتصحیح ایلمشلردر * انجق نصاری کندی زعم واوهاملرینی
تأکید یعنی جناب مسیحه الوهیت اسنادی تأیید ایچون
(قوی) معناسندن صرف نظرو (اله) معناسنی اخذ ایله ترجمه
وتحریر وکتب انبیایی بووجهله تحریف وتغییر ایلمش
اولدقلری درکاردر (ومع هذا) لفظ مذکور ولو یانکز
اله معناسنه اولدیغی تسلیم اولنسه بیله ینه انلرك زعم
واوهاملرینی اثباته مدار اوله‌ماز زیرا خاصة (اله) لفظی دخی
بوکتابلرده حاکم ورئیس معنالرینه کلدیکی (زبور) لك
سکسان ایکنجی مزمورنده حکام بنی اسرائیله خطابا
بن دیدمکه الاهلرسکز یعنی رؤساء وحاکملرسکز وجمله کز
متعالك اوغللری سکز یعنی جناب حقك صالح وخاص
قوللری سکز دیو یازلمش اولان کلامندن مفهوم ویهود
ونصارا عندلرنده بلا خلاف معلومدر * (وکذا) رب
الابدیه محلنده‌ده اصل عبرانی نسخه‌لرنده (آوی عد) یازلمشدرکه

معناسی اب ابدی دیمکدر وعربی ترجمه لرنده ابا العالم الآتی یازلمشدر که معناسی کله جك عالمك باباسی دیمکدر * وفارسی ترجمه لرنده دخی تقدیم وتأخیردن ماعدا جبار لفظنی بوسبتون حذف ایله (واسم او عجیب و واعظ وخدای کبیر * ووالد جاوید * وسرور سلامت * خوانده خواهد شد * دیو یازمشلردر * (پس) کتب انبیایی بو وجهله علنا وصراحة تغییر وتحریفه جسارت ایدن آدملر انلرك ایچندن فقط بر « محمد » لفظ شریفنی بوسبتون حك وحذف ایده مزلرمی بونلردن عبرت النه وقیاس طوتیله

(بو دخی) معلوم اوله که بو نوع ادلهٔ کتابیه یی تفصیلا بیانه احتیاج وضرورت کلیه یوقدر * زیرا سید الکائنات افندمز حضرتلرینك بوندنصکره تحریر اولنه جق شواهد نبوتلری هرحالده بونلرك جمله سندن مغنیدر * وبو نوع ادلهٔ کتابیه یالکز اهل کتابی الزام واقناعه مختدر (ومع هذا) بونلردن بوسبتون صرف نظر قلنسه بیله ادلهٔ سائره یه نظرا ینه بالضرور کندولره اقرار وایمان لازمکلور * چونکه حضرت (آدمدن) حضرت (عیسی) یه کلنجه بونجه انبیای ذیشان ورسل کرام حضراتی کلمشلردر که انلرك جمله سنك نبوت ورسالتلری محضا یدلرنده ظاهره اولان معجزات باهره لریله ثابت اولمش واصلا ادلهٔ کتابیه ایله اثبات مدعا ایتمامشلردر وحتی حضرت (ابراهیم) و (موسی) و (داوود) و (الیاس) و (اشعیا) وسائری علیهم السلام بربرلری حقنده قبل الظهور شهادت وتبشیر بیوردقلرینه دائر بو کتابلرده هیچ برسوز

نقل وروایت اولنمامشدر * وبو قضیه بلاخلاف یهود ونصارانك دخی معلوم ومسلملریدر * وبخصوصه جناب (مسیح) دخی اثناء دعوتنده شهادت کتابیه‌دن صرف نظر ویالکز یدنبوینرنده ظاهره اولان معجزاتی صدق رسالتلرینه دلیل وشاهد اتخاذ بیوردیغی (یوحنا) انجیلنك بشنجی بابنده اتمامنم یوحنانك یعنی (یحیی) علیه السلامك شهادتندن بیوك شهادتم وار * زیرا بابام یعنی ربیم بکا اتمام ایچون ویردیکی وحالا اتمام ایتدیکم عمللر یعنی معجزاتلر شهادت ایدرلرکه بابام بنی ارسال ایلدی دیو روایت ایتمشدر (پس) بویله قبل الظهور انبیای متقدمین حضراتنك شهادت وتبشیراتلری سیدالانبیا * وخاتم المرسلین * افندمزك خصایص علیالرندن اولمش اولورکه بودخی علی‌حده فضل وکمالرینه وعندالله ثابت اولان شرف قدر ومنزلتلرینه وسرور انبیا اولدقلرینه مستقلا بردلیل و برهاندر

وشواهد اربعهٔ مذکوره‌دن ایکنجیسی دخی انواع حکم ومواعظی شامل وباب دینده واقع جسمانی وروحانی جمله مشکلاتی حل وایضاحه کافل اولان (قرآن) عظیم الشاندرکه وقت نزولندن بوآنه دکین { قل لئن اجتمعت الانس والجن علی ان یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتون بمثله ولوکان بعضهم لبعض ظهیرا } آیهٔ جلیله‌سی مفاد نجه بونجه شعرا و بلغا بحد وحساب جهد وشتاب ایتمشلر ایکن انك مثل ونظیرینی اتیانه قدرتیاب اوله‌میوب عجز وحیرتله دست بردهان قالمشلر وآخرالامر انی تنظیر خارج از طاقت بشر ایدوکنی اقرار واعتراف ایلمشلردر

وشبهه يوقدر كه (قرآن) عظيم الشـان هر حالده اعظم معجزه وبرهـان عد اولنمغه وجوه ايله حقيق وشـايان ومعجزات سائره دن فات اندر فات محير عقول واذهاندر شوندن اوتريكه احياى اموات وابراء اكمه وابرص مثللو معجزاتك فى الاصل كيفيت حصول وسبب ايجاد وظهورلرى بالكليه مجهول ومستور اوله رق دها ابتدادن بوسبتون محضا قدرت قاهرهٔ حقه نسبت واحاله قلندقلرندن پك آشورى تعجب اولنه ماز (فاما) قرأن عظيم الشـان وفرقان جليل البرهانك تأليف وتنزيل بيورلديغى الفاظ وكلمات عربيـه دائما السنهٔ عربده جارى ومادر زاد اوله رق جمله سنك معلوملرى اولوب طورركن بونده اكابر نظيره ياپمغه قدرتياب اوله مامارى طوغريسى دهشت دهندهٔ عقول عقلا ومحير فهوم ارباب شعر وانشادر (وبردخى) معجزات سائره دن هر برلرى وقوعبولديقلرى اعصـار وازمانه مخـصوص اوله رق شمديكى حالده انلردن براثر قالمامش ووقوعلرينه علم ومعرفت يالكز تواتر ايله ايمـانه منحصر اولمشدر (فاما) معجزهٔ عظماى (قرآن) عظيم الشان جميع اعصار وازمانه عام وشامل وجمله نك كوزلرى اوكنده موجود وحاصـل اولمغله ارباب ريب وشكوكه مدى الزمان {وان كنتم فى ريب مما نزلنا على عبدنا فأتوا بسـورة من مثله وادعوا شهداءكم من دون الله ان كنتم صادقين فان لم تفعلوا ولن تفعلوا} قول جليلى ايله ابراز حجت وبرهان ايتمكـده وآب طهور كوثر آسا نفسنى تزكيه وهمدخى اوزرينه نازل اولديغى ذات سنيهٔ حضرت سيد الانبيايى كفـار بر ادبارك خس وخاشاك اذك وافترالرندن

تخلیص وتطهیر بیورمقده درکه همان بو بابده دلیل
ودعوایی مانندیرین برج اثباتده جمع وتزیین وبیك اوچیوز
سنه یه قریب مدتدر که بحمده سبحانه وتعالی یانی باشنده
کندویه مزاحم اوله جق هیچ براغیاره قرین اولمامش
وحسن زیبای یکتاسنده نظیر بولمامش ومرکز ختمیتده
شمس تابان کبی تفرد ایله انفس وآفاقی مستنیر ایلمشدر *
(زهی) کتاب مبین * ومخزن حقایق ویقین * که اتباع ویارانی
سمت مقصوده جذب وایصاله فی الحقیقه حبل الله المتین *
اولمش ودرد عشق ومحبت ازلیه دلخستهلرینه تریاق
ومرهم * وکیجه کوندوز انواع تسلیلر ایله رفیق وهمدم *
اولهرق اشراب شراب ذوق وصفا ایله تشنکان بادیهٔ
حقیقت وره نوردان مفاوز معرفتی سیراب وریان
ایلمش * ومائل دین حق * وطالب تحصیل رضای حاکم
مطلق * اولانلری ظاهر وباطن هر خصوصده
ارشاد وهدایتله ماعداسندن غنی قیلمش * وشریعت
وحقیقتی جمع ایله { وآتوا کل ذی حق حقه } فحوای
منیفنجه هر جهتدن اهل ایمانك درسی ویرمشدر *
فلله در البوصیری حیث قال ❊ بشری لنا معشر الاسلام
أن لنا ❊ من العنایة رکنا غیر منهدم ❊ وبو جمعیت دخی
محضا خصائص (قرآن) عظیم الشاندن اولدیغی الیوم
یهود ونصاری یدلرنده بولنان توراة وزبور واناجیل
اربعه وکتب سائره یی مطالعه ایدنلرك جزما ویقینا
معلوملریدر * زیرا الیوم مرقوملرك یدلرنده بولنان توراتده
بالکلیه احکام شرعیه بیان اولنمش وعواقب ونتایج عبودیته
واحوال جنت وجهنم وسائر امور باطنیه وآخرته متعلق

بر حرف یازلمامش * وانا جیل اربعه دخی بالکز مجهول الماهیة اوله رق (ملکوت السماء) لفظی ایله و محاورات قوم یهود ایله طولدرلمش وضرورات دینیه واحکام شرعیه یه دائر هیچ برنسنه نك حالی وشانی ایضاح وبیان قلنمامشدر * حالبوکه نوع بشر ذو الوجهین اوله رق جسمانی وروحانی یارادلمش وبنه بو وجهله جناب حقه قوللق ایتمش اولدیغندن ایکی جهتدن دخی طرف فیاض مطلقه روز ولیال عرض حاجت ومشکلات ایتمکده وحالا وقالا صوری ومعنوی خلاق عالمدن دردینه علاج ودرمان ارامقده وروحانی وجسمانی علم ومعرفتی واجر وجزالرینی استمکده درلر (اشته) قران عظیم الشان ایکی جهته دخی ناظر وشامل اولدیغندن جمعا قرأن وتفریقا فرقان تسمیه بیورلمش وخلق عالمی ظاهر وباطن معمور وآبادان ایتمك ایچون جناب (حنان) و(منان) آنی کمال لطف ومرحمتندن رحمة للعالمین حبیب اکرم ونور اعظم ومکرمنه باعزّ وتمکین ارسال وانزال بیورمش * وبعده بنه بالذات آنی تحریف وتبدیلدن حفظ وحمایه قیلمغی دخی {انا نحن نزلنا الذکر وانا له لحافظون} قول جلیلی ایله درعهده والتزام بیورمشدر * کذبو دخی قرأن عظیم الشانك مزایا وفضایلندن بشقه جه برفضیلت عظمی ومزیت کبری ایدوکی وارستهٔ بیاندر * زیرا کتب سائرهٔ متقدمه حقنده بویله بر وعد وعنایت وقوعی نایاب اولدیغی مجزوم اولدیغندن ماعدا الیوم یهود ونصاری یدلرنده بولنان کتابلردن دخی اصلا مستفاد دکلدر * (وقرأن) عظیم الشانك الفاظ وعباراتی وجمیع سور وآیاتی طبق نازل اولدیغی کبی

الى الآن تحريف وتبديلدن مصون ومحفوظ اولديغنده
اصلا شك وشبهه اولنه مازتز براهين نزولنده (سيد الانبياء
ورسول خدا) افندمز صلى الله عليه وسلم حضرتلرى
آنى بالذات اصحاب كزينندن بونجه ذوات كرامه تعليم
وتلقين بيوروب حفظ واز بر ايتدرمش ودها عصر
سعادتلرنده ذات نبويلرى موجود وحاضر بولنديغى حالده
امت واصحابى بيننده كماليله مشتهر ومتواتر اولمغله حتى
بخارئ شريف وصحيح مسلمده وسائر كتب احاديثده
مسطور اولديغى اوزره (خذوا القرأن من اربعة من عبدالله
وسالم ومعاذ وابى بن كعب) ديو تعليم وتدريسنى اصحاب
كرامدن مذكور الاسامى ذواته احاله وسپارش بيورمشلر
ايدى (وبعد) وفاته صلى الله عليه وسلم توارد نصرات
الهيه وفتوحات وغزوات اسلاميه ايله ممالك وبلدان
كسب وسعت واقوام مختلفه قبول دين حق ايله اكتساب
شرف ورفعت ايلديكندن اقاليم بعيده ده بولنان قرّا
وحفاظ بيننده خصوص قرأتده اختلاف ونزاع وقوع
بولمامق وازهر جهت (قرأن) عظيم الشانك شان فخامت
نشانه اعتنا اوقت قلنمق ايچون عصر (عثمان) ذى النوريننده
اكابر وحفاظ صحابه نك رأى واجماعلريله يدى عدد مصحف
شريف تحرير ومقدما حضرت (صديق اكبر) ويارغار
وشفيق ورهبر يعنى خليفهٔ اوّل سيد البشر زمانلرنده عصر
باهر النصر والشرف نبويده يازلمش اولان الواح متفرقه دن
جمع وتحرير قلنان مصحف شريفه دخى تطبيق ايله اقاليم
مختلفه يه ارساللرينى مناسب كورمشلر (اشته) محضا
بو سببدن طولايى خليفهٔ ثالث رسول يزدان (عثمان بن عفان)

حضرتلريدخی (جامع القرآن) لقب شریفیله قات اندر قات
شرفیاب اولدقلرینی کتب احادیثده محدثین جنابلری بیان
وتحریر ایلمشلردر * واندنصکره دخی کذلك قرنابعد قرن
آنك شان والاسنه کمالیله اعتنا و دقت وحفظ و دراسته
اهتمام وغیرت اولنه رق بین الامة فوق العاده
اشتهار وتواتر کسب ایتمش * وحتی رجال و نسادن
لایعد ولا یحصی نفوس کثیره وعمیاندن واطفال
صغاردن خارق العاده مرتبه‌ده بش التی یاشنده مکتب
چوجقلری تمامنی حفظ واز بر ایتمشلر وبو وجهله اشبو
هدیهٔ الهیه ومیراث احمدیه ورحمت واسعهٔ ربانیه‌یی بحمده
تعالی بزلره قدر کتور وب اولاشدرمشلردر * « فسبحان
من انجز وعده ونصر عبده وصدق قوله {ثم اورثنا الکتاب
الذین اصطفینا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد
ومنهم سابق بالخیرات باذن الله ذلك هو الفضل الکبیر}
وقرآن عظیم الشان وفرقان جلیل البرهانك اشبو کستاخانه
تحریر قلنان مناقب جلیله‌سندن ماعدا دها نیجه نیجه اعجاز
نظمیه وحقایق ولطایف معنویه‌سی واردر که بو ورقپاره‌ده
انلرك بیانه تحمل اولمدیغی درکار اولمغله انلردن
برازینی دخی مفسرین حضراتی تفسیرلرنده وبرمقدارینی دخی
قاضی عیاض مرحوم (شفاء شریف) ادلو کتابنده دریادن
قطره وکونشدن برذره اولمق اوزره مهما امکن تعداد
وبیان ایلمش اولدقلرندن نوعما تحصیل وقوف قیدنده
بولنان ذوات نصفت سمات کتب مذکوره مطالعه سنه
عطف نگاه ایلیه‌لر

(قالديكه) قرآن عظيم الشان لسان عرب اوزره اولمق مناسبتيله لغت مزبوره كما ليله آشنا اولميانلره كوره حجت و برهان اوله‌ماز ديو بومقامده بويله براعتراض سمع اعتباره لايق اولمديغى دركاردر* زيرا لسان مزبوره آشنا اولان ذواتك شهادتلرى خبر متواتر سلكنده داخل وخبر متواتر ايله كشى درجهٔ يقينه وصل وعلى الخصوص لسان عربى تحصيل وسع وطاقت بشريده حاصلدر ومن الله التوفيق والهداية ومنه البداية واليه النهاية

(شواهد) مذكوره دن اوچنجيسى دخى اخلاق جليلهٔ نبويه واوصاف سنيهٔ رسالت پناهيلريدر* كه ازهر جهت سير واخلاق انبياى عظامه موافق وبلكه كما ينبغى تدقيق وملاحظه قلندقده هزاران هزار بوبابده انلرك جمله سنه فايق اولديغى {وانك لعلى خلق عظيم} آيت جليله سندن ظاهردر* على الخصوص شروط نبوتك اعظمى اولان زهد وتقوى يه ملازمت ومع الاقتدار لذات وسلطنت دنيويه دن توقى ومجاهدتلرى وفى سبيل الله فداى جان ايله اثناى جهاد وغزاده بحد وحساب مالك اولدقلرى اموال غنايمى جملهٔ فقرايه بذل واحسان ايله هرحالده فقر ومجاهده يى التزام وترك تكبر وحلم وتواضعى اختيار بيورملرى، و برقاچ لقمه نان شعير ايله تغدى و بر قورى حصير اوستنده كيجه كوندوز ذكر اللهه وعبادات خدايه ملازمتله اوقات كذار اولملرى وهر خصوصده كمال عدل واستقامتله بين العباد حكم وقضا وتبليغ رسالت مولا وتعليم وحدانيت خدا ايليه‌رك خلقى دخى بونسنه‌لره ترغيب واغراء وعاقبت الامر عربستان كبى برمدنيت

وانسانيتدن بى علم وخبر اولان ممالكى انواع دورلو شرك وضلال وظلمت جهل ووبالدن قورتاروب دار الامن والايمان ومظهر نور توحيد يزدان قيله رق ازهر جهت افاضهٔ فيوضات بى نهايه ايله احيا بيورملرى الحق شايان تأمل واعتبار وتصديق نبوت ورسالتلرى بابنده تقويهٔ ايمانه پك بيوك وسيله ومدار در* (ومع ذلك) اكر بالفرض والتقدير سلطنت واحتشامه متعلق بعض نسنه لر اتخاذ بيورمش اولسه لر ايدى دخى ينه شان نبوت ورسالتلرينه برخلل طارى اولميه جغى كونش كبى آشكار در زيرا كندولردن اقدم مجه نبوت ورسالتله عالمه بعث وارسال بيورلمش اولان واخوان نبويلرندن بولنان (ابراهيم) و (موسى) و (داود) و (سليمان) وغيرهم عليهم السلام حضراتى ازهر جهت اصحاب ثروت وسامان ومالك اموال فراوان اولدقلرى جمله نك معلومى اولديغندن ماعدا يهود ونصارانك يدلرنده بولنان كتابلرده دخى برتفصيل يازلمشدر (امدى) سيد الانبيا افندمز حضرتلرينك سير واخلاق سنيه لرى انبياى متقدمين حضراتنك اخلاق وسير نبويلرينه نه درجه لرده مشابه بولنديغى وهر حالده انلردن اكمل واعلا اولديغى طرفينك احوالرينه كما ينبغى مطلع اولنلرك معلوم ومجزوملرى اولديغندن تطويل كلامدن صرف نظر قلنه رق كتب مذكوره دن تحقيقه وهر خصوصده احدهمايى آخره تطبيقه احاله ايله سمت اختصار اختيار قلندى* (قال الشاعر) شيرازى (بيت) كرچه شيرين دهنان پادشهانند ولى * او سليمان زمانست كه خاتم با اوست* (وشواهد) مرقومه دن در دنجيسى دخى

كندولردن صدور ايدن معجزات باهرات وآيات بينات درکه انلردن برازی (قران) عظیم الشانده ذکر بیورلمش وبرطاقی دخی کتب احادیث وسیرده تواتر انقل وروایت اولنمشدر * انجق اشبو رسالهٔ وجیزه ده انلرك فردا فردا تعداد وبيانلرينه وسعت وتحمل اولمديغندن تحريردن صرف نظر قلنه رق على التفصيل كسب وقوف واطلاع مراد ايدنلر كتب مذكوره مطالعه سنه مواظبت وعلى الخصوص (شفاء شريف) و(التى پارمق) نام كتابلرك قرأتنه دقت و رغبت ايده لر (فاما) بو بابده يهود ونصارى جانبلرندن انلرك نقليات ومرویاتنه اعتراض اولنديغى وياخود اوهام وخيالاته نسبت ايتمكه جسارت ايتدكلرى صورتده بعينها كندى مسلملرى اولان انبياى عظام حضراتنك معجزاتلرى حقنده دخی بو تصورات جاری اوله جغی کندولره اخطار اولنور * يعنى وار ايسه انلردن نقل وروايت اولنان معجزاتلردخى بو قبيلدن ايمش * ديلوب هرخصوصده احد هما آخره قياس اولنه رق بويله جه كندومه برجواب ويريلور * على الخصوص (شق القمر) معجزه سنى (موسى) عليه السلام ايله (يوشع بن نون) حضرتلرى زمانلرنده وقوع بولان (وقوف شمسه) ويالكز (قرآن كريمده) ذكر اولنمسى دخى معجزهٔ مرقومه يالكز توراتده يازيلوبده تواريخ اجانبده يازلمامسنه تشبيه ايله دفع اشكال اولنور (بودخى) مضبوط جريدهٔ خاطر اولمق كركدركه حضرت (عيسى) دن نقل اولنان معجزاتك جمله سى يالكز (قرأن) عظيم الشانك اخبار وشهادتيله ثابت اولمشدر *

زیرا اناجیل اربعه‌ده روایت اولنان سوزلرك هیچ بریسی متواتر اولمدقلری حیثیتله حجت وسند اولمیه‌جقلری وقاری‌ٔ وسامعنه یقین افاده ایتمیه‌جکاری بوندن اقدمجه یازیلان بحث تواتردن ظاهر وآشکاردر *

(وکذلك) موسی علیه السلامك وسائر انبیای عظام حضراتنك معجزه‌لری احوالی دخی بویله‌در * زیرا الیوم یهود ونصاری یدلرنده بولنان تورات وکتب سائره محرّف اولدقلری حسبیله شایان اعتماد اوله‌میه‌جقلری بوندن اول بیان اولنمشدر *

(بعدذا) معلوم اوله که برکسنه خاتم الانبیاء وسید المرسلین محمد مصطفی افندمز حضرتلرینك نبوت ورسالتلرینه ایمان ایتمدکچه انبیا ومرسلین حضراتندن هیچ برینه ایمان ایتمك کندویه اصلا ممکن ومیسر اوله‌ماز * شوندن اوتریکه هر نقدر انبیای عظام حضراتنك بعض خصوصلرده احکام شرعیه‌لری بربرلرینه مغایر ومخالف بولنمش ایسه‌ده اصل اصول دیانت ومبنی علیه نبوت ورسالتلری اولان (مسئله‌ٔ) توحیدده یعنی الوهیت وربوبیتك ذات واجب الوجوده انحصاری وانك ذات وصفاتنده شریك ونظیری اولمیوب جلال وعظمت وکمال وقدرت ایله متصف اوله‌رق اوصاف ناقصهٔ بشریه‌دن عاری وبری اولدیغنده واندن غیری براله ومعبود دخی اولمیوب همان الوهیت اکا منحصر اولدیغنده جمله‌سی اجماع واتفاق ایلمشلر * و(آدم) علیه السلامدن تا خاتم النبیین افندمز حضرتلرینه کلنجیه دکین بالجمله انبیای عظام ورسل کرام حضراتی بوبابده بربرلرینی تصدیق

ایده کلمشلر در * تکم (تورات المثنی) نك دردنجی وبشنجی
والتنجی فصللرنده مذکور اولان سوزلردن وعلی الخصوص
دردنجی فصلنده (ایمدی بوکون بیل وخاطر که کتور که
رب یوقرووده کوکده وآشـغده یرده اللهدر * آرتق
غیری الله یوقدر * والتنجی فصلنده یا اسرائیل دکله اللهمز
رب . رب واحد در (دیو حضرت موسی دن نقل وروایت
اولنان کلاملردن ظاهردر * وکذا (سفر الملوك الثالث)
نام تاریخك سکزنجی فصلنده (سلیمان) علیه السلام بیت
المقدسك بناسی اتمام عقبنده دعا ایتدیکی حکایه اثناسنده
(ودیدیکه ای اسرائیل اللهی رب * سنك کبی الله یوقدر
نه یوقاروده کوکده ونه اشـغده یرده) دیو الی آخره نقل
اولنان کلاملردن (وکذا) جناب واجب الوجود مکاندن
منزه اولدیغی وذات پاکی محدود ومحصور اولمدیغی کلام
مذکور عقبنده (اما حد ذاتنده الله یرده سـاکن اولامیکه
اشته سن کوکه وکوکلرك کوکنه صغمازسك قنده که
بو یابدیغم اوه) دیو الی آخره سـویلدیکی سوزلردن ظاهر
وآشکار اولوب بخصوصه نصارانك زعم واوهاملرینك
خلافنه اوله رق ذات پاك باری اوصاف بشریه دن بالکلیه
عاری وبری اولدیغی دخی (سفر الملوك الاوّلك) اون بشنجی
فصلنده (واسرائیلك عزیزی یعنی اله ومعبودی یالان
سویلمز وندامت چکمز زیرا آدم دکلدر که نادم اوله) دیو
(صموئیل) پیغمبردن نقل اولنان کلاملردن ثابت ومبرهندر *
وکذا (اشـعیا) پیغمبره نسبت اولنان کتابك قرق بشنجی
بابنده (بن ایم رب . ارتق یوق . بندن غیری الله یوقدر .
نوری یاپان . وظلمتی یارادن . سلامی ایدن . وشری خلق ایدن

بو جمله یی ایدن رب • بن ایم) دیو من اوله الی آخره یازیلان
سوزلردن بعینه عقیدهٔ صحیحهٔ اسلامیه اوزره جناب
واجب الوجود • واحد لم یزل • وخالق الخیر والشر •
اولدیغی ظاهر وآشکار • اولدیغندن ماعدا حضرت
(عیسی) دخی بو اعتقاد اوزره بعث اولنوب انی تأیید وتأکید
بیوردیغنی وامت واصحابنه دخی بویله جه تعلیم ایده رك
از هر جهت کندیسی اوصاف الوهیتدن تبری واجتناب
ایلدیکنی • نصارانك کندی مؤرخلری دخی اناجیل اربعه ده
مصرحاً یازمشلردر • نتکم (متی) نك انجیلنك اون طقوزنجی
بابنده (واشته برکیمسه اکا یناشوب دیدیکه • ای ایو معلم
نه ایولك ایده یم • که ابدی حیاته نائل اولام • اولدخی اکا
دیدیکه نیچون بکا ایو دیرسن • بردن غیری ایو یوقدر • اولکه
الله در • پس اکر حیاته کیرمك استرسك وصایا یی • یعنی اللهك
امرلرینی یرینه کتور) دیو الی آخره یازدیغی سوزلردن
(ودخی بوکا مشابه اوله رق (مرقس) اوننجی و (لوقا)
اون سکزنجی بابلرنده یازدقلری کلاملردن ودخی (مرقسك)
اون ایکنجی بابنده اوزمانك کاتبلردن بری انلرك مجادله سنی
ایشیدوب • وانلره برخوش جواب ویردیکنی بیلوب • اکا
جمله دن باش وصیت قنغیسیدر دیو سؤال ایلدی * حضرت
(عیسی) دخی جواب ویردی * جمله وصایادن باش بوکه
دکله • یا (اسرائیل) رب اللهمز رب واحددر * والله تعالی
ربکی بتون قلبك ایله و بتون جانك ایله و بتون فکرك ایله
هم بتون طاقتك ایله سوه سن • باش وصیت بودر * وایکنجیسی
بوکا مانند بوکه قریبکی کندوکی کبی سوه سن • بونلردن
غیری بیوك وصیت یوقدر) دیو الی آخره روایت ایتدیکی

کلاملردن ظاهردر * واشبو روایتی (متی) دخی یکرمی
ایکنجی بابنده یازمش اولمغله (رب واحد) عباره سنی حذف
ایدوب وبوایکی امرلرده جمیع شریعتلر وپیغمبرلر متدرجدر.
کلامنی دخی فضله اوله رق روایت ایلمشدر * امدی کتب
مذکوره دن نقل اولنسان کلاملر تأمل وملاحظه قلندقده
بعینه عقیدهٔ اسلامیه دخی بو اولدیغی وخاتم النبیین ﴿محمد﴾
علیه السلام حضرتلرینک دخی دعوتی بوندن عبارت
ایدوکی { قل یا اهل الکتاب تعالوا الی کلمة سواء بیننا و بینکم
ان لانعبد الا الله. ولا نشرك به شیئا . ولا یتخذ بعضنا بعضاً
اربابا من دون الله . فان تولوا فقولوا اشهدوا بانا مسلمون }
آیت کریمه سندن ودخی سورهٔ نساده { واعبدوا الله
ولا تشرکوا به شیئا . وبالوالدین احسانا . وبذی القربی .
و الیتامی. والمساکین. والجار ذی القربی . والجار الجنب.
و الصاحب بالجنب . وابن السبیل . وما ملکت ایمانکم .
ان الله لا یحب من کان مختالا فخورا } قول شریفندن
ظاهردر (پس) بو مسئله ده بین الانبیاء اجماع واتفاق
ثابت اولمغله برکیمسه بو بابده خاتم النبیین ﴿محمد﴾ علیه السلام
حضرتلرینی حاشا وکلا تکذیبه جسارت ایلدکده
بالضرور رسائر رسل عظام حضراتنی دخی تکذیب
ایتمکی مستلزم اوله جغی * وبو صورتده اصلا انلردن برینه
ایمانی ایتمسی صحیح اولهمیه جغی درکاردر * واکرچه
احکام شرعیه لرنده بعض مرتبه مغایرت بولنمش وشرایع
متقدمه ده ثابت اولان بعض امورصکره دن نسخ وتبدیل
قلنمش ایسه ده بو کیفیت ذکر اولنسان اجماع واتفاقه
ضرر ویرمز * زیرا نسخ وتبدیل دنیلان شی امور عالم

واحوال ناسه كوره در ، كه مخلوق اولدقلری جهتدن انارده تبدل وتغیر جائزدر * وبلكه بالضرور بوحال وكیفیت مخلوق وحادثك لوازم ذاتیه سندندر (فاما) واجب الوجود جل شانه حضرتلرینك ذات پاكی وصفات علیاسی قدم ذاتی ایله قدیم وجمیع اوقاتده تغیر وتبدلدن منزه وبری اولدیغی حیثیتله اولبابده نسخ وتبدیل اصلا وقطعا تصور اولنه میه جغی والاآن كما كان اولدیغی جزما معلوم وكتب اصولده دخی بو وجهله مسطور وامر بجز ومدر* بناء علیه (آدم) علیه السلامدن عصر (مسیحه) كلنجه بشقه دورلو اوله رق رب واحد ایدی ، وصكره (عیسی) علیه السلام زماننده اوچ حصه یه بولنوب (اقانیم ثلثه) اولدی دنیلمك بروجهله جائز ومتصور اوله میه جغی بدیهیدر

واكر (نصاری) دیرلرسه كه من القدیم بنه اشبو (اقانیم ثلثه) اوزره ثابت وبرقرار ایدی ولكن مقدمجه بیلنه میوب صكره دن پاپاسلر بوكا مطلع اولوب بوعقیدهٔ فاسده اوزره اجماع واتفاق ایلمشلردر * پس بوصورتده انبیای عظام حضراتنی هم تكذیب وهم دخی تجهیل ایلمش اوله جقلرندن ماعدا خاصة جناب (مسیحی) دخی تجهیل وتكذیب ایتملری لازم كله جكی ظاهردر* زیرا سابقا كندی كتابلرندن نقل اولنان كلاملردن فهم اولندیغی اوزره بالذات جناب (مسیح) دخی انلر ایله متفق اوله رق عقیدهٔ توحید اوزره بولندیغی وخلقه دخی بووجهله تعلیم وتلقین ایلدیكی ثابت اولمشدر * پس كرك انبیای متقدمین حضراتی وكرك خاصة جناب (مسیح)

بو (مسئله) یه واقف اوله مدقلرندن خلقه بو وجهله تعلیم وتلقین ایلدیلر. دنیلورسه اولوقت جمله سنی بردن تجهیل ایتمك. وکندولرینی بعث وارسال ایدن خالق لم یزل حضرتلرینی بیلیورلرایمش. وکندولردن صکره کلان پاپاسلر دها ایو بیلورلر ایمش. دیمك لازمکلور* واکر عکس وخلافنی بیله رك بویله جه تعلیم ایتدیلر* وحقیقة امری خلقدن کزلیوب کتم واخفا ایلدیلر. دنیلورسه اولوقت دخی جمله سنی حاشا وکلا اضلاله وخیانت وشیطنته نسبت ایلمری لازمکلور* واکر فی الحقیقه امر بویله اولدیغنی بیله رك تعلیم ایتدکلرینی وکندولردن نقل اولنان سوزلر حق وصحیح اولدیغنی نصاری تصدیق وقبول ایدرلرسه اولوقت کندی عقیدهٔ فاسده لری باطل. وبونی صکره دن ایجاد واختراع ایلیان پاپاسلر دخی هرحالده ضال ومضل. اولدیغنی اقرار ایلمك وخاتم النبیین ﴿محمد﴾ علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك دعواسنی تصدیق ایدرك کندویه ایمان ایتمك لازمکلور* زیرا جمیع انبیای عظام حضراتی انك حقانیتنه شهادت ایلمشلر* وآلای پادشاهیده وکلا ووزرا مقدمجه کلوب پادشاهك ورودینه دلیل اولدقلری کبی جمله سی انك تشریف وقدومنه دلیل ونشان. ورسالت ونبوتنك صدق وحقانیتنه. واخلاق واطوارنك کمال اعتدال واستقامتنه. علامات وبرهان. اولمشلردر* صلوات الله وسلامه علیه وعلیهم اجمعین (انتهی) خاصة شو مسئله ده اهل کتابدن یعنی یهود ونصارادن برکیمسه ظلم وعنادی برطرفه براقه رق عدل وانصافی بولنی طوتسه بهرحال خاتم النبیین افندمز حضرتلرینك اشبو

دعواسنی خارجدن بر بشقه معجزه و برهان استمکسزین
تصدیق وقبول ایلمسی ۰ کندی اوزرینه واجبه دن اولدیغنه
حکم ایده جکی درکار در* چونکه اشبو دعوای توحیدك
حقانیتی اجماع انبیا ایله ثابت اولمش* واهل کتاب عندنده
ازهر جهت اختلاف ونزاعدن خالی بولنمشدر* معجزه
وبرهان اظهاری ایسه اهل کتابه نسبتله یالکز احکام
شرعیه نك نسخ وتبدیلنی* وبوبابده من طرف الله بعث
ومأمور بیورلدقلرینی اعلام وبیان ایچوندر* حالبوکه
بحمده سبحانه وتعالی سید الانبیا افندمز حضرتلری
بودعوالرنده دخی صادق اولدقلری* ومن طرف الله بعث
ومأمور بیورلدقلری* تواتر ایله ومن طرف الله ید نبویلرنده
ظهور ایدن معجزات باهره دلالتلریله ثابت اولمش* ومن
کل الوجوه احوال وسیر نبویلری انبیای متقدمین
حضراتنك احوال وسیرلرینه موافق اولمغله هر حالده
صدق نبوت ورسالتلری جزما ویقیناً معلوم اولمشدر*
(معلوم) اوله که اشبو عقیدهٔ (تثلیث) جناب
مسیحك سمایه عروجندن خیلیجه صکره ظهور ایتمشدر*
چونکه اوائلده مسیحیلرك جمله سی عقیدهٔ توحید اوزره
بولنه رق احکام توراتك دخی اکثریسنی اجرا ایتمکده
بولندقلرندن بوخصوصلرده طائفهٔ یهود ایله میانه لرنده
برفرق یوق کبی ایدی ۰ حتی بوسببلر ایله ملت واحده حکمنده
کوروندکلرندن اول اثناده بت پرستلر جانبندن طائفهٔ
یهود علیهنه هرنه بلا وعقوبت قوپسه بهرحال بلاامتیاز
آنلره دخی اصابت ایده رك اندن حصه دار اولدقلرینی ۰
کتب تواریخده نقل وروایت اتمشلردر* وبعده (یعنی)

عروج مسیحدن برمدت صکره تواریخ کتابسنده بیان قلندیغی وجهله صور مختلفه و وسائل عدیده ایله پت پرستلردن برچوغی * وعلی الخصوص منبع علوم عقلیه وفلسفیه اولان قوم یوناندن خیلی فیلسوفلر تنصر ایتمکله امور دینیه ده انلردخی تصرفه باشلیوب عقول وافکارلرنده مکنوز وخیال واذهانلرنده مرموز بولنان برطاقم اوهام باطله تزیینی عقاید سابقهٔ صحیحه یه مزج ودرج ایله نهایة الامر الیوم نصاری عندنده ثابت ومشهور اولان (اقانیم ثلثه) لاقردیسنی پیدا ایتمشلر * وفی الاصل بونك اساسی قوران پك لایقیله معین ومبین دکل ایسه ده دفعهٔ ثانیه ده اشبو عنوان مخصوص ایله عقیدهٔ مخوصه نك موجد ومخترعی میلادك (ایکیوز) تاریخلری اثناسنده بولنان (سبلیوش) نام شخص اولدیغی و بوسببله اول اثنالرده بین النصاری اختلاف ونزاعلر وقوعیله پك چوق قانلر دوکولدیکنی احوال نصارایی مشتمل اولان تواریخده وعلی الخصوص عهد قریبده فرانسزجه دن ترجمه قلنان عربی العباره (قرة النفوس والعیون) نام تاریخده یازمشلردر *

(ومع ذلك) نصاری آراسنده عقیدهٔ توحیدینه بالکلیه منعدم اولمیوب اول اثنالرده اکابر علمالرندن معدود اولان (پاولوس دوسموزات) و(نویتیوس) و(انومیوس) نام کیمسه لر عقیدهٔ توحیدا اوزره ثابت اوله رق (مسیحك) دخی محضا نبوت ورسالتنی تصدیق ایتمکده بولنمشلر * (وقرآن) عظیم الشانده {ورهبانیة ابتدعوها} قول جلیلی ایله اشارت بیوریلان وکندی عندلرندن ایجاد واختراع قلنمش اولان

رهبانیت یولنه ذاهب اولمشلر ایدی * انجق مرقوملردنصکره اشبو عقیدهٔ صحیحه کرکی کبی زواله یوز طوتمغله تاریخ میلادك (اوچیوز) سنه‌لری اثناسنده اسکندریه ده (آریوس) نامنده بر راهب ظهور ایدوب بتکرار کمال جهد واقدام ایله انی اثبات واعاده‌یه (واقانیم ثلثه) اعتقادنك فساد وبطلاننی خلقه اعلان وافاده‌یه مباشرت ایتمش * وبو بابده خیلیجه آدملری ابراز براهین ایله اقناعه موفق اوله‌رق جماعت واتباعی چوغالتمش ایسه‌ده بر و یاندن (اسکندریه) بطریقی بولنان (علکساندری) کندی منصب وریاستنی وقایه‌دن وزوال حکومتی خوفندن اوتری • مرقومه مخالفتله دعوای حقانیسنی ابطاله قالقشوب برالای پاپاسدن مرکب بر مجلس خصوصی عقدی ایله مرقوم (آریوسك) اعتزال وحرمانته حکم ایده‌رك (آفوروس) ایتمشلر * وبو سببله مرقوم اوراده ارتق اقامته • وبو مذهبی نشر واعلانه مقتدر اوله میوب بیوك (قسطنطینه) عرضحال ایتمك اوزره شد رحال • وبعد الوصول قرال مرقومه شرح مقال • ایتمش ایسه‌ده قرال مرقوم بو اثنالرده هنوز بت پرستلكدن دونوب لمصلحة تنصر ایتمش . وحد ذاتنده دخی علم دیانت واعتقاددن بی خبر بولنمش اولدیغندن بو دعوایی پاپاسلرك رأی واجتهادلری منضم اولمدقجه حكم وتمییزه مقتدر اوله‌میه‌جغی • وعلی الخصوص بو اوانده زیر حکمنده بولنان الکاسنك اکثر محلرنده دین ومذهب غوغالری علو کیره وبو سببلر ایله رشتهٔ تنظیماتی خلل پذیره اوله‌جغی در پیش وملاحظه ایلدیکندن • همان رأی سدید ملوك اوزره طریق اسلمه سلوك برله بو دعوانك

(فصل)

فصل وتمییزینی پاپاسلرك مشاوره سنه احاله و (ازنیق) نام بلده‌ده عقد انجمن مباحثه اولنمسنی حکم واراده ایلمش * وبونك اوزرینه اطراف واکنافدن ایکیبیك اوچیوزدن متجاوز پاپاس بلده‌ء مزبوره یه تجمع ایدوب * رومه * پاپاسی (سلویستر)ك وکیلی (اوزیوس) واسکندریه بطریقنك وکیلی (اتناز الفصیح) نام کیمسنه‌لردخی موجود اولدقلری ومرقوم (اوزیوس) رئیس المجلس اعتبار اولندیغی حالده (آریوسك) محاکه‌سنه شروع قلنوب طرفیندن برمقدار سؤال وجوابلر اولندقدنصکره مرقوم وکیللر اوچیوز اون سکزنفر پاپاس دخی کندی هوالرینه اویدورب اتفاق ایتدکلرندنصکره (آریوس) مذهبنك فساد و بطلاننه حکم ایله کندی زعم باطللری اوزره استدکلری کبی اشبو اعتقاد قانون نامه‌سنی نظم وترتیب ایلمشلردرکه (صورتی بودر • مرقوم پاپاسلردیرلرکه * ایناننورز اله واحد اولان بابایه • که هرشیئك • وسما وارضك • وکوریلان وکورلمیان نسنه‌لرك • حافظی وخالقیدر * ودخی رب واحد اولان (عیسی) المسیحه که اواللهك بریجك اوغلی اولوب جمیع دهرلردن اول بابادن طوغمشدر * واله دن اله نوردن نور • واله حقدن اله حقدر • طوغمشدر * مخلوق دکلدر * بابایه مساویدر • اول جوهرده که انکله هرشیء اولدی * اویله مسیح که بزلر ابناء بشر ایچون • وبزم خلاصمز ایچون سمادن نزول ایتدی • وروح القدسدن تجسد ایدوب (مریم) باکره دن طوغدی • وانسانلغی قبول ایلیوب بزدن اوتری (پیلاطوس) نام قدس والیسی عهدنده صلب اولندی • واملر چکوب قبره قونیلدی * وکتابلرده یعنی

(اناجیل) اربعه ده یازلدیغی کبی اوچنجی کونده قالقدی ٭ وسمایه عروج ایدوب باباسنك صاغ یاننده اوتوردی ٭ وینه دیریلرك واولیلرك جزالرینی ویرمك ایچون کله جکدر ٭ که انك ملکنه فنا یوقدر دیرلر (اشته) بو قانون نامه (میلادك) اوچیوز یکرمی بشنده ترتیب اولنمش وبو مجلسده وجه مشروح اوزره (مسیحك) الوهیتنه حکم وقرار ویرلمش ایسه ده بروباندن (روح القدسك) الوهیتنده دخی پك چوق اختلاف ونزاعلر وقوعبوله رق علی الخصوص اول اثناده اکابر نصارادن (مقدونیوس) نام کیمسنه روح القدسك دخی الوهیتنی انکار ایتمکله تاریخ مذکوردن اللی التی (سنه) صکره یعنی تاریخ (میلادك) اوچیوز سکسان برنده (ثاؤدسیوس) نام قیصر عصرنده بتکرار استانبولده بر مجلس عمومی عقد اولنوب (روح القدسك) دخی الوهیتنه حکم اولندقدنصکره قانون سابق مذکورك ذیلنه براز سوزلر دخی ضم وعلاوه ایلمشلردر که بونلردر ٭ احیا ایدیجی رب اولان (روح القدسه) دخی ایناتورز که او بابا ایله اوغلدن منبثق اولوب (یعنی) چیقوب فیضان ایتمشدر ٭ اویله روح القدس که بابا ایله ٭ واوغل ایله برابر کندویه سجده وتعظیم قلنمش ٭ همدخی انبیاده ناطقدر ٭ یعنی انلره وحی ایدیجیدر ٭ ودخی بر کنیسه یه ٭ وجماعت واحدهٔ رسولیه یه ٭ وکناهلرك مغفرتی ایچون عمرنده برکره (وابتز) اولمغه ٭ یعنی غسل اولنمغه ٭ واولیلرك قیامنه ٭ وکله جکده بتکرار حیات بولمغه ٭ دخی ایمان ایدرز ٭ دیو ختم کلام ایلیوب عاقبة الامر بو وجهله (اقانیم ثلثه) یه قرار ویرمشلر (و) اشبو عقیدهٔ فاسده یه

تعلیم (اورتودوکسی) یعنی عقیدهٔ مستقیمه و صحیحه تسمیه اولنه رق الیوم * اروم) و (ارمنی) و (قاتولیق) و سائر فرق نصاری عندلرنده مقبول و مسلم اولمغله جمله سی بو اعتقادده بولنمشلردر * واکرچه مرقوم (آریوسك) مذهبی بووجهله رد و تقبیح اولنمش و کندوسی دخی (میلادك) اوچیوز اوتوز التی سنه لری اثناسنده وفات ایتمش ایسه ده کندوسندنصکره ینه جابجا مذهبی رواج واشتهار بوله رق اکابر نصارادن پك چوغی اکا اقتدا ایتدکلرندن التی یدیوز تاریخلرینه قدر ممتد اولدیغی واندنصکره (رومه) پاپاسنك اقدام واغواسیله و بعض قراللرك دخی بو بابده مرقومه اعانه و مرامنی اجرایه مساعده لری واسطه لریله آخر الامر جبرا وقهرا بالکلیه ممنوع و مندرس اولدیغی کتب تواریخده تفصیلا یازمشلردر

اشته بو عقیدهٔ فاسده نك کیفیت حدوث وایجادی نه وجهله اولدیغی مجملا بو قدرجه معلوم اولدقدنصکره ارتق بتکرار اقامهٔ ادله وابراز براهین قویه ایله رد وابطالنه تصدی ایتمکه احتیاج وضرورت اولمدیغی درکاردر * چونکه اعتقادیات دینلان شیلر هر حالده انبیای عظام و رسل کرام حضراتنك تعلیم و بیانلریله ثابت اولان وانلردن بالاتفاق و بلا خلاف تواترا نقل اولنان شیلردن عبارتدر یوقسه اجماع انبیایه مخالف اوله رق پاپاسلرك کندی عقول وافکارلرندن استنباط ایله قوردقلری عقلی قانونلرینه اعتبار اولنمدیغی * وسائر امور شرعیه لر دخی بوقبیلدن اولدیغی * مقدما تحریر اولنان سوزلردن واضح وآشکاردر

واكرچه مر قوملر (اناجيل) اربعه ده جناب (مسيحدن) نقل اولنان بعض كلاملرى سند اتخاذ ايده رك عقايدلرينى آنلردن استنباط ايتدكلرينى ادعا ايتمكده بولنمشلر ايسه ده سابقا بيان قلنديغى وجهله اول سوزلر متواتر اولمدقلرى جهتله اصلا استناد اولنميه جقلرى دركار اولديغندن ماعداء ولو بالفرض والتقدير بلا تبديل ولا تغيير جناب (مسيحدن) صدور ايتدكلرى تسليم اولنسه دخى ينه آنلرك زعم واوهاملرينه موافق اولمازاشته آنلرك جمله سندن بريسى (يوحنا) كتابنك اوننجى بابنده بن • و بابا برايز * ودخى بابا بنده در • و بن باباده يم * ديو نقل ايتديكى كلامدر كه بو سوزك فى الحقيقه جناب مسيحدن صدورى فرض وتسليم اولنسه دخى متشابهات قبيلندن اوله رق معناسى جناب حقك رضاسى بنده يعنى بنم رضامى تحصيل ايتمكده وبنم رضامدخى حقك اوامر عليه سنى اجرا ايله رضاسنى تحصيل ايتمكده در * ديمك اولديغى و حقيقه نصارانك زعم وتوهملرى كبى اتحاد مراد اولمديغى اون بشنجى بابنده بابام * يعنى ربم * بنى سوديكى كبى بن دخى سزى سودم بنم محبتمده طورك اكراملرمى كوزه ديرسكز بنم محبتمده طوره سز نيجه كه بن دخى بابامك امرلرينى كوزدوب آنك محبتنده طوريرم * ديو كندوسندن نقل اولنان كلاملردن * وكذا كتاب مذكورك اون يدنجى بابنده (حواريون) حقلرنده واقع اولان دعالرندن * واواثناده سويلدكلرى سوزلردن ظاهردر * واول سوزلر بو سوزلرى مفسردر • چونكه باب مذكورده (حواريون) حقلرنده دخى * و بن يالكز بونلر ايچون يالوارمام • بلكه

شول کیمسه‌لر ایچون دخی که • آنلرك کلامی ایله بکا ایمان کتوره‌لر. تاکم هپسی بر اوله‌لر • نیجه که سن یا بابا بنده سن * و بن سنده ایم • که آنلر دخی بزده بر اوله‌لر • تاکه دنیاسنك بنی ارسال ایتدیکنه ایناته * وسن بکا ویردوکك عزتی آنلره ویردمکه • بر اوله‌لر نیجه که بز دخی برایز * بن آنلرده ایم * هم سن بنده سن • تاکم تمام بر اوله‌لر • ودنیا بیله که سن بنی ارسال ایلدك • هم نیجه که بنی سودك ایسه آنلری ده سودك * الی آخره آنلر حقنده دخی بلافرق کلمات سابقه مثللو اتحادی مشعر سوزلر سویلدیکنی وعقبنده ینه جناب حقك امر وارسالیله مبعوث محض بر رسول ذیشان اولدیغنی باعجز وافتقار مکررا تصریح وبیان بیوردیغنی نقل وروایت ایلمشدر که * بوکلاملرك جمله سندن نصارانك زعم وتوهم ایتدکلری اتحاد مراد اولمدیغی کونش کبی اشکاردر (پس) کلام سابقی بزم تأویل ایتدیکمز کبی تأویل ایتمدکلری وظاهرینه حمل ایلدکلری صورتده بو سوزلری دخی ظاهرینه حمل ایله حقیقة اتحادی مراد ایدرك جمله حواریونلری • وانلرك واسطه سیله ایمان ایتمش اولان آدملری دخی بعینه مسیح کبی اله اتخاذ ایلملری لازم کلور * چونکه کلامین بینلرینی تفریق ایده جك واحد هما حقیقده • ودیکری مجازه محمولدر • دیمکه وسیله اوله جق خارجده برسند صحیح یدلرنده یوقدر * وایکیسی دخی همان علی السویه برمفهومه دلالت ایدر اولدقلری حالده سویلنمشدر * ومع ذلك بوکلاملرك معناسی ظاهریلری مراد اولمدیغنه باعجز وافتقار دعا وتضرع ایتمسی • وسن بنی ارسال ایلدك دیمسی * قرینهٔ صادقه در (پس) حواریون وسائرلری حقلرنده

سویلنان سوزلری نه وجهله تأویل ایدرلرسه (مسیحك) کندی حقنده نقل اولنان کلاملریدخی بو مقامده بعینه اویله جه تأویل ایتملری لازمدر *

(فاما) تأویل ایتمدکاری صورتده انلرك دخی اتحادلرینه حکم ایله جمله سنی (مسیح) کبی اله اتخاذ ایلملری بالضرور کندولره لازمکلور * وعلی کل حال کلمات مذکوره لردن نصارانك زعم وتوهم ایتدکاری کبی اتحاد حقیقی مراد اولمیوب مأول اولدقلری (یوحنانك) رساله اولاسنك دردنجی بابنده کیمکه حضرت (عیسی) الله تعالی نك اوغلی ایدوکنه * یعنی سوکلی قولی ورسولی اولدیغنه * مقر ایسه الله تعالی آنده واولدخی الله تعالی ده طورر ۰ و بز الله تعالی نك بزه اولان محبتنی بیلدك واینادق ۰ الله تعالی محبتدر ۰ ومحبتده طوران اللهده طورر ۰ اللهدخی آنك ایچنده طورر ۰ دیدیکی سوزلردن ظاهر وعیاندر ۰ واتحاددن مراد محبت اولدیغنی اشتبو راده کندوسی اعلان وبیان ایتمشدر

وکذا مر قوم (یوحنا) نك اوندردنجی بابنده (فیلپوس) نام کیمسه یه خطابا کیمکه بنی کوردی ایسه بابایی کوردی امدی نه وجهله بابایی بزه کوستر دیرسن اعتقاد ایتمزمیسن که بن بابا ده ایم * وبابا بنده در * بنم سزه سویلدیکم سوزلری ۰ کندمدن سویلمم ۰ انجق بنده ساکن اولان بابا کندوسی عمللر ایدر * بکا اعتقاد ایدك ۰ که بن بابا ده ایم * وبابا بنده در * دیو مسیحدن نقل ایله یازدیغی سوزلردخی بعینها کلمات سابقه مثللو تأویل اولنورلر * فاما تأویل اولنمدقلری صورتده یهودو کفاروحتی بالنفس

حضرت (عیسی) نك راكب اولدیغی حمار بیله جناب
حق رأی العین كوردیلر دیمك لازم كلور * حالبو كه الله تعالی
حضرتلرینی هیچ بر كیمسه كورمدیكنی بنه مرقوم (یوحنا)
كتابنك ابتدای بابنده (مسیحدن) نقل ایله كندوسی
یازمشدر * اشته بوسوزلرك معنای ظاهریلری مراد
اولمیوب هرحالده كمال قرب وانتساب دركاه الهیدن
مستعار وكنایه اولدقلری شمس تابان كبی بوندن ظاهر وعیان
ایسه ده (پاولوسك) (قورنطوسلولره) كوندردیكی رساله
اولیسنك اوچنجی بابنده شاكردلرینه خطاباً * بیلزمیسكز
(هیكل الله) سكز و (روح الله) ایچكزده ساكندر *
وكذلك (افسوس) اهالیسنه كوندردیكی مكتوبنك دردنجی
بابنده (رب بر ۰ ایمان بر ۰ معمود به بردر ۰ هپسنك باباسی بر الله
تعالی در ۰ اول كه جمله اوزرینده ۰ جمله آره سنده ۰ وجمله كزك
ایچنده در) دیو یازدیغی سوزلردن بر قاتدخی واضح وآشكاردر *
پس بو سوزلر اول آدملر حقلرنده نه وجهله سویلنمش
وقنغی معناره حمل وتأویل اولنمش ایسه (مسیح) حقنده نقل
اولنان كلاملردخی بعینها اویله جه تأویل اولنورلر

فاما اناجیل اربعه ده (مسیح) حقنده نقل اولنان
كلاملرك جمله سی حقیقته محمول ۰ وسائرلر حقنده سویلنان
سوزلر مجازا مقول ومنقولدر ۰ دیرلرسه اولوقت (مسیح) حقیقة
قیا ۰ یعنی طاش ۰ وحقیقة قاپو ۰ وصو ۰ واتمك ۰ ودهاسائر
جمادات اولدیغنی دخی ضرورة اقرار وتصدیق ایلمك
كندولره لازم كلور * زیرا جناب (مسیح) بو نسنه لر ایله دخی
كندوسنی مكررا وصف وبیان ایلدیكی مرقوم (یوحنا)
التنجی واونجی بابلرنده نقل وروایت ایتمش ۰ وعلی الخصوص

كندوسى . آحمد . و باباسيدنى باغبان . اولديغى اون بشنجى
بابنك ابتداسنده مصرح ايازمشدر * اشته نصارى مقتضيات
الفاظه . ومجاز . وكنايه . اقسامنه واقف اولمدقلرندن
بومثللو برزده شاشروب ضلالته دوشمشلردر * حالبوكه
بومثللو سوزلر كرك كتب عتيقه ده . وكرك كندى انجيللرنده
پك چوقدر * و بزم كتابمز اولان (قرآن) عظيم الشانده دخى
بومثللو آيات متشابهات وارايسه ده . علماء اسلام حضراتى
آنلرى آيات محكماته ردو تطبيق . ايده رك تأويلات
صحيحه ايله تأويل ايتمشلر * وعقايد اسلاميه يى
(بعناية الله تعالى وتوفيقه) زيغ وضلالدن وقايه ايلمشلردر
نتكم { ومارميت اذرميت ولكن الله رمى } ودخى { ان الذين
يبايعونك انما يبايعون الله } آيتلرى بوقبيلدن اولدقلرى
معلومدر * چونكه اولكى آيتك (معناسى) { يامحمد
كفارك يوزلرينه طاشلرى آتديغك زمان سن آتمدك
ولكن الله تعالى اتدى وايكنجيسنك دخى (معناسى)
سكا مبايعه ايدنلر محضا الله تعالى حضرتلرينه مبايعه
ايدرلر ديمكدر * وبرآيت كريمه ده دخى { من يطع الرسول
فقداطاع الله } بيورلمشدركه (معناسى) كيمكه رسول اللهه
اطاعت ايدرسه تحقيق الله تعالى حضرتلرينه اطاعت ايدر
ديمكدر (وحديث) شريفده دخى { من رأنى فقد رأى
الحق } وارد اولمشدر * يعنى بنى كورن تحقيقا حق كوردى
ديمكدر * كه نيابت . وخلافت . معنالرى مقصوددر . بوقسه
مراد عاليلرى دعواى الوهيت اولمديغى تنزيهه دلالت
ايدن سائر آيات واحاديث شريفه لر ايله ثابت ومبرهندر *
وبطريق النيابة بويله سوزلر سويلمك السنة ناسده دخى

عادتا جاری و مشهور در (نتکم) پادشاه طرفندن
بر مملکته والی نصب وارسال اولنان ذات • بنی کورن
پادشاهی کوروره و بکا اطاعت و یاخود مخالفت ایدن
پادشاهه اطاعت ومخالفت ایدر • و حکم ایدن بن دکلم
پادشاهدر * دیسه (الوکیل کالاصل) مفهومنجه بو سوزلر
صحیح و یولنده در • وجناب (مسیح) دخی اصحابنه خطاباً
بویله سوزلر سویلدیکنی (لوقا) اوننجی بابنده سزی
دکلین بنی دکلر • وسزی تحقیر ایدن بنی تحقیر ایدر • بنی تحقیر
ایدن بنی ارسال ایده نی تحقیر ایدر • دیو روایت ایتمش * وبو بابده
ارتق تمامیله حل مشکل ایلمشدر (پس) کلمات مذکوره لر
جناب (مسیحك) کلاملری اولدیغی فرض و تسلیم
قلندیغی تقدیرده (معنالری) بنی کورن بابایی کورمش
کبیدر • زیرا بن انك رسولی • ونائبی ایم • بنی کورمك سزه
کفایت ایدر • امدی بن سزه مقدما جناب حقك کورولمدیکنی
خبرویرمش ایکن • نه وجهله بندن محالی طلب ایدرسن •
وبتکرار ادبسزلك ایدوب بابایی بزه کوستر دیرسن • اعتقاد
ایتمزمیسن که بن سزه جناب حقك وحی والهامی ایله سویلرم •
کندمدن سویلمم • وکندی رأیمله سزه فتوی ویرمم • زیرا
بن انك محضا قولی ورسولی ایم (پس) بکا اطاعت ایدن وبنم
سوزمی قبول ایدن نفس الامرده حقه اطاعت ایتمش • وانك کلامنی
قبول ایلمش اولور • زیرا انك رضاسی بنده • وبنم رضام دخی
انك حکم وفرماننی اجرا ایلمکده در • وهرحالده بنم
وجودمده متصرف اولان • ودست قدرتیله استدیکی
کبی بنم ظاهر و باطنمی تقلیب قیلان اودر * دیمك اولور که
بوسوزلر بوسبتون دعوای اتحادك خلافنه دلالت ایدر

وعلى كل حال بو سوزلردن نصارانك زعم وادعا ايتدكلری معنالر مراد اولمديغی وجناب (مسيح) دعوای الوهيتدن تبری ايله سائر انبيای عظام ورسل كرام حضراتی كبی خلق (توحيد باری) يه دعوت ايتديكی سابقا تحرير اولنان (دكله يااسرائيل رب. الهمز. رب واحددر* ودخی نيچون بكا ايو ديرسن. بر اللهدن غيری ايو كيمسه يوقدر) كلاملرندن ظاهر* وكذا (يوحنا) نك بشنجی بابنده. بن كندومدن برشی ايتمكه قادر دكلم. بن اشتديكم كبی حكم ايدرم. يعنی بكا وحی اولنديغی وجهله عمل ايدرم. وحكمم حقدر زيرا بن كندی مرادمی استمم. امابنی ارسال ايدن بابامك (يعنی ربمك) مرادنی استرم* واون يدنجی بابنده. وابدی حيات بودر. كه سنی يالكز حق اللهی. وسنك ارسال ايتدوكك (عيسى المسيحی) بيله لر. ديو روايت اولنان سوزلريله محضا جناب حقك قولی ورسولی اولديغنی مؤكدا ومكررا اظهار واعلان ايتمش

وعلى الخصوص (متى) نك يكرمنجی و(مرقسك) اونجی بابلرنده نقل اولنان* زبدی* اوغللرينه خطابا صاغمده ياصولمده اوتورتمق المده دكل. كه سزه ويره يم. نهايت كيمه حاضرلندی ايسه انلره ويريله. ديو سويلديكی كلامنده بو سبتون عبوديت وبشريتنی وجناب حقه اولان عجز وافتقارينی بيان ايليه رك كندوسندن ازهرجهت نفی قدرت ايلمشدر. كه بو سوزلر تماما اتحاده وامتزاجك ضد وخلافنده اوله رق بينهماده مغايرتی اثباته دليل قويدر* وكذا (مرقسك) اون اوچنجی بابنده كی (نهايت اول كونی واول ساعتی كيمسه بيلمز. نه كوكده كی ملكلر. نه اوغل. فقط يالكز بابا بيلور) ديو

(روايتی)

روایتی موجبنجه * یوم قیامتی بیلمیو بده علمی محضا جناب
واجب الوجوده احاله ایتمسی . هم عبودیت و بشریتنه .
وهمدخی عدم اتحاد وامتزاجنه دلیل کافی . ونصارانی
الزامه حجت وافیدر * فاما نصارانك بومثللو نسنه لر (مسیحك)
بشریتنه نظرا در * دیو سرد واتیان ایتدکلری
جواب فاسد . وتوجیه باطللری . نزد اهل عقولده
لایق سمع قبول اولمدیغی درکاردر * چونکه بویله بردعوانك
جناب (مسیحدن) صدوری اصلا ایشدلمامش * ین
ظاهرده انسان وباطنده اله ایم . بویله جه سزی شیطانك
اسیرلکندن قورتارمغه کلدم . پس بویله اعتقاد ایتمکز
لازم وواجبدر * دیدیکی انجیللرنده دخی نقل وروایت
اولنمامشدر * وعلی الخصوص (اقانیم ثلثه) لاقردیسی اصلا
وقطعا کندوسندن منقول اولمدیغندن . وبالعکس وجه
مشروح اوزره توحیدی مشعر برچوق سوزلر نقل
اولندیغندن ماعدا . محضا جناب حقك قولی ورسولی
اولدیغنی اعلان وبیان صددنده . اناجیل اربعه ده دها
برچوق سوزلر کندوسندن نقل وروایت اولنمشدر . که
آنلری بربر یازوب شرح وبیان ایتمکه بورسالهٔ مختصره نك
وسعتی یوقدر

واکر سؤال اولنورسه که بین النصاری بوسوزلری
کوروب معنالرینی فهم ودرك ایدن هیچ برکیمسه یوقیدر *
(جواب) نعم سابقا ولاحقا پك چوق آدملر واردر * ازجمله
ذکری سبقت ایدن (آریوس) درکه مرقوم اثناء مکالمه
ومحاکمه سنده بونلری . وبوندن ماعدا دها برچوق سوزلری .
حجت ابراز ایتدیکنی . تواریخ کنایسده برتفصیل یازمشلر *

واكرچه مخالفلريدخی کندویه لا یقیله برجواب مسکت ویره میوب عاجز وزبون قالمشلر ایسه ده • مرقوملر اصحاب حکومت واهل ریاست اولملری • وبردخی فی الاصل بت پرستلك مشرب بنده بولند قلری حسبیله ینه کندی بیلدکلرینی یاپمشلر • ونیچه لریدخی ادلهٔ مذکوره یه نظرا نصرانیتی رفض وترك ایدوب (بهدایة الله تعالی وتوفیقه) ازدل وجان حقا وصدقا مسلمان اولمشلر • وبعده رد نصاری خصوصنده کتابلر تألیف ایتمشلردر * که جمله دن بریسی (تحفة الادیب فی الرد علی اهل الصلیب) نام کتابك مؤلفیدر رحمه الله تعالی * وبردخی اکرزعم باطللری کبی جناب (مسیح) الٰه اولسیدی • آنك یوزینه باقغه وکندوسیله مکالمه ایتمکه کیمك طاقت وقدرتی اولوردی • اشته یدلرنده بولنان توراتده (سفر الخروجك) اوتوزدردنجی فصلنده حضرت (موسی) طورسیناده جناب واجب الوجود • تعالی شانه عن الامکنة والحدود • حضرتلریله مکالمه ایدوب مستغرق تجلیٔ الٰهی اولدقدنصکره بنی اسرائیله عودت بیوردقده • آثار تجلی مبارك وجه شریفلرنده نمایان اوله رق شمس تابان کبی لمعان ایتمکله کرك بالعموم بنی اسرائیل • وکرك خاصة برادر نبویلری (هارون) علیه السلام انك وجه مبارکنه باقغه وحضور عالیلرینه کلمکه مقتدر اوله میوب • مستغرق خوف ودهشت اولدقلری • وبو سببدن چهرهٔ مبارکلرین الی آخر الوفات برنقاب زیبا ایله ستر وپوشیده بیورد قلری • برتفصیل یازلمش * وعلی کل حال جناب حقی کمسه کوره مدیکی نص قاطع ایله بیان قلنمشدر * (پس) یالکز جناب حق ایله مکالمه ایتمش اولان برذات عالیقدرك یوزینه باقغه طاقت

بشریه بمدیکی * وانی اولو العزم پیغمبرلر بیله کورمکه
مقتدر اولمدیغی حالده کندی زعمکرجه اصل آکه بلله دیککز
ذاتك اوتوز اوچ سنه یریوزنده ذکور واناث بونجه
یهود وکفارنه وجهله یوزینه باقفه وانکله منازعه
ومکالمه ایتمکه مقتدر اولدیلر . دیو کندوره سؤال اولنمق
دخی لازم کلور « فسبحان من اضل عقولهم واظلم
سبیلهم » ودخی (تورات المثنی) نك اوتوزایکنجی فصلنده
حالا باقك که بن اول بن ایم . وبنمله غیری اله یوقدر * بن
اولدیررم . وبن دیرلدیرم . وبن اوریرم . وبن اوکلدرم . والمدن
قورتاران کیمسه یوقدر * دیو جمله بنی اسرائیله خطاب
اولنمش * واصلا شریك باری اولمدیغی نص وبیان بیورلمشدر
(اشته) الوهیت (مسیحی) اثبات بابنده نصارانك
اك قوی دلیللری کلمات سابقه اولدیغی کبی جمله ء دلیللرندن
بریسی دخی (یوحنا) انجیلنك اولکی بابنده کندی عندندن
اوله رق وحضرت (عیسی) دن نقل ایتمیه رك یازدیغی
سوزلردر * چونکه سابقا بر نبذه اشارت اولندیغی اوزره
مرقوم (یوحنا) اولاصفت کلام . ذات واجب الوجودك
عینی اولدیغنی . وقدیم . وازلی . ایدوکنی . ابتداء کلام وار
ایدی . وکلام الله قاتنده ایدی . والله کلام ایدی . اول
فی الابتداء الله قاتنده ایدی . دیه رك ادعا ایتمش وبعده
دونوب وکلام جسد اولدی * هم پر لطف وحقیقت ایکن
ارامزده مکان طوتدی * وبز انك جلالنی بابانك بریجك
اوغلنك جلالنی کبی کوردك . دیدیکندن وبوندن مرادی
دخی (مسیح) اولدیغندن نصاری بو سوزلرك ظاهرینه
نظرا اشته (یوحنا) دخی مسیحك الوهیتنی تصریح وبیان

ایتمشدر * دیرلر * ومرقومی * ودخی دیگر اناجیل اربعه مؤلفلرینی رسول مسیح وبلکه فی الحقیقه خطا وسقامتدن معصوم رسول الله بالله دکلرندن * کلام وگفتارلرینی ازهر جهت سند وحجت اتخاذ ایلرلر * امدی سابقا بیان اولندیغی وجهله هرنقدر مرقوملرك اختلاف وتناقضلری * وتکاذب وتصادملری * نفس الامرده خطا وسقامتلرینه دلیل وبرهان * وبوسوزلر جناب (مسیحدن) منقول اولمدقلری جهتلرایله دخی اصلا اعتباره شایان اولمیه جقلری مستغنیٔ بیان ایسه ده * بزلر { ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالتی هی احسن } قول جلیلنه امتثالا اهل کتاب ایله مجادلهٔ حسنه یولنی طوتوب دیرزه که مرقوم (یوحنا) نك بشریت وعبودیت (مسیحی) مشعر * ونبوت ورسالتنی مخبر * بالذات جناب (مسیحدن) نقل وروایت ایتدیکی سوزلرینه نظرا * کلام جسد اولدی * دیمکدن مرادی (نصارا) نك زعم وتوهملری کبی صفت قدیمهٔ ازلیه اولان وذات واجب تعالی ایله قائم بولنان * کلام نفسی * اللی ایاقلی * صاچلی * طرناقلی * انسان اولدی * دیمك دکلدر * بلکه مرقومك بوندن مرادی انجق جناب (مسیحك) سبب ایجادی کلمهٔ کن * ومادهٔ وجودی نفخهٔ (جبریل) امین اولدیغنی بیان ایتمکدر * انجق مرقوم حدذاتنده امی برآدم اولدیغندن لایقیله حسن تعبیره موفق اوله میوب بوقدرجه افادهٔ مرامنه مقتدر اوله بیلمش * وکلام جسد اولدی * یعنی جسدك ایجادینه سبب اولدی دینه جك یرده جسد اولدی دیمشدر * وفی الاصل مرقوم کندی لسانی اوزره یازدیغی کتابده بویله یازمش اولمق * وبعده ترجمه اثنارنده

(نصاری)

(نصارى) كندى زعم واوهاملرينه موافق ترجمه ايدوب يازمق احتماللريدخى واردر * زيرا بوكتابلرى تحريف وتغيير ايتمك من القديم مرقوملرك عادت مستمره لريدر (نتكم) مرقومك رساله (اولاسنك) بشنجى بابنده {٧} جون كوكده شهادت ايدنلراوجدر . باباه وكلمه . وروح القدس بونلرايسه اوجى دخى بردر {٨} ويراوزرنده دخى شهادت ايدنلراوچدر * روح . وصو . وقان . وبواوچ نسنه اول برنسنه يه متفقدر {٩} انسان شهادتنى قبول ايدرسك اللهك شهادتنى دخى بيوكدر * زيرا الاهك شهادتى بودركه انك ايله كندى اوغلنه شهادت ايلدى . ديو يازلمش اولان عباره لرفى الاصل (يوحنا) نك كندى سوزلرى اولميوب درتيوز تاريخلرى اثنالرنده اكابر نصارادن (اوغستينوس) نام راهبك كتاب مذكوركتاربنه شرح مقامنده يازديغى سوزلرى اولديغى وصكره كلنلر (اقانيم ثلثه) دعواسنى اثبات ايچون اصل كتابه درج وادخال ايلدكلرى جمله نك معلوملرى اوله رق . حتى يقين وقتلرده (اوروپاده) بوندن طولايى خيليجه قيل وقالر تحدث ايتديكى مشهور . وغزته اوراقنده بيله مسطوردر * (وكذلك (دانيال) عليه السلامه نسبت اولنان كتابك طقوزنجى فصلنده تركى . وفارسى . وعبرانى . نسخه لرنده واتمش ايكى هفته دنصكره مسيح منقطع اوله ديو مصرحا يازلمش ايكن بوعباره . بنى اسرائيلده بردخى مسيح يعنى پادشاه كلميه جكدر * ديمكى افاده ايتمكله حضرت (عيسى) نك صلب وقتلنى اثباته دليل اوله ميه جغندن . ونصارى ايسه اولا مسيح ديمكدن مراد حضرت (عيسى) در ديوب بعده كلامك جزء

ثانيسيله دخی صلب وقتلنی اثبات ایتمك ایستدكلرندن عربی نسخه لرنده زعم واوهاملرینه موافق اوله رق (و بعد الاثنين والستين اسبوعا يقتل المسيح) ديو يازمشلر. و ينقطع كلمه سنك يرينه يقتل كلمه سنی وضع ايدوب بو وجهله عانا وصراحة كتاب مذكورك عباره لرينی تبديل وتحريف ايلمشلردر * وبوندن ماعدا دها نيجه نيجه تحريفاتلری واردر كه آنلرك برر برر تعدادو بيانلرینه بورساله مختصره نك تحملی يوقدر (پس) بونلره قياساً عبارهٔ مذكوره يی دخی تحريف ايتملری استبعاد اولنه ميه جغی دركاردر

وعلی كل حال مرقومك بوسوزلردن مرادی نصارانك زعم وتوهملری كبی حضرت (عيسی) يه الوهيت عزو وافترا ايلك اولمديغی ديكر روايتلرندن ظاهردر * چونكه مرقوم بوسوزلرك عقبنده حضرت (يحيی) حضرت (عيسی) يی كوردكده (اشته الله تعالی نك قوزوسی كه عالمك كناهنی رفع ايدر. اودر. اول كيمسه كه بن آنك ايچون ديدمكه عقبمجه برآدم كليوركه. بندن اوّل اولمشدر* زيرا بندن مقدم ايدی. ديديكنی. وكذا اوچنجی بابنك آخرنده دخی بومثللو سوزلرسويليه رك محضا جناب حقك قولی ورسولی اولديغنه وبياغی انسان. وآدم. ايدوكنه شهادت ايلديكنی يازمش * والتنجی بابنده دخی بالذات حضرت (عيسی) دن نقل ايله پس اكا يعنی حضرت (عيسی) يه ديديلركه نه ايليه لم كه الله ك عملی ايله عامل اولالم حضرت (عيسی) جواب ويروب آنلره ديديكه الله ك عملی بودركه اكا ايمان كتوره سزكه آنی الله ارسال ايلدی ديديكنی وكندی حقنده مجرد

(جناب)

جناب حقك قولی ورسولی اولدیغنی اعتقاد ایتمکی خلقه
تعلیم بیوردیغنی روایت ایلمش (وکذا) سکزنجی بابنده
دخی جناب مسیح یهودیلره خطابا (اماسز حالا بن آدمی که
سزه الله تعالیدن اشتدوکم حقی عرض ایده‌رم . اولدرمك
استرسکز بونی ابراهیم ایتمدی . سز باباکزك یعنی شیطانك
عمللرینی ایدرسکز . اندن اکا دیدیلر که بز ولد زنا دکلز . بر
بابامز وار . فقط یعنی الله وحضرت (عیسی) انلره دیدیکه
الله تعالی باباکز اولیدی . بنی دخی سوردکز . زیرا بن الهدن
چیقوب کلدم . بن کندمدن کلمدم . لکن او بنی ارسال ایلدی
دیدیکنی . و بیاغی آدم . وانسان . اولدیغنی تصریح واقرار
ایتدیکنی حکایه ایلمش * و بونلره مماثل دخی برچوق سوزلر
کتابنده یازمش ایکن بتکرار دونوب حضرت (عیسی) نك
اولوهیتنی ادعا ایتمسیه جکی . و بونك خلافنه ذاهب
اولمسی فرض اولندیغی تقدیرجه حضرت (یحیی) ایله
حضرت (عیسی) یی تکذیب وتجهیل ایتمسی لازمکله جکی
درکاردر

(و بردخی) مرقوم صفت کلام . ذات واجب
الوجودك عینی اولدیغنی کتابنك اولنده ادعا و بیان ایتمشکن
صکره نه وجهله دونوب بده کلام جسد اولدی دیه بیلور *
حالبوکه صفت موصوفندن مفارقت ایتمدیکی . ومفارقت
ایتمسی فرض اولنسه بذاتها قائم اولمسی لازمکله جکی *
و بودخی ذوات کثیره نك اثباتیله شرکی نتیجه ویره جکی *
و بوندن بشقه دها برچوق محذوراتی موجب اوله جغی *
عامهٔ علما وکافهٔ حکما وفلاسفه نك بیله اجماع واتفاقلریله
ثابت اولمش * وکتب کلامیه وحکمیه ده برهانلریله قرار

بولمش بردعوادر و(اكرچه) مرقوم حد ذاتنده امی وعلوم ومعارفدن بیخبر اوله رق بالقجی برآدم اولدیغی مسلم ومشهور اولدیغندن * وعلى الخصوص كتابنی یوز یاشنده نصكره یازدیغندن. معتوه اولمسی دخی ملحوظ ایدوكندن . عقل ونقله مغایر بویله برطاقم خرافاتك كندوسندن صدوری مأمول ایسه ده. هله بوسبتون مجنون لایعقل اولدیغی مطالعه ایتدیكمز كتابلرده منقول دكلدر * تا كه اویله كندی نقل ایتدیكی كلاملرك خلافنه ذاهب اولمش. وحضرت (یحیى) ایله حضرت (عیسى)یی تكذیب وتجهیل ایتدیكندن ماعدا جمیع علما وعقلانك عكس وخلافنه بریول طوتمشدر دیه لم (نعم) اكرچه كندوسندنصكره نصارادن پك چوق اوقور یازار آدملر بومسلك ومذهبده بولنمشلر ایسه ده. بوعقائدلری دلیل وبرهانه مستند اولمدیغنی. ومجرد بوسوزلرك ظاهرینه نظرا ایمان وتصدیق ایلدكلرینی. وبولردن بحث وتفتیش حرام اولدیغنی علنا وصراحة كتابلرینه یازمشلر * والیوم طوائف نصارانك جمله سی بویولده كتمكده بولنمشلردر * ولایقیله بحث وتفتیشه موفق اولانلر دخی عاقبة الامر عقاید نصارادن رجوع ایدوب بهدایة الله تعالى مسلمان اولمشلردر * قال تعالى من { یهدالله فهو المهتد ومن یضلل فلا هادی له } وعلى كل حال هدایت دنیلان شیء ید قدرت الهیده اولدیغنی. ویالكز سوز ایله وحجت برهان ایله ایش بتمدیكنی (یوحنا) دخی التنجی بابنده مسیحدن نقل ایله كیمسه بكا كلمكه قادر دكلدر. مكر بنی كوندرن بابا آنی چكه ده. یعنی هدایت ایلیه ده بن انی صولك كونده

احيا ایلیم • دیو یازمشدر که بو سوز دخی علنا وصراحة
جناب (مسیحك) رسالت وعبودیتنی اثباته دلیل وحجت اولدیغی
ظاهردر * وبونلردن ماعدا دها برچوق سوزلر کتب
مذکوره ده موجود ایسه ده • انلرك بر بر شرح وایرادنه
بو مختصرك مساعده سی اولمدیغندن ترك اولندی *
تحقیق وتفصیل مراد ایدنلر (تخجیل) و (کتاب الاعلام)
و (هدایة الحیاری) ودها سائر ردیه لری دخی مطالعه ایلیه لر *
(قالدیکه) (قرآن) عظیم الشانده دخی { یا اهل
الکتاب لا تغلوا فی دینکم ولا تقولوا علی الله الا الحق انما
المسیح عیسی بن مریم رسول الله وکلمته القیها الی
مریم وروح منه فامنوا بالله ورسله ولا تقولوا ثلثة انتهوا
خیرا لکم انما الله اله واحد سبحانه ان یکون له ولد له
ما فی السموات وما فی الارض وکفی بالله وکیلا }
قول جلیلی ایله ثابت اولدیغی اوزره حضرت (عیسی) یه
کلمة الله • وروح الله • تسمیه بیورلمشدر * وبوبابده
خیلیجه تحقیقات عمیقه وار ایسه ده علی وجه الاجمال
سبب تسمیه سی بودرکه • جناب (مسیح) باباسز یالکز کن امر
شریفیله وجوده کلمش • وایجاد وخلقتنه محضا بو کلمهٔ طیبهٔ
الهیه سبب اولدیغندن • تسمیة المسبب باسم السبب قبیلندن
اوله رق بویله جه تسمیه بیورلمشدر * واکرچه { اذا اراد شیئا
ان یقول له کن فیکون } مفادنجه فی الحقیقه جمیع اشیا کن
امر شریفیله وجوده کلمش وبواجلدن { قل لو کان البحر
مدادا لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی }
فحوای منیفنجه جمیعا انلر دخی کلمات الهیه تسمیه
بیورلدقلری معلوم ومسلم بولنمش ایسه ده * بو عنوان محضا

ذات عالی نبویلرینی تشریف وتکریمدن • وطائفهٔ یهودك نسبت قبیحه لرینی رد ودفعدن اوتری خاصة جناب (مسیحه) علم قلنمشدر {٩} * (نتکم) (ابراهیم) علیه السلامه خلیل الله و (نوح) علیه السلامه نجی الله و (آدم) علیه السلامه صفی الله و (موسی) علیه السلامه کلیم الله دینلمشدر * وروح الله تسمیه سنك سری احیا فعلنه مظهریتلرینی • وکمالیله روحانی مشرب اولدقلرینی اعلان • ولفظهٔ جلاله یه اضافتك نکته سی دخی حضرات اسماء آلهیه دن (حضرت الالوهیته) کمال انتسابلرینی بیان ایچوندر * یوقسه نصارانك زعم باطللری کبی ذات باریدن برجزء اولدیغنی اشعار وایهام ایچون دکلدر * واکر اویله اولمیو بده انلرك زعم باطللری کبی • منه • لفظندن جزئیت معناسی مراد اولسیدی بومعنی (آدم) علیه السلام حقنده بطریق اولی ملاحظه اولنمق لازمکلور دی زیرا (قرآن) عظیم الشانده (آدم) علیه السلام حقنده مصرحا {ونفخت فیه من روحی} بیورلمش • وحتی کندوبه سجده ایتمك ایچون دخی {فقعوا له ساجدین} دیو ملکاره امر اولنمشدر * حالبوکه ینه عند المتعال (آدم) ایله (مسیحك) مخلوقیتلری سیان طوتلمش وحقلرنده {ان مثل عیسی عند الله کمثل آدم خلقه من تراب ثم قال له کن فیکون} بیورلمشدر * والله اعلم بالصواب *

(واما اقنوم ثالث) دنیلان (روح القدس)

خصوصنده مرقوملر ایله مکالمه نك طریقی بودرکه * اولا کندولره بوندن مرادلری نه اولدیغنی سؤال ایدرز * اکر ذات • وصفات باریدن بشقه قدیم • وازلی • و بنفسها قائم •

{٩} چونکه طائفهٔ یهود حضرت مسیحی زنایه نسبت ایدرلردی پس کندینی تطهیر ایچون جناب حق لطفاومرحمة کلمهٔ الهیه یه نسبت بیورمشدر • یعنی سزك ظن ایتدیکز کبی انك سبب وجودی زنا دکلدر بلکه امر الهیدن عبارت اولان کلمة الله انك ایجادینه سبب اولمشدر • دیمکدر

اوله رق برذات اولدیغنی زعم وادعا ایلر لرسه * اولوقت علنا وصراحة شرك وضلالتلرینی اقرار وبیان ایلمش اولور لر * واصلا اهل کتابدن معدود اولمازلر * (واکر) روح القدس دیمکله صفات ذاتیهٔ الهیه دن اولان (حیات) صفتنی مراد ایدرلرسه . بو صورتده ذات باری ایله قائم اولان سائر صفات ذاتیهٔ ازلیه لر کبی برصفت اوله جغندن . الوهیتده مستقل . وبنفسها قائم . برذات فرض واعتبار اولنه میه جغی درکاردر * زیرا مطلقا صفت دنیلان شیء هر حالده موصوفیله قائم اوله رق کندی ایچون بروجود مستقل اولمدیغی بالبداهه معلومدر * زیرا اکر کندوسی ایچون بروجود مستقل فرض اولنسه . واولدخی بنفسها قائم بشقه برشیدر دنیلسه . اولوقت شخص واحدك ذوات عدیده دن ترکب ایتمسی * وهمدخی یانی باشنده کندویه آخر برقاچ شریك بولنمسی لازمکلور که بونك بطلانی بدیهیدر

وکذلك صفتك بنفسها عدم قیامی حیثیتیله موصوفندن انفصالی . وآخره اتصالی محال . وممتنع . اولدیغی دخی محتاج بیان دکلدر * زیرا انفصال . واتصال . دنیلان کیفیتلر بنفسها قائم اولان ذواتك شانندن اولدیغندن ماعدا . ذات واجب تعالی ده بو مقوله تغیراتك تصوری اصلا جائز اوله ماز * چونکه بو نسنه لر علامت حدوث وامکاندر . نتکم بو اشیاءنك براهین وادله سی کتب کلامیه ده تفصیلا مبسوط ومبیندر (امدی) بو بابده حال وکیفیت هرنقدر بویله اولدیغی جمیع علما وحکما عندلرنده مبرهن ومسلم ایسه ده * نصاری بالکلیه عقل ونقله مغایر اوله رق

بر يول طوتوب صفت كلام ذات واجب تعاليدن آيرياوب
كندى مخلوقاتندن (مريم) نامنده برخاتونك بطننه دخول *
واوراده الوهيتده شريكى • وهمدخى اوز برادرى اولان
(روح القدس) واسطه سيله كندويه مسكن ومأوى اولمق
اوزره بربدن انسانى عقد وتسويه • وانكله اتحاد وامتزاج
ايتدكدنصكره سائر ابناء بشر كبى آناسندن طوغوب
و(عيسى المسيح) تسميه اولنوب عالمده يه رك • ايچه رك •
وسائر لوازمات مخلوقاته مبتلا اوله رق • اوتوز ياشنه كلدكده
پدرى • وكندى • وبرادرى • طرفندن نبوتله مبعوث اولان
(يحيى) عليه السلام نامنده برپيغمبرك يديله اردن نهرنده
(واپتز) يعنى غسل اولنديغى آنده بتكرار برادرى وشريكى
اولان (روح) مذكور پدرندن آيرياوب وكوكرجن شكلنه
كيروب بعده اوزرينه قونوب • كندويه نبوت كتورمش
وخاصة بنى اسرائيلدن كندى قوم وقبيله سنى توحيد
بارى يه ايمان ودعوته مأمور قيلنمش • اولدخى پدر و برادرينك
امرلرينه امتثالا بوخدمته مباشرت • واوچ سنه قدر كمال
جهد واقدام ايله وظيفهٔ نبوته مثابرت ايلمش ايسه ده *
يهود عنود كندويه ازهرجهت مخالفت ومقاومت له آخر
الامر كندوسنى اغليه رق • سزيله يه رق • وكندى آله وريسنه
الهى الهى نيچون بنى بو يهوديلرك النده ترك ايتدك
ديه رك صلب وقتل ايلمشلردر * ديرلر) واشته بووجهله
مذكور صفتلردن هر برلرينك ذات باريدن انفصاللرينى *
وانواع فساداتى مشتمل اولدقلرى حالده آخره اتصاللرينى
زعم وادعا ايلرلر * كه نه درجه لرده جهل وضلالت وكفر
وغوايت اولديغى ارباب فهم وذكانك معلوملريدر *

(وبوندن)

(وبوندن) ماعدا صعود (مسيح) دنصكره (پندی قوسطی) دیدکاری خمسين بيرامی ابتداسنده (روح مذكور حواريونلر اوزرينه دخی كلوب انكله طولدقلرينی (لوقا) (اعمال الرسل) دنيلان كتابك ايكنجی بابنده يازمش. وعلى الخصوص اندن اقدم يحيه حضرت (يحيى) نك پدری (زكريا) عليه السلامه ووالده سی (اليصابت) جنابلرينه دخی كلوب انكله مملو اولدقلرينی انجيلك ابتدالرنده نقل وحكايه ايلمشدر * وبونلردن بشقه سابقا ولاحقا دها پك چوق آدملره كلوب انكله مملو اولدقلری. كرك كتب عتيقه لرده وكرك اناجيل اربعه ده مواضع عديده ده تصريح اولنمش ايسه ده. سابقا يازديغمز اوزره (پاولوسك) (قورنطوسلو) لره كوندرديكی رساله اولاسنك اوچنجی بابنده شاكردانه خطابا * بيلزميسكز هيكل الله سكز. وروح الله ايچكزده ساكندر. ديديكی سوزلردن دخی ظاهر وعياندر * (اشته) بو روايتلره نظرا محذورات سابقه دن فضله اوله‌رق اصول وقواعد دينيه‌لری مقتضاسنجه اشخاص مرقومه نك دخی بعينه مسيح كبی الوهيتلرينه ذاهب اولملری لازمكلور * چونكه مسيحه نه وجهله (اقنوم كلام) حلول ايدوبده انكله متحد اولمش ايسه. بو آدملره دخی (اقنوم ثالث) ديدكاری (روح القدس) حلول ايدوب انلر ايله متحد وممتزج اولديغی. وانكله طولدقلرينی نقل وروايت ايلمشلردر * (فاما) اكر بونلرده اولان اتحادی مجازه حمل ايله تأويل ايدرلرسه بو صورتده مسيح ايله اولان اتحادی دخی اويله جه تأويل ايلملری لازمكله جكی ارباب رشد وذكايه تعريف وبيانه حاجت

بو قدر * (و بردخی) اناجیل اربعه ده جناب (مسیح) بطن (مریم عذرا) ده (روح القدس) دن حاصل اولدیغنی یازمشلردر * بو صورتده پدری (روح القدس) اوله جغندن اکا ابن الله دنیلیوب ابن روح القدس دنیلمك وبو بابده حضرت (یحیی) کندوسنك برادری اولمق لازمکله جکی دخی مستغنیٔ بیاندر * زیرا حضرت (یحیی) دخی انك کبی (روح القدس) دن حاصل اولدیغنی (لوقا) انجیلنك ابتدالرنده یازمشدر

واما عقیدهٔ (اسلامیه) اوزره روح القدس دینمکله اکثریا (جبریل) امین مراد اولنور. نتکم { واید ناه بروح القدس } ودخی { وارسلنا الیها روحنا فتمثل لها بشرا سویا } آیت کریمه لرینك تفسیرلری اثناسنده مفسرین حضراتی تحریر و بیان بیورمشلردر * وبونی (لوقا) دخی کتابنك اولکی بابنده والتنجی آیده همان اول ملك (جبرائیل) الله طرفندن (جلیل) مملکتنده واقع (ناصره) نام شهره ارسال اولندی . بر قیزه که (آل داود) دن یوسف) نام برآدمه نشانلو ایدی * واول قیزك آدی (مریم) ایدی دیو الی آخرها صراحة یازمشدر * وروح دینمکدن بعض کره دخی مطلقا روح انسانی . و بعض کره تزکیهٔ تام بولمش اولان ارواح کملین . وبعض کره دخی بر ملك مخصوص . ووحی . وکلام ربانی . وکاهیجه دخی فیوضات وتجلیات الهی قصد واراده اولنور * وبونلرك هر برلرینك شواهدی وار ایسه ده مانع اختصار اوله جغندن بوراده تحریرلرندن صرف نظر قلندی

(قالد)

قالدیکه در دنجی مؤلف (یوحنا) انك اون
در دنجی • واون بشنجی • واون التنجی • بابلرنده جناب
(مسیحدن) نقل ایله یازدیغی روح القدسدنکه اصل لسان
یونانیده اکا (پاراقلیطوس) دیمشلرو عربی انجیللرده
(فاراقلیط) وترکی ترجمه لرنده کاه (معزی) وکاه (روح الحق)
دیه رك • انواع دورلو تحریفلرایله یازمشلردر * اندن هرحالده
نصارانك زعم واد عالری کبی (اقانیم ثلثه) دن عدایلدکاری
(روح القدس) مراداولمیوب بلکه باغی نوع بشردن برپیغمبر
ذیشان اولدیغی اون در دنجی بابنده (اکر بنی سورسکز امرلریمی
کوزه دك • وبن بابایه یالوارایمده اوسزه برغیری معزی (یعنی
تسلیجی) ویره • که دائماسزکله اوله • یعنی شول روح الحق که
دنیا انی قبول ایده مز • زیرا انی کورمز وبیلمز • اما سزانی
بیلورسکز • زیرا یانکزده در • وایچکزده اولاجقدر)
دیدیکی سوزلردن ظاهردر * چونکه بوراده کی (برغیری
عباره سی بهرحال ایکی ذاتك وجودینی اقتضا ایدر *
زیرا مغایرت دنیلان معنی ایکی شیئك بربرینه نسبتیله تحقق
ایدر * اشته بوراده اول ایکی ذاتدن بریسی (مسیحك)
کندوسی اولدیغنده شبهه یوقدر * زیرا اولزمانده
خارجده اندن بشقه برتسلیجی اولمدیغی مجزوم ومحققدر *
بناء علیه تقدیر کلام • بندن غیری دیمك اولور (امدی)
بوغیری دیدیکندن مرادی اکر (روح القدس) دردیرلرسه •
بوصورتده کندی عقیده لری مقتضاسنجه (اقانیم ثلثه)
بیننده اولان اتحاد ومساواتی ابطال ایله مغایرتی اثبات
ایتمك * و (مسیح) روح القدسك غیری و (روح القدس) دخی
(مسیحك) غیری اولدیغنی اقرار ایلمك لازمکلور (واکر)

تأويله قاچوبده بو سوزی سويليان (مسيحك) جهت ناسوتيدر ٭ ومغايرت اكا نسبتله در٭ لاهوتنك٭ بونده خبر ومدخلی يوقدر ديرلرسه٭ بو صورتدخی٭ لاهوت٭ ايله ٭ناسوتك٭ اتحادلرينی ابطال ايله (مسيحی) الوهيتدن عزل اتمكی ايجاب ايدر (پس) علی كل حال نصارانك كندی مذهبلری مقتضاسنجه بوندن (روح القدس) مراد اولنه ميه جغندن ٭ كلام مذكورك معنای حقيقی سی ٭ بندن غيری سزه بر پيغمبر كونده ره ٭ ديمك اولديغی واضح وآشكاردر (وعقبنده دائما سزكله اوله٭ كلامی بقاء شريعتلرينه اشارتدر (يعنی) انك شرع شريفی اصلا منسوخ اولميوب الی الابد ثابت و پايدار اوله جقدر ديمكدر٭ و(روح الحق) اطلاقی درجهٔ عليا ده روحانی مشرب اولدقلرينی بيان ٭ ودركاه حقه كمال قرب واتصاللرينی اعلان ٭ ايچوندر ٭ و دنيا انی قبول ايده مز ٭ زيرا كورمز وبيلمز ديمكدن مقصود نور نبوتلری ٭ وكمالات باطنهٔ روحانيه لری ٭ جميع انبيای عظام حضراتنك حاللری وروش وسيرتلری اولديغی اوزره ٭ عيون كفاردن مستور و پنهان ٭ اما سز انی بيلورسكز ديمكله ٭ انی كوروب بيلمك هر حالده ديدهٔ بصيرتلری مفتوح وكشاده اولان اهل ايمانك نصيبی اولديغنی بيان ٭ و بعده زيرا يانكزده در وايچكزده اولاجقدر ٭ ديمه نك معناسی ٭ كندوسی عالم بالايه روان اولوب قدوم وبعثتنی تبشير بيوردقلری ذات عاليقدرك نور نبوت وچراغ رسالتلری اهالی ارض اره لرنده فروزان اوله جغنی تخصيص بالمقام ايچوندر ٭ فامامر قوملره خطابا كوروسكز ٭ بيلورسكز ٭ ديمسی غائبی حاضر منزلنه تنزيل ايله مراد اولاد واعقابلريدر ٭ وبوكونا

خطاب اصلا موجب شك وارتياب اوله ماز * زيرا علامات قيامتى تعداد و بيان اثنالرنده دخى مرقوسلره خطابا سمواتك قوتلرى صارصلديغنى . وآى كونش طوتلديغنى . ويلديزلر دوشديكنى . كوره جككزده بيله سز كه اول كون يقينده ديديكنى (متى) يكرمى دردنجى (ومرقس) اون اوجنجى بابلرنده نقل وحكايه ايتشلردر * حالبوكه مرقوسلر اول نسنه لردن برينى كورمدكلرى . والى الآن سموات وارض على حالها باقى قاله رق بوندنصكره وقت مرهوننده اول شيلر وقوع بوله جغى . جمله نك مجزوم ومصدقلريدر *

(اشته) على كل حال انلرك زعم وتوهم ايتدكلرى (روح القدس) اولمديغى . و بياغى نوع بشردن بر پيغمبر عاليشان ايدوكى . عباره مذكوره نك سياق وسباقندن ظاهر وآشكار اولديسه . اولدخى هرحالده بزم سيدمز * ونور جان وجنانمز * خاتم النبيين * و رسول الثقلين * مكى . ومدنى . وقرشى * محمد المصطفى الامين * صلوات الله وسلامه عليه وعلى آله واصحابه وخلفائه اجمعين . الى يوم الدين . افندمز حضرتلرى اولديغى شمس تابان كبى ظاهر وعياندر * شوندن اوترى كه جناب (مسيح) دنصكره اندن بشقه خلقى توحيد بارى يه دعوت ايده رك . ومعجزات باهرات ايله مؤيد اوله رق . وسير واخلاقى ازهر جهت انبياى متقدمين حضراتنك سير واخلاقنه تطابق ايليه رك . عالمده برذات دخى ظهور ايتامش . وديدهٔ كائنات اصلا آنك مثل ونظيرينى كورممش . وعالمده انك دين وشريعتى كمال سرعتله منتشر اولديغى كبى بر دين وشريعت دخى وضع اولنوب انتشار بولمامشدر * (اشته) كندوسى خبرويروب دعوى ايتدوكى . وقرآن عظيم الشان

شهادت ايلديكى اوزره . كندوسندنصكره بشقه بر پيغمبر كلامش . وخاتم النبيين اولديغى . وجميع اقوال واخبارنده . وعلى الخصوص بو سوزنده صادق اولديغى . هر وجهله بلاشك ولاشبهه تحقق ايلمشدر * (پس) بوحال وكيفيتلر دخى هركسك كوزلرى اوكنده اوله رق معجزات عظمى و براهين كبرى اولديغى . اهل انصاف قتنده معلوم ومسلمدر * انجق بو نوع معجزات آفاقيه لر يالكز ظاهر بين اولنلره كوره در * (فاما) فى الحقيقه براهين بقاء شريعتلرى اولان . ومظهر سر نبوتلرى بولنان . خلفاسى يدندن بركل قوقلاينلر . وبوى كلمهٔ توحيدى عالم جاندن طويانلر . ومستغرق درياى محبتى اولانلر . معجزات انفسيه ايله قانع اوله رق . بونلرك جمله سندن مستغنى . وسرمايهٔ عشق وعرفان ايله صورت كدايانده باى وغنى درلر * قال تعالى {اومن كان ميتا فاحييناه وجعلنا له نورا يمشى به فى الناس كمن مثله فى الظلمات ليس بخارج منها} الاية و قال تعالى {لهم البشرى فى الحيوة الدنيا وفى الاخرة لاتبديل لكلمات الله ذلك هو الفوز العظيم} وفى الحقيقه بقاى شريعتدن وعدم منسوخيتدن مراد بومعنالردر * (چونكه) شرع منسوخ ايله بركيمسه نقدر عامل اولسه سر توحيده اصلا واصل اوله ماز * وسراى عرفانه دخول ايله قطعا بريول بوله ماز * جميع اعمالى جسد بى روان كبى اوله رق حالى يمان واماى شيطان اولور

(وبعده) بن سزه بونسنه لرى سويلدم يانكزده ايكن * امامذكور (معزى) يعنى اول (روح القدس) كه بابام انى بنم اسمم ايله كوندره جكدر * يعنى بن نصل رسول الله

تسمیه اولنوز ایسم اولدخی بوعنوان جلیل ایله تسمیه
بیوریله جق * وکندویه نبی الله * ورسول الله . دنیله جکدر *
اوسزه هرشی اوکرده . وسویلدیکم نسنه لری خاطرکزه
کتوره . دیمشدرکه معناسی ظاهردر *
(وبعده) بن ارتق سزکله چوق سویلشمم *
زیرا بودنیانك سلطانی کلیور . اما بنده انك هیچ علاقه سی
یوقدر * چونکه جناب (مسیح) بنی اسرائیلدندر *
وسلطان الکائنات افندمز حضرتلری عربی
وقرشیدر * بینهماده علاقۀ صوریه اولمدیغی درکار
اولدیغندن ماعدا . کتاب مستقل . وشریعت مستقله . صاحبی
اولدقلری جهتله دخی جناب (مسیحه) برتعلق
واحتیاجلری اولمدیغی واضح واشکاردر *
(وبعده) باب (١٥) لکن بن سزه بابادن
کوندره جکم (معزی) که (روح الحقدر) وبابادن صادراولمشدر
* یعنی کوندرلمشدر * کلدوکی زمان بنم ایچون شهادت
ایلیه دیمشدر * که خاتم المرسلین افندمز حضرتلری
جناب (مسیحك) کرك نبوت ورسالتلرینه . وکرك یهود
ونصارانك حق عالیلرنده تفوه ایتدکلری افك وافترالردن
بریء الذمة . اولدقلرینه شهادت بیوردیغی . وازهرجهت
شان عالیلرینی ترفیع ایلدیکی مستغنیء بیاندر *
(وبعدذا) باب (١٦) بنم کتدوکم * یعنی
سمایه رفع بیورلدیغم * سزه نافعدر * زیرا اکربن کتمزسم
(معزی) سزه کلمیه * چونکه شریعت مستقله . واحکام
مختلفه صاحبلری اوله رق ایکی رسول برزمانده جمع
اولمدقلری * وایکی ارسلان برپوستده صغمدقلری * معلوم

ومشهوردر) واکر کیدرسم بن انی سزه کوندره یم *
یعنی جناب حقه رجا ونیاز ایده یم * ودرکاه عزتدن
سرعت ارسالنی سؤال ایده یم (بودخی) شایان
دقتدرکه بو سوزلرك جمله سنده . کتدیکم . وکیدرسم .
دیمشدر . که آمنا وسالمًا سمایه رفع بیورلمرینه دلیلدر *
یوقسه نصارانك ظن وتوهملرینی افاده ایده جك صلب
وقتل لاقردیلرینی اصلا سویله مشدر * (اولدخی
کلدوکی زمان) دأب مرسلین اوزره (دنیایی کناه وبر
وحکم ایچون الزام ایلیه) یعنی کفاری قولا وفعلا خبط
والزام وقهر وتدمیر قیله) کناه ایچون زیرا بکا ایمان
کتورمزلر بر ایچون زیرا بن) انلرك شر وفتنه لرندن
نجات بولدیغم ومحفوظ اولدیغم حالده آمنا وسالمًا) بابامه
کیدرمده (یعنی ربمك امر وفرمان بیوردیغی محله که سمادر
رفع بیوریلورمده) سز بنی آرتق کورمیه سز وحکم
ایچون زیرا بودنیانك سلطانی آرتق مدان اولمشدر)
یعنی خلاق عالمه شریك اثبات اولنمش وحقنده کفر
سویلنمشدر * ویاخود کندی حق عالیلرنده وقوع بولان
طائفۀ یهودك ظلم واهانتلرینی مراد ایتمشدر * ویاخود
سید الانبیانك کفاردن چکدیکی اذا وجفالری قصد
ایتمشدر * ویاخود نفس الامرده بوسوزلر لایقیله نقل
وترجمه اولنمدیغندن بویله جه مبهم یازلمشدر) بعده سزه
دخی سویلیه جکم چوقدر * اما سز حالا انلری تحمل
ایتمکه قادر دکلسکز نهایت اول (روح الحق) کلدوکی زمان
اوسزی هر حقه ارشاد ایلیه . زیرا او کندودن سویلیه جکدر .
اما هرنه ایشتدیسه انی سویلیه) یعنی کندویه هرنه وحی

اولندیسه انی تبلیغ بیوره . بو سوزلك مآل ومفهومی بعینه {و ما ینطق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی} آیت جلیله سنك مآل ومفهومی کبیدر » وسزه کله جك نسنه لردن خبر ویره » که مراد علامات قیامت واحوال دوزخ وجنت وامثالی نسنه لردر که فی الحقیقه بونلرك احوال وشانی (قرآن) عظیم الشانده شرح وبیان بیولدیغی کبی هیچ بر کتابده دخی بیان اولنمامشدر * «اوبنی تعزیز ایلیه» یعنی آنفا تحریر اولندیغی اوزره حقمده شهادت بیوروب ازهرجهت مستحق اولدیغم شان وپایه‌می وعلی الخصوص صلب وقتل اولنیوب بلکه معززا ومکرما سمایه رفع بیورلدیغمی خلقه بیان واعلان بیوره » زیرا بنمکیدن اله جق وسزه بیلدیره جکدر * «یعنی بن نصل وحی وکلام ربانی‌یی (جبریل امیندن) آلوب سزه بیلدیررسم اولدخی بویله جه آندن اخذ وتلقی ایدوب خلقه تبلیغ وبیان بیوره جقدر» بابامك هرنه‌سی وار ایسه بندر آنك ایچون بنمکیدن آله جق وسزه بیلدیره جکدر دیدم » دیو یازمشلردر

(معلوم) اوله که بو عباره لری کندی عقیده لرینه اویدرمق ایچون حین ترجمه ده تحریف وتغییر ایلمش اولدقلری عربی انجیللرندن ظاهردر * چونکه بیك سکز یوز قرق سکز سنهٔ میلادیه سنده (لونده ده) طبع ایلدکلری نسخه لرده بشقه دورلو یازلمشدر . که بعینها بورایه نقل ایله ترجمه قلندی (وهو یمجدنی) دخی اوبنی تعظیم وتمجید ایلر (لانه یأخذ مما لی) زیرا او بنمکیدن الور یعنی (جبریل امیندن) اخذ ایلر (ویخبرکم جمیع ما للاب) وبابا ایچون ثابت اولان

شيلرك جمله سنى سزه اخبار ايدر * يعنى جناب واجب الوجودك اوصاف وكمالات عليه سنى كماهو حقها بيان ايلر (فهولى) زيرا اوجبريل بندر * يعنى ميانه مزده صحبت كامله . ومعارفه جزيله . اولمق حسبيله بر بر يمزه اختصاص تامه سزاوار در * چونكه جمله نك معلومى اولديغى اوزره جناب (مسيح) محضا آنك نفخهٔ نفيسه سيله وجوده كلمش * وزير جناح نظارتنده نشو ونما بولمغله هرحالده پدرى مثابه سنده بولنمش * وبو جهتلردن بينمازنده اختصاص كامله حاصل اولمشدر (فمن اجل هذا) پس محضا بوخصوصدن طولايى (قلت انه يأخذ مما لى ويخبركم) ديدمكه تحقيقا او بنمكيدن آلور وسزه خبر ويرر يعنى آنجق بومعنالردن اوترى بنمكى ديه رك . آنى نفسمه مضاف قلدم ديمك اولور * اشته عربى نسخه لرنده هر نقدر بويله يازلمش ايسه ده تركى يه ترجمه اثناسنده مجرد كندى مذهبلرينه اويغون كتورمك ايچون (يخبر) فعلنك مفعول ثانيسى اولان (جميع) كلمه سنى مبتداء ومابعدنده كى (فهولى) جمله سنى خبر تقدير ايدوب (هو) ضميرينى دخى مبتدايه ارجاع ايتمشلر * وبوندن بشقه (ماللاب) عباره سنده بر ياى متكلم دخى ضم وعلاوه ايده رك (مالابى) معناسنى ويرمشلر * وعلى كل حال عبارهٔ مذكوره نك معناسنى بوزمشلردر * ومع هذا ولو ادعا وترجمه ايتدكلرى كبى اولديغى تسليم اولنسه دخى ينه عبارهٔ مذكوره قابل توجيه اوله رق آنلرك مرادلرينى افاده ايتمز * زيرا تقدير كلام ((بابامك هرنه سى وارايسه بنمدر)) يعنى بن آنك رسولى وخليفه سى اولديغم حيثيتله بنم تصرفم آنلرده جاريدر * زيرا اوبكا اعالى واسافلده تصرفه اذن

ورخصت وحكم وقدرت ويرمشدر * وبنه فى الحقيقه
اصالة جمله سى آنك اولديغى (يوحنا) نك اونيدنجى بابنده
(آنلرسنك ايدى وآنلرى سن بكا ويردك) ديديكى كلاملرندن
وسابقاً تحرير اولنديغى اوزره (زبدى) اوغللرينه خطاباً
(صاغمده ياصولمده اوتورتمق المده دكل كه سزه ويره يم
نهايت بابادن كيمه حاضرلانديسه آكا ويريله) ديو سويلديكى
سوزلرندن ظاهردر (آنك ايچون) يعنى بن آنك خليفه سى
ونائبى اولديغم ايچون (بنمكيدن آله جق وسزه بيلديره جكدر
ديدم) ديمك اولور كه هرحالده بنه آنلرك مرادلرينى افاده
ايتميوب بوندن مراديناغى نوع بشردن برذات اولديغى
كندى اصول وقواعدلرى مقتضاسنجه بو سوزلردندخى
ظاهردر * زيرا اكر آنلرك زعم وتوهملرى كبى ثالث ثلثه
عد ايلدكلرى (روح القدس) مراد اولسيدى (بنمكيدن
آله جق وسزه بيلديره جكدر) كلامنك اصلا برمعناسى
اولمازدى . شوندن اوتريكه غيريدن اخذ وتعلمه محتاج اولان
ذات بهرحال مخلوق ومصنوع اولمق لازمكله جكندن
كندوسنده الوهيته اصلا اهليت واستحقاق قالماز . كركسه
زعم وتوهملرى كبى شركاسندن آلسون . وكركسه آنلرك
غيريسندن آلسون . حالبوكه شركاسندن آله جغنه دخى
قرينه يوقدر * زيرا بندن وياخود بابادن آله جقدر ديمامش .
بلكه بنمكيدن آله جقدر ديمشدر . كه هرحالده آنلرك غيرى
اولمق اقتضا ايدر . ولكن بالفرض والتقدير شركاسندن
الديغى صورتده . ياكندى نفسنده بولنميان شئ آله جق .
وياخود كندوسنده دخى آنلركبى موجود اولان شئ
آله جقدر

(امدی) اکر کندوسنده بولنمیان شیٔ آلورسه آنلردن رتبه‌سی دون • ومحتاج وزبون • اولدیغی تحقق ایلیه‌جکندن بوصورتده اصلا آنلره شریك ومساوی اوله میوب • مرتبهٔ الوهیتدن سقوطی لازمکلور • واکر کندوسنده موجود اولانی بتکرار آنلردن اخذ وتعلم ایده‌جکدر دنیلورسه • بودخی حاصلی تحصیل دینك اوله‌جغندن کندوسنك عبث ایله اشتغالندن ماعدا برمعنایی مفید اولماز • بوایسه مغایر علم حکمت • ومخالف شان الوهیت اولدیغی • وعلی کل حال کلمات مذکوره لرك معنالری آنلرك زعم واوهاملرینك خلافنه ایدوکی ازهرجهت ظاهر وآشکار اولمشدر *

(فاما) قرآن عظیم الشانده { ومبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه احمد} آیت کریمه‌سنده (احمد) اسم شریفی تعیین وتخصیص بیورلمش • بوراده ایسه کاه (تسلیجی) وکاه (روح الحق) لفظلری ایله ترجمه وتحریر قلندیغندن بینهماده مطابقت تامه بولنمامشدر • دینلورسه (جواب) هرنقدر لسان یونانی‌یه ترجمه اثنالرنده تسلیجی معناسنه اولان (پارقلیط) لفظی ایله یازلمش ایسه‌ده جناب مسیحك لسانی یونانی اولمدیغی جمله‌نك معلوم ومسلملریدر * بنابرین احتمالدرکه بومقامده اصل تلفظ بیوردقلری اسم (احمد) معناسنه اوله • ویاخود الفاظ مشترکه‌دن اوله‌رق هم (احمد) وهمدخی (تسلیجی) معنالرینه کله‌ده نصاری کندی مذهبلرینه اویغون کلان معنایی اخذ ایله ترجمه ایتمش • ویاخود اولزمان ترجمه ایدن آدملر قلت دقت وعدم درایت ومعرفتلرندن سهو وغفلت ایله

(تحریفا)

تحريف وتغيير ايلمش اوله‌لر * چونكه بومقوله تحريفات
هر زمان كند ولردن صدور ايتديكى . ودفعاتله وقوع
بولديغى . بو رساله‌ده مواضع عديده‌ده اثبات وتعيين قلنمش
وعلى الخصوص سابقا (اشعيا) عليه السلامه نسبت اولنان
صحيفه‌نك طقوزنجى بابنده يازيلان اسملرك تعداد وترجمه‌لرى
اثناسنده كيفيت تحريفلرى وضوح تام اوزره يازلمشدر *
حالبوكه قومپانيه‌لر ايله صنعت طبع ايجاد اولنه‌ليدنبرو
كتب مذكوره‌نك بربرلرينه مطابق اولملرينه وميانه‌لرنده
اختلاف بولنماسنه پك چوق اهتمام ودقت دخى اولنمقده‌در *
اوائلده ايسه بويله دقت اولمديغى ونصارانك اكثريسى
جاهل وغافل بولندقلرى جمله‌نك معلوميدر * (پس)
قياسا على ذلك بوراده دخى اويله اولمسى ظن غالب ايله
مظنون ايسه ده آيت كريمه‌ده ذكر بيوريلان بشارتدن
مراد بعينها بو سوزلر اولديغى تعيين وتخصيص
بيورلمديغى حيثيتله حضرت (عيسى) نك دفعهٔ اخراده
تبشير بيوردقلرى بشقه بر كلام نبويلرى اولمق
احتماليدخى واردر * چونكه تكلم بيوردقلرى كلاملرك
جمله‌سى بو كتابلرده مضبوط ومقيد اولمديغى
مؤلفين مرقومينك ناصيهٔ تأليفاتلرندن ظاهر ونمايان
اولديغندن فضله خلافنى ادعايه نصارا ده دخى قطعا
لياقت بولنمديغى (يوحنا) نك كتابى ختامنده « پس چوق
نسنه‌لردخى واركه حضرت (عيسى) انلرى ايلدى
اكر بر بر يازلمش اولسه‌لر تخمينم بوكه يازيلاجق كتابلر
دنيايه صغماز آمين » ديو يازديغى كلام بياننده آشكاردر
(و بونكله برابر اشبو تقدير ايتديكمز بشارت اخرى قرن

ثالث اثنالرنده ترك وابطال ايلدكلرى (اناجيل) متروكلرده يازلمش وروايت قلنمش اولمق دخى مأمولدر * ولكن جه فائده كه كتب مذكوره نك اكثريسى ضايع اولمش واصل (انجيل) شريف كبى شمديكى حالده انلردن دخى براثر قالمامشدر

خاتمه

معلوم اولى العلم ومجزوم ذوى العرفان اولديغى اوزره دين دنيلان شئ محضا جناب رب العالمينك رضاء شريفنى تحصيل * ووظايف عبوديتى ادا واكمال ايچون انبياى كرام ورسل عظام حضراتنه وحى اولنان تعليمات الهيه واحكام شرعيهٔ ربانيه دن عبارتدر * يوقسه عقل وفكردن مستنبط اولان برطاقم اوهام وخيالات اولمديغى {قل ما كنت بدعا من الرسل وما ادرى ما يفعل بى ولا بكم ان اتبع الا ما يوحى الى} ودخى {وما ينطق عن الهوى ان هو الا وحى يوحى} آيت كريمه لرندن ظاهردر * پس دينك واحكام شرعيه نك اصل وضعنده وجه محرر اوزره عقل وفكرك مدخلى اولمديغى جهتله بوبابده هرنقدر بونلر استعمال اولنوب ارتكاب كلفت قلنسه برشئى مفيد ومنتج اولهميه جقلرى ودينك كنه وحقيقتى واسرار ودقايقى على وجه اليقين لايقيله وتماميله بيله ميوب فتح مشكل ايده ميه جكلرى دركاردر (چونكه هرنسنه يالكز يارديغى آلت وواسطه سيله ياپيلور بوزيلور (وهر كليد كليدانديكى انختار ايله قپانور آچيلور (واكر دنيلورسه كه جناب حق عقل وفكرى عبث مى يراتمش وبونلرى انسانه نيچون ويرمشدر (جواب جناب خالق لم يزل حضرتلرى عقل وفكرى انسانه محضا قابل خطاب اولمق واوامر ونواهئ الهيه سنى فهم

واذعان ایله وظایف عبودیتی ادا واکمال ایدوب بی عقل وشعور اولان سائر بهایم وحیواناتدن ازهرجهت کسب امتیاز ایتمك ایچون احسان بیورمشدر * بوقسه کندوسیله مخاطب اولدیغی اوامر ونواهیٔ الهیه واسرار دینیه نك کنه وحقیقتنی وعلل واسبابنی اکلامق وبوبابده کندی بیلدیکی واستدیکی کبی چون وچرا ایتمك ایچون ویرمدیکنی {لایسئل عمایفعل وهم یسئلون} آیت جلیله سیله خبرویرمشدر * وبومقوله غوامض اسرار الهیه یی ادراکه انده اقتدار اولمدیغنی {وما اوتیتم من العلم الا قلیلا} {وخلق الانسان ضعیفا} قول کریملری ناطق ومبیندر (خلاصهٔ کلام) حقایق امور الهیه واسرار ونوامیس شرایع دینیه مجرد وسایط عقل وفکر ایله وانلردن مستنبط اولان علوم فلسفیه وقضایای منطقیه وقیاسات هندسیه وحسابیه ایله بیلنور شیلر اولمیوب * بیلنسه ینه انجق الهامات وتعریفات ربانیه وتجلیات وکشوفات سبحانیه ایله بیلنور * وبونلره نائل ومظهر اولمق دخی محضا دائرهٔ ولایت خاصهٔ محمدیه یه دخول . وبالفعل مقامات اولیاء الهیه وصول . ایله حصول بوله جغی {الا ان اولیاء الله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون . الذین آمنوا وکانوا یتقون . لهم البشری فی الحیواة الدنیا وفی الاخرة . لاتبدیل لکلمات الله . ذلك هو الفوز العظیم} آیت جلیله سنده وعد وتبشیر بیوریلان {لهم البشری فی الحیواة الدنیا} نظم کریمندن مستباندر . وخواص اولیاء الله حضراتی حیات دنیالرنده دخی حائز مراتب عرفان وایقان ونائل تجلیات وکشوفات بی پایان . اولدقلری بی ریب وکماندر * واشبو عطایای جلیلهٔ سبحانیه یه نیل ووصول دخی محضا

ارادهٔ الهیه ومشیت ربانیه یه منوط ومربوط اولدیغندن وارتق بونده کیمسه نك مدخلی اولمدیغندن رضای حقی تحصیله سعی وغیرتدن بشقه هیچ بریول یوقدر * وجناب حقك رضای عالیسنی تحصیل دخی مجرد عقل وفکر ایله ممکن ومیسر اولمیوب بونلرك جمله سی بو بابده لال وحیران • وجاهل وسرکردان • قالدقلرندن (اشته جناب واجب الوجود لطفا ومرحمة انبیای کرام • ورسل عظام • حضراتنی بعث وارسال وانلره کتابلر وحی وانزال ایلیوب رضای شریفنی تحصیل ایتمنك یوللرینی قوللرینه کوسترمش وینه کندوسنی تعریف وبیان بیورمشدر * بعده اکا تمسك ایله رضای حقی تحصیل ایتمش واول مراتب جلیله یه واصل اولمش اولان اولیای کملین وعلماء دین حضراتی آنی یعنی رضاء اللهی تحصیلك طریقنی کتابلرنده برتفصیل شرح وبیان بیورمشلردرکه انلرك مجموعی علی الاجمال برقاچ نسنه دن عبارتدر *

(برنجیسی) اولا مذهب اهل سنت والجماعة اوزره تصحیح عقیده ایتدکدنصکره محضا جناب واجب الوجودك رضاء شریفنی تحصیل نیت خالصه سیله وانجق وظیفهٔ عبودیتی ایفا واجرا قصدیله (الهی انت مقصودی ورضاك مطلوبی) دیه رك وآره یره کرك دنیوی وکرك اخروی بشقه هیچ برغرض ومراد قاتمیه رق کوجی وطاقتی یتدیکی قدر جمیع اقوال وافعالنی شرعشریفه وسنن سنیهٔ (احمدیه) یه تطبیق ایله اوامر الهیه یه امتثال ونواهیدن اجتنابه سعی وغیرت وتقوایه ملازمتله قولا وفعلا وعملا واعتقادا شرعشریفك خلاف وخارجنده بولنمیوب

(ازهرجهت)

ازهرجهت انی کندی نفسی وعقل وفکری ورأی وتدبیری
اوزرینه تقدیم وتحکیم ایتمکدر * چونکه شریعت دنیلان
شیٔ قرآن عظیم الشانده منزل ومذکور وکتب احادیث
صحیحه ده مروی ومسطور اولان وبونلردن مستنبط
اوله‌رق کتب فقهیه ده مقید ومبین بولنان اوامر ونواهیٔ
الهیه وسنن سنیهٔ احمدیه ومسائل دینیه دیمکدرکه فی الحقیقه
بونلرك اوامره متعلق اولنلری امراض روحانیه‌نك علاج
ودوالری وعقاقیر واجزالری مقامنده اولوب دیگر
منهیاته دائر اولنلری دخی سبب تزاید وتهیج مرض اولان
اطعمهٔ مضره واغذیه وخیمه لر مثابه سنده در * وطریقت
دنیلان شیٔ اشبو اوامر ونواهیٔ ربانیه واحکام دینیه‌یی
بالفعل اجرا ومقتضاسیله عمل ایتمك وبخلوص البال انلری
درعهده والتزام ایدوب کماینبغی حقلرینی ایفا ایلمك
آدیدرکه بعینه خسته کندی مبتلا اولدیغی مرضنه
مداواته مباشرت واستعمال ادویهٔ نافعه ایله چاره جوی
صحت وموجب تزاید مرض اولان اطعمهٔ مضره دن
احتما ومجانبت ایلمسی کبیدر * ومعرفت دخی اشبو اعمال
شریفه ومجاهدهٔ شرعیه‌نك تأثیرات وثمراتنی فی الجمله
نفسنده ذوقاً معاینه وانوار ولطایفنی قلب وروحنده
اجمالا مشاهده دن کنایه‌درکه مریضك حال نقاهتی
مثابه سنده در یعنی بعد استعمال الادویه وجودنده
علامات صحت نمایان وامید خلاص وامارات شفاء نمودار
وعیان اولمق کبیدر * وحقیقت دخی اعمال مذکوره‌نك
کماینبغی تأثیراتنی ذوقا وعیانا مشاهده دن ماعدا کنه
وحقیقتنه واسرار ودقایقنه وحکم وضع وتشریعنه

باذنه تعالی علم واطلاع کسب ایتمك وحق الیقین مرتبه سنه وصـول ایله بطریق الوراثة علوم نبویه‌دن حصه‌دار ورضـاء حق تحصـیل ایله عند الله اولیاء کملین ومقربین وصدیقیندن اولمقدر که بطبعه خسته تك تماما مرضندن خلاص ونجات بولوب کسب صحت وکمالیله نائل عافیت اولمسی مثللو درقال تعـالی { وننزل من القرآن ماهو شفـاء ورحمة للمؤمـنین ولا یزید الظـالمین الا خسارا } اشـته بو اول شجرهٔ شریعت الهیه ود وحهٔ طریقت محمدیه درکه بی حد واحصا انواع واعطا ایتدیکی ثمرات لذیذه وفواکه مرغوبه لردن الك اعلا واحلاری بونلردر * وشـبهه یوقدر که جنـاب واجب الوجود حضرتلری برقولنی حضرت الوهیتنه تقریب مراد بیوردقده اولا اشـبو دین مبین وطریق مستقیمه هدایت وشرع شریف محمدی ایله عمله موفقیت احسـان بیورر واول کیمسه‌یی که شیطان کبی مظهر قهر وجلال ومصدر غی وضلال قیلمش وحضرت الوهیتدن طرد وتبعیدنی اراده ایلمشدر * ناچار انك کوزلرینه اشـبو جادهٔ مستقیم معوج وناهموار وفسحت ووسـعتی غایتله تنك وطـار کورینور * قال الله تعالی { فمن یرد الله ان یهدیه یشرح صدره للاسلام ومن یرد ان یضله یجعل صدره ضیقا حرجا کانما یصعد فی السماء } صدق الله العظیم . (ایکنجیسی) دخی { یا ایها الذین آمنوا اذکروا الله ذکرا کثیرا آیت جلیله سیله فرضیتی ثابت ومقرر اولدیغی اوزره چوق چوق جناب حقك ذکر شریفنه مداومت ایلمکدر * واکرچه ذکرالله وبوندن صکره تحریر اولنه جق شـیلر آنفا ذکر اولنان شریعته

(تمسك)

تمسك مسئله سنده جمله سی داخل ومندرج ایسه لرده خاصة
بونلر امراض روحانیه نك الڭ قوتلو دوالری ورضاء حق
تحصیل بابنده پك معتنی مسائل و وسائل اولدقلرندن
اولیاء الله حضراتی كتابلرنده تخصیص بالذكر بیورمشلر
وبوخصوصلره دائر پك چوق تنبیه و وصیتلر ایلمشلردر ٭
حتی پیشوای ارباب طریقت ورهنمای جادهٔ شریعت
وحقیقت اولان (امام قشیری) قدس سره حضرتلری رسالهٔ
مشهوره سنده (الذكر ركن قوی فی طریق الحق سبحانه
وتعالی بل هو العمدة فی هذا الطریق ولا یصل احد الی الله
الا بدوام الذكر) بیورمشلردر ٭ وبونلردن ماعدا
ذكراللهڭ فضائلی بابنده دها پك چوق آیات واحادیث
نبویه وارد اولمشدر كه ٭ انلره اطلاع كسب ایتمك استیان
فضائل ذكر حقنده جمع وتحریر ایتدیكمز رسالهٔ
مطبوعه مزی مطالعه بیوررسونلر ٭ وافضل الذكر
لا اله الا الله كلمهٔ طیبه سی اولدیغی وتلاوت (قرآن) عظیم
الشان دخی اعظم ذكردن اید وكی آیات واحادیث
شریفه لر ایله ثابتدر ٭ (اوچنجیسی) دخی {واذكر اسم
ربك وتبتل الیه تبتیلا} آیت جلیله سیله تصریح بیورلدیغی
اوزره كثرت اختلاط ومعاشرتدن اجتناب وذكر وعبادت
مولایه عكوف وملازمتله خلوت گزین اوله رق برطاقم
مالایعنی سوزلر ایله اضاعهٔ وقت وانفاس ایتمك وعبث
یره خلقك دیدی قودیسنه قارشمیوب اختیار سكون وعزلت
ایلمكدر ٭ قال الله تعالی {ولا تقف ما لیس لك به علم
ان السمع والبصر والفؤاد كل اولئك كان عنه مسئولا
ولا تمش فی الارض مرحا انك لن تخرق الارض ولن تبلغ

الجبال طولا كل ذلك كان سيئه عند ربك مكروها} وسيد الكائنات افندمز حضرتلری اوائل حاللرنده غارحراده خلوت وعزلت ایتدكلری ومدینهٔ منوره یه تشریفلرندن صكره دخی هر سنهٔ رمضانك عشر اخیرنده اعتكافه ملازمت ایده رك امت واصحابنی دخی بوكا ترغیب وتشویق بیوردقلری وحضرت (موسی) دخی جبل طورده قرق كون متمادیا بلا اكل وشرب خلوت چقاروب نائل تجلیات بی انتها اولدیغی وسائر انبیا ورسل عظامك دخی مسلك ومشربلری بو وادیلرده كذران ایتدیكی كتب تفاسیر واحادیثده مسطوردر ومبیندر * دردنجیسی دخی نفس اماره یی سمرده جك وحجاب ظلمانی اولان طبیعت كثیفه یه امداد ایده جك اكل وشربی تقلیل ایله صوم وجوعه دوام ایتك وبو وسیله ایله نفسك صفات ذمیمه سنی كسر وازاله ورضاء حقی تحصیله آنی ازعاج واماله ایلمكدر * كه بو دخی دأب وسیرت انبیا واولیا اولدیغی وعلی الخصوص ﴿خواجهٔ كائنات﴾ افندمز حضرتلرینك واصحاب كرامك روش وحاللری بواسلوب اوزره كذران ایتدیكی وحدیث شریفنده (ماملاء ابن آدم وعاء شرا من بطن بحسب ابن آدم لقیمات یقمن صلبه فان كان لامحالة فثلث لطعامه وثلث لشرابه وثلث لنفسه) بیوروب كثرت اكل وشربدن تحذیر وتقلیل غذایه ترغیب ایلدیكی وبو بابده تأكیدی مفید دها برچوق اخبار صحیحه وارد اولدیغی كتب احادیثده محرردر (بشنجیسی دخی كیجه لری صلاة تهجده قیام وذكر الله وتلاوته اهتمام وسحرلرده استغفاره دوام ایله تقلیل منامدركه بو صفتلر ایله متصف

اولان مؤمنلری مدح وثنا حقنده { والذين يبيتون لربهم سجدا وقياما ودخی ان المتقين فی جنات وعيون آخذين ما آتاهم ربهم انهم كانوا قبل ذلك محسنين كانوا قليلا من الليل ما يهجعون وبالاسحار هم يستغفرون وفی اموالهم حق للسائل والمحروم } آيات جليله لری نازل اولمشدر * (التجيسی دخی { ان الله وملائكته يصلون علی النبی يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليما } فرمان الهيسی مقتضاسنجه خاتم الرسل والانبياء ورهبر اوليا واصفياء شفيع الامم فی الدنيا والعقبی حبيب خدا * محمد مصطفی * صلی الله عليه وسلم حضرتلرينه چوق چوق صلاة وسلام كتوره رك هروقت نور نبوت وروحانيت عليه لرينه باكمال محبت ربط قلب وتوجه ايله استمداد واستفاضه ايتمك وذات نبويه لرينی جناب حقه تقربه محضا وسيلهٔ حسنه وشفيع ورهبر اتخاذ ايلمكدر . قال تعالی { قل ان كنتم تحبون الله فاتبعونی يحببكم الله ويغفرلكم ذنوبكم } وقال عليه الصلاة والسلام { لا يؤمن احدكم حتی اكون احب اليه من نفسه وماله وولده ووالده والناس اجمعين } وبو بابده هرنقدر اطراء ومبالغه اولنسه لايق وسزاوار واجب وبجا ايسه ده همان امام بوصيرينك (بيت) دع ما ادعته النصاری فی نبيهم * واحكم بما شئت مدحا فيه واحتكم) بيت غراسيله اكتفا وقناعت ايدوب وحقوق مصطفی وآل واصحابنك تفصيلنه اطلاع ی شفاء شريفك قسم ثانيسنك باب ثانيسنه احاله ايلرز (يدنجيسی) دخی { واعبد ربك حتی يأتيك اليقين } قول جليلی مفهوم منيفنجه عبوديت وطاعته برمدت معينه تعيين وتخصيص

ایتمیوب الی آخر العمر جناب حقه قوللق و عبادت ایتمکه عزم وجزم ایتمك و منشط ومکره وقبض وبسط وفقر وغنا وصحت ومرض هرنه حال ظهور ایدرسه صبر وتحمل ایله وظایف عبودیته اصلا وهن وخلل کتورمیوب مرکز استقامتده ثابت و برقرار اولمق وبجمله ایتامکدر» کورمزمیسنکه علوم وصنایع دنیویه قوای بشریه ایله حاصل اولورکن بونجه سنه لر مدارس ومکاتبده ملازمتله و بر مدت خلوت وعزلت اختیار ایتمکله تحصیل اولنور. قنده قالدی بر علم جلیل الهی که محضا مشیت ربانیه وارادهٔ ازلیهٔ سبحانیه یه منوط ومربوط اوله (واکر) بورادهاعتراض اولنورسه که (اکر) بویله هرکس خلوت کزین وتارك دنیا وزاهد اولهجق اولورسه اولوقت دنیا خراب اولمق لازمکلمزمی (جواب) خیر خیر اولوقت دنیا خراب اولماز بلکه سبب خرابیهٔ دنیا اولان کبر وحسدلر وحرص وطمعلر وکذب ودروغلر وبغض وعداوتلر واسراف وتبذیرلر اولورتادن قالقوب وجناب حقك { وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون } قول جلیلی مفادنجه هرکس ما خلق لهی اولان وظیفهٔ عبودیتنی ایفاء ایتمکله عالم باشدن باشه معمور وآبادان اولهجغی بی اشتباه اولدیغی مثللو انبیای ورسل عظامك بعثتلرندن غرض ودینك وضعندن اصل مقصود خلقی اشبو دار الفنادن تنفیر وعبادت مولایه جذب وترغیب اولدیغنی کافهٔ علماء دین بیان بیورمشلر. وخاصهٔ امام فخر رازی حضرتلرینك * مطالب عالیه * سنك قسم ثانیسی اولان کتاب النبواتك فصل ثالثی اولنده «اعلم ان منصب النبوة والرسالة عبارة عن دعوة الخلق من الاشتغال بالخلق

(الی)

الى خدمة الحق و من الاقبال على الدنيا الى الاقبال
على الآخرة فهذا هو المقصود الاصلى الا ان الناس
لما كانوا حاضرين فى الدنيا و محتاجين الى مصالحها وجب
ان يكون له خوض فى هذا الباب ايضا بقدر الحاجة ﴾ ديو
يازمشدر (ولكن) نه چاره كه هركسده بو استعداد وقابليت
و بو نعمت و سعادته نائل اولمغه مظهريت بولنمديغى
{ ولو شئنا لآتينا كل نفس هداها و لكن حق القول
منى لاملأن جهنم من الجنة والناس اجمعين} آيت جليله سيله
جناب ذى الجلال والاكرام كندوسى بيان ايلمش
وعلى الخصوص {ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا
فمنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخيرات باذن الله
ذلك هو الفضل الكبير} نظم كريمنده دخى امت مرحومهٔ
مصطفايى اوچ قسمه تقسيم بيورمشدر كه بزم بو راده
يازديغمز شيلر سابق بالخيرات اولان قسم
ثالثك مسلك ومشربلرينه اشارت و رضاء
حقك طريق تحصيلنى على الاجمال بياندن
عبارتدر والله اعلم بالصواب قال الله تعالى
{ قل كل يعمل على شاكلته فربكم
اعلم بمن هو اهدى سبيلا }
وقد تم الكتاب
م

طبع ونشری حقوقی کتبه دن امین افندی
راسم افندی واحمد افندیلره عائددر

ادرنه قپوسی خارجنده مصطفی پاشا
تکیه سی شیخی یحیی افندینك مطبعه سنده
برنجی دفعه اوله رق بیك ایکیوز سکسان سکز
سنه سی محرم الحرامك التنجی کونی
طبع اولنمشدر

سنه ١٢٨٨ فی ٦ م

طبع ونشری حقوقی کتبه‌دن امین افندی
احمد افندی راسم افندی‌یه عائددر

فیأتی
۱۲

ادرنه قپوسی خارجنده مصطفی پاشا تکیه‌سی
پوست نشینی شیخ یحیی افندینڭ
مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00634957 5

BL
71
M87
1871